

Republica Moldova

CURTEA DE CONTURI

HOTĂRÎRE Nr. 60
din 26.09.2011

**privind Raportul auditului veniturilor administrate de
Serviciul Fiscal de Stat în perioada anului 2010**

Publicat : 04.11.2011 în Monitorul Oficial Nr. 187-191 art Nr : 55

Curtea de Conturi, în prezența dlui V.Negruța, ministrul finanțelor, dlui N.Platon, șeful Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, dlui Gh.Cojocari, șef-adjunct al Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, dnei L.Botnari, șeful Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, dnei L.Dereli, șeful Inspectoratului Fiscal de Stat Șoldănești, dlui Ig.Velicico șeful Inspectoratului Fiscal de Stat Drochia, dlui I. Movilă, șeful Inspectoratului Fiscal de Stat Glodeni, dlui V.Balinschi, șeful Inspectoratului Fiscal de Stat Orhei, dnei A.Grinceșen, șef-adjunct al Direcției dezvoltarea mediului financiar și fiscal al Ministerului Economiei, călăuzindu-se de art.2 alin.(1) și art.4 alin.(1) lit. a) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008¹, a examinat Raportul auditului veniturilor administrate de Serviciul Fiscal de Stat în perioada anului 2010 (în continuare – SFS).

---

¹ M.O., 2008, nr.237-240, art.864.

Misiunea de audit s-a desfășurat la Inspectoratul Fiscal Principal de Stat (în continuare – IFPS) și la unele inspectorate fiscale teritoriale (în continuare – IFST), în temeiul art.28 și art.31 din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008² și în conformitate cu Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2011³, avînd drept obiectiv evaluarea modului de acumulare și administrare a veniturilor fiscale de către organele SFS, precum și a procesului de evidență, întocmire și prezentare a rapoartelor veniturilor acumulate.

---

² Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008 (cu modificările și completările ulterioare).

³ Hotărîrea Curții de Conturi nr.74 din 30.12.2010 „Privind aprobarea Programului de audit a Curții de Conturi pe anul 2011” (cu modificările ulterioare).

Auditul a fost planificat și s-a efectuat în conformitate cu Standardele de audit ale Curții de Conturi⁴.

---

⁴ Hotărîrea Curții de Conturi nr.58 din 28.12.2009 „Despre aprobarea Standardelor generale de audit și Standardelor auditului regularității”.

Probele de audit au fost obținute în urma aplicării procedurilor analitice și efectuării testelor de fond, cu folosirea diferitor tehnici și metode, cum ar fi: examinarea reglementărilor și actelor normative, rapoartelor financiare, registrului sumelor calculate, dărilor de seamă privind încasările la bugetul

public național (în continuare – BPN), dărilor de seamă privind restanța la BPN, documentelor primare etc. Au fost utilizate proceduri de analiză a indicilor și elementelor de importanță semnificativă privind modul de executare a veniturilor în aspectul bugetelor și clasificății bugetare, precum și analiza comparativă a datelor și informațiilor financiare; observații directe.

Examinînd rezultatele auditului, audiînd raportul prezentat și explicațiile persoanelor cu funcții de răspundere prezente în ședință, Curtea de Conturi

a c o n s t a t a t :

Asigurarea părții de venituri la BPN, realizată prin executarea atribuțiilor de administrare fiscală, rămîne a fi printre obiectivele prioritare ale SFS. În anul 2010, SFS a avut misiunea, în limitele competenței, de colectare maximă a veniturilor bugetare, precum și de asigurare a cadrului necesar pentru aplicarea unitară a legislației fiscale, în scopul instituirii unei administrări fiscale eficiente, informatizate și ușor adaptabile la evoluțiile social-economice.

În anul 2010, de către SFS au fost administrate 14790,5 mil.lei, sau 53,7% din veniturile total încasate la BPN, contribuind la acumularea veniturilor la toate componentele. Pentru anul 2010, de către SFS a fost realizat planul de venituri la BPN, în ansamblu pe țară, la nivel de 100,6%.

În aspect teritorial, nu s-a asigurat executarea planului indicativ la veniturile bugetului de stat de către IFS pe mun. Chișinău cu 29,3 mil.lei, de către IFS UTA Găgăuzia în sumă de 5,6 mil.lei. La bugetul asigurărilor sociale de stat n-au asigurat executarea 11 IFST cu 34,8 mil.lei. Totodată, 25 de IFST au asigurat colectările în ansamblu la BPN sub nivelul realizat în anul 2009. De asemenea, SFS n-a asigurat executarea bugetului de stat, la capitolul venituri din TVA, cu 290,6 mil.lei, sau 8,4%, fără plățile în avans, care au constituit 89,7 mil.lei.

La situația din 31.12.2010, restanțele contribuabililor față de BPN au înregistrat o creștere comparativ cu 01.01.2010 și au constituit 1146,0 mil. lei, sau cu 95,8 mil.lei (8,3%), din care 883,7 mil.lei, sau 77,1% se estimează a fi recuperabile. Măsurile întreprinse de SFS n-au asigurat o bună administrare întru redresarea situației privind reducerea restanțelor, mai cu seamă, a neplăților față de bugetul asigurărilor sociale de stat, care au atins cifra de aproape 740,0 mil.lei. Această stare de lucruri atestă o activitate necorespunzătoare a IFPS privind asigurarea disciplinei de plată.

Alte probleme și derogări s-au constatat în administrarea posturilor fiscale, contracararea activității firmelor-fantomă, înregistrarea plătitorilor TVA, monitorizarea facturilor fiscale eliberate, aplicarea măsurilor de asigurare a stingerii obligațiilor fiscale și modalităților de executare silită, eliberarea patentelor de întreprinzător și în activitatea desfășurată în baza acestor patente, încasarea unor impozite și taxe locale, evidența, evaluarea și comercializarea bunurilor confiscate, adoptarea unor decizii asupra cazurilor de încălcare a legislației în urma controalelor fiscale.

Cele menționate și constatările rezultate din verificările efectuate în cadrul auditului, reflectate în Raportul de audit, relevă următoarele:

- Veniturile bugetare planificate în aspect teritorial nu reflectă întocmai baza impozabilă și obligațiunile fiscale ale contribuabililor, ca rezultat, sumele colectate de organele fiscale nu întrunesc rigorile necesare pentru evaluarea eficienței administrării fiscale.

- Gradul redus al administrării veniturilor publice și, în consecință, restanțele către bugetele componente ale BPN reprezintă un risc pentru echilibrul acestora și subminează capacitatea de onorare a angajamentelor asumate în condițiile legii.

- Măsurile întreprinse de SFS și controlul intern neadecvat stabilit în unele IFST n-au fost suficiente pentru asigurarea eficace a administrării fiscale, în vederea acumulării unor impozite, taxe și altor plăți obligatorii, administrării restanțelor, restituirii TVA, prevenirii evaziunilor fiscale.

- Lipsa analizei permanente și detaliate a riscurilor parvenite în rezultatul unor activități ce întrunesc indici de evaziune fiscală, precum și a unor obiective clare de colectare a restanțelor, cadrul metodologic necorespunzător de exercitare a controlului fiscal, neutilizarea tuturor pîrghiilor la prevenirea evaziunilor fiscale, măsurile neadecvate întreprinse în scopul colectării veniturilor.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art.7 alin.(1) lit. a), art.15 alin.(2) și alin.(4), art.16 lit.c), art.34 alin.(3) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008, Curtea de Conturi

hotărâște:

1. Se aprobă Raportul auditului veniturilor administrate de Serviciul Fiscal de Stat în perioada anului 2010, anexat la prezenta Hotărîre.

2. Hotărîrea și Raportul de audit se remit:

- 2.2. Ministerului Finanțelor, pentru documentare și monitorizarea continuă a implementării recomandărilor menționate în Raportul de audit, și se cere:

- 2.2.1. să examineze în cadrul ședinței Colegiului ministerului situațiile constatate de audit, cu evaluarea gradului de responsabilitate a persoanelor cu funcții de răspundere, pentru admiterea

încălcărilor constatate, asigurând întreprinderea acțiunilor pentru lichidarea cauzelor lor și determinarea, în condițiile legii, a veniturilor neîncasate, cu luarea măsurilor legale de extindere a bazei impozabile;

2.2.2. să inițieze măsuri necesare de ordin legislativ și administrativ pentru eliminarea lacunelor care erodează baza de colectare a impozitelor și taxelor, precum și în aspect de management instituțional, întru modernizarea instrumentelor și procedurilor de administrare a veniturilor publice;

2.2.3. să asigure elaborarea și aplicarea cadrului regulator departamental referitor la procedurile de evaluare-prognozare a bazei impozabile și obligațiilor fiscale, avînd drept obiectiv stabilirea indicatorilor de performanță pentru organele fiscale din subordine în materie de administrare fiscală;

2.3. Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, pentru implementarea recomandărilor indicate în Raportul auditului veniturilor administrate de Serviciul Fiscal de Stat în perioada anului 2010, în vederea realizării obiectivelor stabilite, precum și a executării veniturilor bugetului public național, prin îmbunătățirea continuă a nivelului conformării voluntare a contribuabililor, și se cere să asigure:

2.3.1. monitorizarea implementării recomandărilor propuse de audit subdiviziunilor sale;

2.3.2. examinarea în cadrul ședinței Consiliului coordonator a rezultatelor auditului efectuat și, după caz, tragerea la răspundere, conform legislației, a persoanelor cu funcții de răspundere, pentru admiterea încălcărilor și deficiențelor constatate;

2.3.3. reevaluarea bazei impozabile a contribuabililor și ajustarea obligațiilor fiscale în aspect teritorial, pentru aprecierea nivelului de colectare a veniturilor bugetare și a eficienței activității organelor fiscale subordonate;

2.3.4. instituirea unui mecanism de monitorizare a contribuabililor declarați în stare de insolvență, pentru excluderea evaziunilor și fraudelor;

2.3.5. remedierea situației existente în administrarea și colectarea veniturilor, inclusiv a modului de evidență și stingere a restanțelor obligațiilor fiscale;

2.4. Parlamentului Republicii Moldova, pentru documentare;

2.5. Comisiei parlamentare economie, buget și finanțe, pentru examinare și luare de atitudine.

3. Se informează Guvernul Republicii Moldova despre problemele și neregularitățile constatate, pentru luare de atitudine.

4. Se ia act că Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, în baza materialelor auditului, pînă la adoptarea prezentei Hotărîri, a efectuat controale la 72 de contribuabili privind tranzacțiile efectuate pe facturi fiscale, fiind calculată suplimentar la buget TVA în sumă de 3865,5 mii lei și micșorată TVA destinată trecerii în cont cu 1394,4 mii lei, și în baza deciziilor adoptate pe marginea acestora urmează să aplice amenzi și majorări de întârziere.

5. Hotărîrea și Raportul anexat se remit Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, pentru examinare după competență.

6. Despre implementarea recomandărilor auditului, precum și despre executarea cerințelor subpunctelor 2.2. și 2.3. se va informa Curtea de Conturi în termen de 6 luni.

7. Prezenta Hotărîre se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în conformitate cu art.34 alin.(7) din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008.

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI

Serafim URECHEAN

Nr. 60. Chișinău, 26 septembrie 2011.

*Aprobat
prin Hotărîrea Curții de Conturi
nr.60 din 26 septembrie 2011*

**RAPORTUL
auditului veniturilor administrate de
Serviciul Fiscal de Stat în perioada anului 2010
I. Introducere**

Auditul veniturilor administrate de către organele Serviciului Fiscal de Stat (în continuare – SFS) în perioada anului 2010 a fost efectuat la IFPS și la unele inspectorate fiscale teritoriale în temeiul art.28 și art. 31 din Legea Curții de Conturi¹ și conform Programului activității de audit a Curții de Conturi pe anul 2011

¹ Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008 (cu modificările și completările ulterioare).

Auditul a fost inițiat pentru a constata modul în care au fost colectate veniturile administrate de SFS, dacă pe parcursul anului 2010 au existat probleme la acumularea veniturilor fiscale și cum această instituție publică administrează veniturile, cât de corect unii contribuabili respectă legislația fiscală și care sînt oportunitățile de a îmbunătăți eficacitatea sistemului actual și a proceselor de colectare a veniturilor.

Concomitent, auditul a avut drept scop stabilirea nivelului de organizare și verificare de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat (în continuare – IFPS) a evidenței încasărilor la bugetul public național (în continuare – BPN) și de respectare a normelor și instrucțiunilor privind acumularea și evidența veniturilor în cadrul subdiviziunilor teritoriale, precum și, după caz, verificarea legalității acțiunilor întreprinse de către unii contribuabili la achitarea impozitelor și taxelor.

Auditul a fost efectuat la IFPS și la 6 inspectorate fiscale de stat teritoriale (IFS pe mun.Chișinău, IFS Edineț, IFS Drochia, IFS Glodeni, IFS Orhei și IFS Șoldănești), care administrează 71,4% (10563,2 mil.lei) din totalul veniturilor administrate în sumă de 14790,4 mil.lei.

1.2. Responsabilitățile părților

Responsabilitatea conducerii organelor fiscale constă în organizarea și efectuarea administrării fiscale; în exercitarea atribuțiilor, obligațiilor, drepturilor abilitate în temeiul, în limitele și potrivit prevederilor Codului fiscal², Legii nr.158-XVI din 04.07.2008³ și ale altor legi corespunzătoare. Totodată, conducerea poartă răspundere în conformitate cu legea pentru exercitarea neconformă a funcțiilor și drepturilor delegate.

² Codul fiscal al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr.1163-XIII din 24.04.1997 „Codul fiscal” (în continuare – Codul fiscal).

³ Legea nr.158-XVI din 04.07.2008 „Cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public” (cu modificările și completările ulterioare).

Responsabilitatea echipei de audit a constat în auditarea activității de administrare fiscală și în exprimarea concluziilor asupra modului în care au fost colectate veniturile la BPN, precum și asupra regularității și veridicității măsurilor de administrare fiscală.

Obiectivele de audit

Obiectivul principal a constat în evaluarea modului de acumulare și administrare a veniturilor fiscale de către organele SFS, precum și a procesului de evidență, întocmire și prezentare a rapoartelor privind veniturile acumulate.

Obiectivele specifice au constat în evaluarea legalității și regularității administrării veniturilor fiscale, nivelului de organizare și verificare de către IFPS a evidenței încasărilor la BPN și de respectare a normelor, instrucțiunilor privind acumularea și evidența veniturilor în cadrul structurilor teritoriale. Concomitent, în cadrul acestor evaluări s-a determinat, după caz, legalitatea acțiunilor efectuate de către unii contribuabili la achitarea impozitelor și taxelor.

II. Prezentare generală

Organul fiscal este autoritatea Serviciului Fiscal de Stat și este reprezentată prin: Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor, Inspectoratul fiscal de stat teritorial aflat în subordinea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor.

Sarcina de bază a organului fiscal constă în exercitarea controlului asupra respectării legislației fiscale, asupra calculării corecte, vărsării depline și la timp la buget a sumelor obligațiilor fiscale.

Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor și fiecare Inspectorat fiscal de stat teritorial, fiind subordonat primului:

a) au statut de persoană juridică și sînt finanțate de la bugetul de stat;

b) activează în temeiul Constituției Republicii Moldova, Codului fiscal și al altor legi, hotărîrilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului, deciziilor în probleme fiscale adoptate de autoritățile administrației publice locale, în limitele competenței.

Ministerul Finanțelor exercită dirijarea metodologică a activității IFPS fără ingerințe în activitatea lui și a Inspectoratelor fiscale de stat teritoriale (în continuare – IFST).

Obiectivele principale ale organelor Serviciului Fiscal de Stat au menirea asigurării echității, stabilității și transparenței fiscale, extinderii în continuare a bazei impozabile.

Obiectivele specifice sînt:

• Realizarea veniturilor bugetului public național, prin îmbunătățirea continuă a nivelului conformării voluntare a contribuabililor

• Prestarea serviciilor de informare și asistență către contribuabili, în scopul înțelegerii și aplicării corecte a legislației fiscale

- Formarea de resurse umane competente și motivate
- Prevenirea și combaterea evaziunii și fraudei fiscale
- Dezvoltarea tehnologiilor de informare și comunicare.

Structura organizatorică a Serviciului Fiscal de Stat se aprobă de Guvern, iar raza de activitate a organelor fiscale teritoriale și raza de deservire a contribuabililor – de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat de pe lângă Ministerul Finanțelor. Modul de funcționare a organului fiscal, de aprobare a structurii, a personalului scriptic și a fondului de retribuire a muncii, precum și modul de atribuire a gradelor de calificare funcționarilor sînt stabilite în Regulamentele aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.1736 din 31.12.20024.

⁴ Hotărîrea Guvernului nr.1736 din 31.12.2002 „Cu privire la reglementarea activității organelor Serviciului Fiscal de Stat” (cu modificările ulterioare).

III. Constatări, concluzii și recomandari

3.1. Modul de aprobare a veniturilor administrate de SFS

Pentru realizarea obiectivului de colectare a veniturilor în anul 2010, Ministerul Finanțelor a efectuat repartizarea lunară a veniturilor de la componenta de bază a bugetului de stat, administrate de organele Serviciului Fiscal de Stat. Deși suma veniturilor a fost stabilită pentru întreg anul 2010, pe parcurs aceasta a suferit modificări. Modificările s-au produs în scopul ajustării planului la încasările real executate.

Astfel, prin Scrisoarea nr.02/6-13/2 din 11.01.2010, Ministerul Finanțelor a repartizat IFS, pe luni și tipuri de încasări la bugetul de stat, venituri în sumă totală de 4672,8 mil.lei. Totodată, ministerul a repartizat veniturile respective Inspectoratelor fiscale teritoriale. Ulterior, prin Scrisoarea nr.06/3-13/2 din 28.07.2010, Ministerul Finanțelor a modificat suma repartizată inițial, ca rezultat fiind micșorat totalul cu 9,9 mil.lei. Deși modificările respective s-au efectuat în luna iulie, modificări în planul aprobat inițial s-au operat din luna martie. Astfel, în lunile martie și aprilie 2010, planul s-a majorat cu 15,0 mil.lei și, respectiv, cu 10,0 mil.lei, iar în luna mai acesta a fost micșorat cu 3,9 mil.lei. Și în lunile iunie-iulie planul a fost micșorat cu 36,1 mil.lei și, respectiv, cu 39,1 mil.lei. În așa fel, planul în aceste luni a fost modificat la suma încasărilor, care au constituit 373,9 mil.lei (față de planul inițial de 352,5 mil.lei.) și, respectiv, 350,5 mil.lei (365,7 mil.lei), 379,2 mil.lei (383,1 mil.lei), 479,1 mil.lei (456,7 mil.lei), 370,0 mil.lei (406,5 mil.lei).

Similar a fost modificat planul și pe celelalte bugete, inclusiv pe bugetele unităților administrativ-teritoriale (în continuare – BUAT) a fost majorat cu 204,0 mil.lei, iar pe bugetul asigurărilor sociale de stat (în continuare – BASS) – cu 280,5 mil.lei.

În urma modificărilor operate, planul la venituri în total pe BPN a fost modificat în sumă de 14700,7 mil.lei, inclusiv pe bugete, după cum se prezintă în Tabelul nr.1.

Tabelul nr.1

Planificarea și executarea veniturilor administrate de SFS

(mii lei)

Bugetul	Planul stabilit	Rectificat la 01.07.2010	Devieri	Încasat 2010	Încasat 2009	Devieri între planul inițial stabilit și veniturile încasate în a.2009
BS	4682713,0	4672766,7	-9946,3	4671496,3	4304995,6	377717,4
BUAT	2378403,0	2582414,9	204011,9	2684939,8	2447905,5	-69502,5
BASS	5707753,5	5988304,8	280551,3	5986745,4	5575212,9	132540,6
FAOAM	1406300,0	1457231,3	50931,3	1447287,4	1339179,5	67120,5
BPN	14175169,5	14700717,7	525548,2	14790468,9	13667293,5	507876,0

Sursă: Rapoartele Serviciului Fiscal de Stat

E de menționat faptul că planurile anuale de încasare a veniturilor sînt stabilite doar organelor fiscale teritoriale. Nu sînt elaborate și stabilite planuri de încasare a veniturilor pentru Direcția marilor

contribuabili (în continuare – DMC), deși aceasta încasează la BPN peste 38% din totalul încasărilor de venituri administrate de SFS. Veniturile încasate de către direcția respectivă contribuie doar la executarea părții de venituri a organului teritorial.

3.2. Executarea veniturilor administrate de SFS în plan bugetar

SFS, fiind responsabil de îndeplinirea planurilor, a întreprins măsuri pentru realizarea rezultatelor planificate, însă unele din acestea nu s-au soldat cu succes. Unele IFST au obținut rezultatele preconizate, însă altele nu. Incapacitatea SFS de a obține rezultatele planificate a fost cauzată de situația economico-financiară a contribuabililor, precum și de ineficiența controlului intern din cadrul subdiviziunilor SFS.

Toate acestea au făcut posibile modificările în actele normative și legislative, prin diminuarea veniturilor atât la nivel local, cât și la nivel central.

Printre obiectivele prioritare ale SFS rămîne a fi asigurarea părții de venituri la plățile administrate de organele fiscale. Astfel, reieșind din Strategia de dezvoltare a SFS pentru anii 2006-2010, SFS are misiunea de colectare eficientă a veniturilor bugetare, în limitele competenței, de asigurare a cadrului necesar pentru aplicarea unitară a legislației fiscale și reducerea cheltuielilor, cu scopul de instituire a unei administrații fiscale eficiente, informatizate și ușor adaptabile la evoluțiile care au loc în societate.

3.2.1. Veniturile administrate de SFS în anul 2010 la BPN

În totalul veniturilor bugetare încasate în anul 2010 la BPN, 53,7% pentru administrare și încasare revin organelor fiscale.

Prin activitatea sa, SFS contribuie la acumularea veniturilor la toate componentele BPN.

Tabelul nr.2

Cota veniturilor administrate de SFS în totalul componentelor BPN pe anul 2010

(mil.lei)

Nr. d/o	Denumirea bugetului	Venituri încasate		Cota veniturilor administrate de SFS în totalul veniturilor BPN
		Total	Administrare de SFS	
1.	Bugetul public național	27540,2	14790,5	53,7
2.	Bugetul de stat	17102,5	4671,5	27,3
3.	Bugetul unităților administrativ-teritoriale (fără transferuri)	2946,8	2685,0	91,1
4.	Bugetul asigurărilor sociale de stat (fără transferuri)	6003,7	5986,7	99,7
5.	Fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală (fără transferuri)	1487,2	1447,3	97,3

Sursă: Raportul Ministerului Finanțelor și Raportul SFS

Datele din tabel denotă că, din veniturile total încasate la BPN în sumă de 27540,2 mil.lei, veniturile în mărime de 14790,5 mil.lei revin SFS. Deși veniturile BASS, fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală (în continuare – FAOAM), BUAT sînt aprobate de organele respective la elaborarea bugetelor, activitatea de administrare a acestor venituri revine SFS.

Pe parcursul anului 2010, rezultatele obținute, față de plan, au generat realizarea planului de venituri la BPN, în ansamblu pe țară, la nivel de 100,6%, suma veniturilor acumulate constituind 14790,5 mil.lei, comparativ cu planul în sumă de 14700,7 mil.lei.

Față de anul 2009, în BPN veniturile administrate de către organele SFS sînt în creștere cu 8,2 puncte procentuale. Astfel, din suma totală a veniturilor BPN, veniturile fiscale au constituit 14790,5 mil.lei, sau cu 1123,1 mil.lei mai mult față de anul 2009 (13667,4 mil.lei). Majorarea veniturilor s-a produs din contul majorării încasărilor la BS cu 366,5 mil.lei, la BUAT – cu 237,0 mil.lei, la BASS și FAOAM – cu 411,4 mil.lei și, respectiv, cu 108,1 mil.lei.

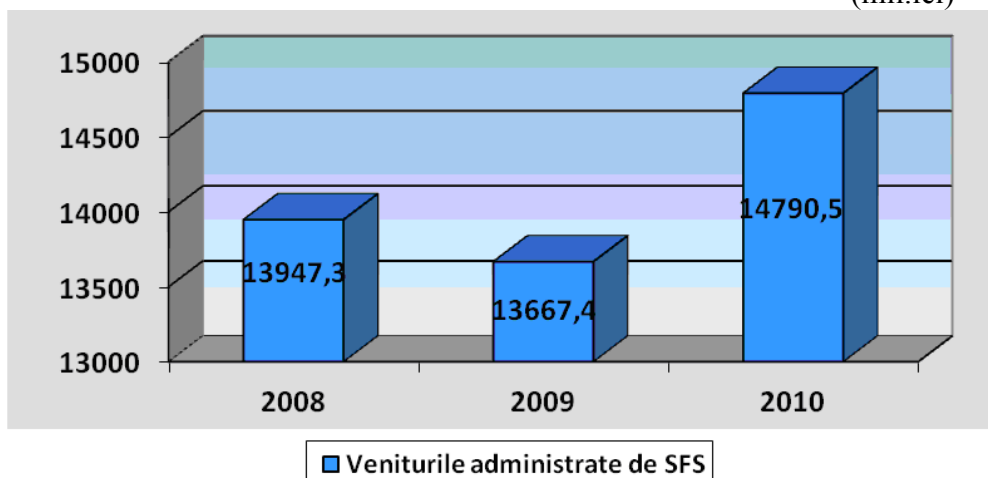
3.2.2. Veniturile bugetului de stat

În perioada anului 2010, la bugetul de stat au fost încasate venituri în sumă de 4671,5 mil.lei, față de 4672,8 mil.lei – planificate, cu o executare de 99,98%, sau cu 1,3 mil.lei mai puțin. Cauzele care au influențat micșorarea veniturilor în bugetul de stat vor fi menționate în capitolele următoare ale prezentului Raport.

Față de anul 2009, veniturile bugetului de stat au fost majorate cu 366,5 mil.lei, sau cu 8,5%.

Creșterea veniturilor la bugetul de stat, comparativ cu perioada anului 2009, se prezintă în Diagrama nr.1.

(mil.lei)

Sursă: Raportul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat

În aspect teritorial, planurile n-au fost realizate de către IFS pe mun. Chișinău – în sumă de 29,3 mil. lei, de IFS UTA Găgăuzia – în sumă de 5,6 mil. lei și de IFS Basarabeasca – în sumă de 0,03 mil. lei. Măsurile întreprinse de conducerea IFPS au condiționat, comparativ cu anul 2009, majorarea încasărilor la 9 IFST, printre care IFS Drochia – cu 44,4%, Călărași – cu 19,6%, Anenii Noi – cu 18,1%, Chișinău – cu 12,8% și altele – cu 7-11 %.

Din numărul total de 35 de IFST, 25 și-au diminuat, față de anul 2009, încasările de la 0,8% pînă la 45%, printre care IFS: Rîșcani – cu 40,9%, UTA Găgăuzia – cu 44,6%, Florești – cu 34,6%, Fălești – cu 31,7%, Basarabeasca – cu 31,4% și alte inspectorate – cu 0,8-22%.

Cota veniturilor bugetului de stat administrate de SFS în anul 2010 s-a micșorat în totalul veniturilor bugetului de stat cu 3,9%, realizîndu-se o creștere în dinamică a veniturilor administrate de Serviciul Vamal.

În perioada supusă auditului, veniturile bugetului de stat au fost în descreștere față de plan, datorită diminuării taxei pe valoarea adăugată cu 198,3 mil. lei, taxei pentru revitalizarea viticulturii – cu 13,5 mil. lei și taxei pentru practicarea unui anumit gen de activitate – cu 1,3 mil. lei. Totodată, veniturile bugetului de stat au fost majorate, față de plan, din contul impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător – cu 25,6 mil. lei, de la plata accizelor – cu 90,7 mil. lei, de la taxele rutiere – cu 25,4 mil. lei, din alte venituri din activitatea de întreprinzător – cu 40,5 mil. lei, de la taxele de stat și plățile administrative – cu 31,6 mil. lei și de la aplicarea amenzilor și sancțiunilor – cu 1,1 mil. lei.

3.2.3. Veniturile bugetelor unităților administrativ-teritoriale

În perioada anului 2010, ponderea veniturilor BUAT în totalul veniturilor BPN, administrate de SFS, a constituit 18,2%, fiind diminuate, față de anul 2009, cu 0,9%.

Conform planului, în anul 2010 s-au prevăzut venituri în sumă de 2582,4 mil. lei, fiind colectate în sumă de 2684,9 mil. lei, sau cu 102,5 mil. lei mai mult decît veniturile planificate. Încasările anului respectiv au înregistrat, față de anul 2009, o creștere a veniturilor locale în sumă de 236,9 mil. lei.

Planul de venituri la BUAT a fost realizat cu o depășire semnificativă de către: IFS Rezina – 120,8%, IFS Drochia – 116,2%, IFS Ștefan Vodă – 115,7%, IFS Ocnița – 115,1%, IFS Criuleni – 113,9%.

Mai puțin decît planul stabilit au încasat venituri IFS Florești și Soroca, suma cărora se prezintă în mărime de 99,2% și, respectiv, 98,0%. Față de anul 2009, mai puțin au încasat venituri IFS: UTA Găgăuzia, Ialoveni și Rezina, respectiv, cu 7,1 mil. lei, 2,5 mil. lei și 33,3 mil. lei.

Neexecutarea părții de venituri este determinată de măsurile insuficiente întreprinse de unele autorități ale administrației publice locale privind planificarea și executarea veniturilor, iresponsabilitatea contribuabililor din teritoriu privind achitarea impozitelor, managementul redus la administrarea veniturilor aferente BUAT din partea IFST și a responsabilului pe impozite din cadrul autorităților administrației publice locale (în continuare – AAPL).

3.2.4. Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat

În anul 2010, veniturile BASS administrate de SFS au deținut în BPN o cotă de 17,0%. În perioada raportată, în bugetul asigurărilor sociale de stat au fost încasate venituri în sumă de 5986,8 mil. lei, sau cu 1,6 mil. lei mai puțin decît planul stabilit. În perioada menționată, 24 de IFST au realizat planul încasării veniturilor în proporție de la 100,2% pînă la 108,6%. Cele mai mari realizări ale planului au fost obținute de către IFST Drochia, Soroca, Orhei, Dondușeni, Hîncești, executarea fiind de 108,6% și, respectiv, 104,5%, 104,0%, 102,9%, 101,6%.

În perioada supusă auditului, 11 IFST din 35 n-au realizat planul încasărilor la BASS. Cel mai redus nivel de realizare au înregistrat IFS Taraclia – 91,6%, IFS Florești – 97,8%, IFS Ștefan Vodă – 98,5% și IFS Strășeni – 98,6%. Comparativ cu anul 2009, veniturile BASS au fost majorate cu 411,5 mil. lei. Față de perioada respectivă a micșorat veniturile IFS Edineț – cu 214,9 mii lei.

Pe parcursul anului 2010, atât la nivel teritorial, cât și republican, se constată necoincidențe în rapoartele IFST și Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare – CNAS). Divergențele constatate sînt cauzate de lipsa concordanței dintre momentul prezentării Dării de seamă „Privind calcularea, utilizarea și transferarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat (4 BASS)” și cel al plasării ei în baza de date a SFS. În multe cazuri, aceasta a influențat negativ asupra situației reale a restanței și asupra măsurilor de executare silită și de asigurare a stingerii obligațiilor fiscale. În scopul înlăturării necoincidențelor, IFPS, în comun cu BASS, au aprobat Regulamentul comun nr.26-06/2-17-83/363 din 25.01.2011, nr.XIX-02/22-295 din 21.01.2011 cu privire la schimbul de informații între Casa Națională de Asigurări Sociale și Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, precum și au întocmit informația totalizatoare pe tranzacțiile aferente BASS, semnată de conducerea IFPS și CNAS.

3.2.5. Veniturile fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală

Veniturile fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, administrate de SFS, constituie în BPN 9,8%. În perioada anului 2010, asemenea venituri au fost încasate în sumă de 1447,3 mil. lei, față de 1406,3 mil. lei planificate, sau au fost încasate mai mult cu 41,0 mil. lei.

Comparativ cu anul 2009, s-au încasat cu 108,1 mil. lei, sau cu 8,1% mai mult.

Planul a fost supraîmplinit de către IFS Soroca – 111,3%, IFS Călărași – 108,6%, IFS Ialoveni – 108,0%. În același timp, nu s-a realizat planul de încasări de către IFS Cahul, IFS Rezina, IFS Taraclia, IFS Edineț și IFS Glodeni, executarea constituind 99,2% și, respectiv, 99,1%, 97,3%, 96,7% și 94,9%. Analiza efectuată privind rezultatele inspectării activității IFST a constatat că, în unele cazuri, nu este asigurat controlul asupra corectitudinii calculării primelor asigurării obligatorii de asistență medicală și nu în toate cazurile se întocmesc procese-verbale contravenționale pentru neprezentarea rapoartelor MED 08.

Concluzii: Pe parcursul anului 2010, veniturile administrate de SFS la BPN au fost planificate cu o rată majorată față de perioada precedentă a anului 2009, deși nu s-a menținut în decursul anului volumul veniturilor inițial planificate. Urmare realizării planului stabilit BPN, s-a obținut o creștere semnificativă, deși n-a fost executată partea de venituri la BS și FAOAM. Totodată, nefiind executat planul veniturilor la unele bugete, s-au majorat esențial veniturile, comparativ cu anul 2009. Unele IFST au obținut rezultatele preconizate, altele – însă nu. Asupra încasării veniturilor în bugetele de toate nivelurile au influențat negativ instabilitatea actelor normative, controlul intern neadecvat stabilit în unele IFST, în unele cazuri, conlucrarea ineficientă a acestora cu autorități ale administrației publice locale la determinarea datelor raportate, neperseverența AAPL, iresponsabilitatea unor contribuabili în teritoriu.

Recomandări IFPS:

1. Să elaboreze un plan de măsuri orientat la înlăturarea problemelor identificate, prin asigurarea unui mediu de control adecvat asupra activităților organelor teritoriale ale SFS, care ar duce la asigurarea plenitudinii colectării obligațiilor fiscale calculate și planificate.

2. Să stabilească, față de perioada precedentă, o conlucrare mai sporită cu contribuabilii, în contextul conformării benevole a acestora la executarea obligațiilor fiscale.

3. În scopul majorării responsabilității, să elaboreze și să stabilească un plan separat de încasare a veniturilor către Direcția marilor contribuabili, ținînd cont că aceasta încasează la BPN peste 30% din totalul încasărilor de venituri administrate de SFS.

3.3. Modul în care au fost acumulate veniturile administrate de SFS în aspectul clasificăției bugetare

Un rol important în acumularea veniturilor administrate de către SFS îi revine fiscalității, care se delimitează ca un sistem de percepere a impozitelor și de încasare a taxelor. Conform definiției, fiscalitatea reprezintă totalitatea impozitelor și taxelor, a reglementărilor de natură fiscală, precum și ale aparatului fiscal, ce influențează direct sau indirect activitatea unui agent economic devenit contribuabil.

3.3.1. Structura veniturilor administrate de SFS

Reieșind din conținutul economic al veniturilor, veniturile fiscale ale statului, administrate de SFS, sînt venituri curente, adică prelevări cu caracter obligatoriu. Veniturile curente dețin ponderea cea mai mare în formarea bugetului, fiind încasate în baza unor prevederi legale, cu o mare valabilitate în timp, și diferă de la un an bugetar la altul.

Din punct de vedere structural, gruparea impozitelor și a taxelor s-a efectuat potrivit clasificăției

bugetare a veniturilor, ceea ce corespunde și ordinii în care acestea au fost plasate în bugetul de stat și în bugetele locale. Astfel, impozitele divizate în impozite directe și impozite indirecte sînt componente ale veniturilor fiscale și, implicit, ale veniturilor curente. În categoria impozitelor directe sînt incluse cele mai importante venituri bugetare administrate de organele SFS, și anume: impozitul pe venitul din salariu, impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător reținut la sursa de plată, impozitul funciar, impozitul pe bunurile imobiliare, taxa pentru patenta de întreprinzător, taxa pentru amenajarea teritoriului etc.

Din impozitele indirecte administrate de SFS fac parte TVA și accizele.

Din analizele efectuate, reiese că, în ultimii ani, impozitele directe și cele indirecte dețin ponderea cea mai mare – de peste 90% în totalul veniturilor acumulate la BS și BUAT.

3.3.2. Modul în care au fost administrate și nivelul de încasare a veniturilor de la impozitul pe venit și de la încasări nefiscale

Veniturile acumulate în BPN în anul 2010 de la impozitul pe venit au constituit 13,7%. Pentru anul respectiv s-a stabilit planul încasărilor de la impozitul pe venit în sumă de 1919,8 mil. lei, care a fost executat în sumă de 2028,6 mil. lei, sau la nivel de 105,7%. Planul a fost supraîmplinit datorită majorării impozitului pe venitul din salariu, iar cel din urmă datorită majorării pe parcursul anului a plăților salariale, precum și de la impozitul pe venitul declarat de persoanele fizice. La majorarea acestor venituri nesemnificativ au influențat impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător și impozitul din suma dividendelor achitate.

Analiza efectuată de audit asupra încasării impozitului respectiv în plan bugetar a constatat că suma veniturilor acumulate la bugetul de stat de la aplicarea acestui impozit a constituit 215,6 mil. lei, iar la BUAT – 1813,0 mil. lei, cu o creștere, comparativ cu anul 2009, de 32,4 mil. lei și, respectiv, de 88,4 mil. lei. Veniturile obținute de la impozitul pe venit în BS mai mici decît cele încasate în BUAT se explică prin faptul că, conform Legii nr.397-XV din 16.10.2003⁵ și Regulamentului, aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr.103 din 09.12.2005⁶, apartenența bugetară a impozitului pe venitul din salariu totalmente revine BUAT. În BS, la acest capitol, urmau a fi defalcate veniturile obținute de persoanele juridice din activitatea de întreprinzător.

---

⁵ Legea nr.397-XV din 16.10.2003 „Privind finanțele publice locale” (cu modificările și completările ulterioare).

⁶ Regulamentul aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr.103 din 09.12.2005 „Privind modul de efectuare a înscrierilor în conturile personale ale contribuabilului și perfectarea rapoartelor asupra obligațiilor fiscale, inclusiv asupra restanțelor fiscale” (în continuare – Regulamentul aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr.103 din 09.12.2005).

Examinările efectuate de audit la acest capitol au constatat că, pe parcursul anului 2010, au existat rezerve de majorare a veniturilor bugetare din încasări nefiscale. Astfel, conform Hotărîrii Guvernului nr.1396 din 12.12.2007⁷, societățile pe acțiuni și întreprinderile de stat urmau, prin intermediul reprezentanților săi în consiliul societății pe acțiuni și reprezentanții statului și, respectiv, prin intermediul consiliilor de administrare, să efectueze defalcarea în buget a unei părți din profitul net obținut în proporție nu mai mică de 30 la sută din valoarea totală a acestuia. Totodată, s-a constatat că, în unele cazuri, cu acordul prealabil al Guvernului, partea de profit net nu mai mică de 90 la sută poate fi utilizată pentru investiții, cu capitalizarea obligatorie a acesteia, iar anual, pînă la data de 1 iulie, trebuiau să prezinte IFST darea de seamă privind calculul defalcărilor din profitul net al acestora.

---

⁷ Hotărîrea Guvernului nr.1396 din 12.12.2007 „Cu privire la unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net anual al întreprinderilor de stat și al societăților pe acțiuni cu cota de participare a statului”. Abrogată la 04.03.2011.

Verificările efectuate de audit relevă că nu în toate cazurile societățile pe acțiuni și întreprinderile de stat au efectuat defalcările menționate, nefiind întreprinse măsuri corespunzătoare. Astfel, auditul a supus verificărilor dările de seamă ale 26 de societăți pe acțiuni și 33 de întreprinderi de stat administrate de DMC, constatîndu-se că 2 societăți pe acțiuni (S.A. „Barza Albă” și S.A. „Viorica-Cosmetic”), care au obținut în anul 2009 un venit de 6807,5 mii lei și, respectiv, de 14,6 mii lei, n-au transferat în bugetul de stat dividende în sumă de 2042,3 mii lei și, respectiv, 4,4 mii lei. Deși în procesul-verbal al adunării generale a S.A. „Barza Albă” se menționează că cota-parte din profit a fost repartizată la investirea dezvoltării producției, auditului nu i s-a prezentat acordul Guvernului și nu s-a

menționat despre capitalizarea acestuia.

Analogic, S.A. „Franzeluța” a obținut în anul 2009 profit net în sumă 33472,9 mii lei și urma să transfere în buget dividende în sumă de 5271,9 mii lei. Totodată, cu acordul reprezentantului statului și fără acordul Guvernului, la adunarea generală s-a hotărât ca dividendele în mărimea cotei statului de 52,5%, care au constituit 5271,9 mii lei, să fie direcționate la fondul de dezvoltare a întreprinderii. Prin decizia IFPS adoptată în timpul auditului, s-a decis de a calcula și încasa în buget suma dividendelor respective, care au fost percepute prin înaintarea ordinelor incaso în perioada efectuării auditului.

Auditul a verificat și unele aspecte ce țin de repartizarea profitului net pe anul 2009 de către 33 de întreprinderi de stat administrate de DMC.

Examinând conturile personale generalizate din sistemul de evidență al SFS, dările de seamă privind calculul defalcării din profitul net al acestora, rapoartele financiare pe anul 2009, auditul a constatat că, din întreprinderile de stat supuse verificărilor, 5 n-au efectuat defalcări din profitul net în sumă totală de 8132,0 mii lei. Prin confruntarea datelor din dările de seamă prezentate de către acestea IFS cu datele din raportul financiar obținut din baza de date a Biroului Național de Statistică, s-a constatat că o parte din întreprinderile menționate au diminuat în darea de seamă prezentată SFS suma calculată și achitată a defalcărilor din profitul net. Astfel, Î.S. „Air Moldova” a indicat în darea de seamă suma defalcărilor calculate și achitate în mărime de 5415,8 mii lei, pe când, conform raportului financiar, suma defalcărilor trebuia să constituie 5704,1 mii lei, sau mai mult față de suma declarată cu 288,3 mii lei. Analogic, Î.S. „Iprocom” și Î.S. „Inmex” au declarat venituri din defalcări în sumă de 6,2 mii lei și 159,8 mii lei, pe când, potrivit raportului financiar, urmau să achite 15,6 mii lei și, respectiv, 160,4 mii lei. Îndeosebi, Î.S. „Aeroportul Internațional Mărculești” n-a indicat defalcări în dările de seamă prezentate, pe când urma, conform datelor raportului financiar, să calculeze și să achite la buget venituri în sumă de 5043,7 mii lei. Pe parcursul anului 2010, societățile pe acțiuni și întreprinderile de stat menționate n-au fost supuse controlului din partea SFS.

În alte cazuri, fiind efectuate controale la unele societăți pe acțiuni și întreprinderi de stat, n-au fost întreprinse măsuri privind achitarea cotei-părți din profitul net. Astfel, în cadrul controlului fiscal efectuat la S.A. „Floare Carpet” (cota statului 59,49%) pe perioada anilor 2008-2009 nu s-a menționat despre calcularea și achitarea cotei din profitul net. Verificările efectuate de audit în baza materialelor de control au constatat că societatea a obținut în anul 2008 profit net în sumă de 2529,9 mii lei, iar în 2009 – 244,5 mii lei și urma să efectueze defalcări în bugetul de stat în sumă de 67,4 mii lei, care de fapt n-au fost transferate. Mai mult decât atât, în „Declarația persoanei juridice cu privire la impozitul pe venit”, prezentată SFS, n-a fost indicat profitul net și, respectiv, a fost indicată cota zero la dividende. Reieșind din datele Rapoartelor financiare pe anii 2008-2009, obținute din baza de date a Biroului Național de Statistică, venitul respectiv nici n-a fost capitalizat.

Auditul efectuat la Direcția administrare fiscală sect.Centru, mun.Chișinău, a constatat că 4 societăți pe acțiuni din raza de administrare a acesteia care dețineau cota statului în mărime de la 0,8% pînă la 99,1% și o întreprindere de stat n-au achitat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1396 din 12.12.2007 dividende aferente cotei statului, care urmau să constituie 3233,4 mii lei și, respectiv, 443,5 mii lei.

Unele întreprinderi de stat, nici după adoptarea deciziilor de către SFS pe marginea actelor de control, n-au efectuat defalcări din profitul net, de către IFS nefiind întreprinse prompt măsuri de executare silită. Astfel, nici pînă la finalizarea auditului, la buget n-a fost încasată mărimea defalcărilor din profitul net al Î.S. “Hîncești Silva” în sumă de 445,1 mii lei, deși în această privință a fost adoptată decizia din 30.03.2011. În acest caz, SFS a aplicat modalitățile de executare silită prin sechestrarea bunurilor abia la 20.06.2011, iar la 25.07.2011 a încheiat cu contribuabilul un contract de eşalonare a datoriilor respective.

Auditul a constatat și alte probleme și deficiențe la calcularea, evidența și achitarea impozitului pe venit, după cum urmează:

Persoanele juridice nu în toate cazurile prezintă Declarația cu privire la impozitul pe venit

Astfel, în perioada anului 2010, unii contribuabili n-au efectuat defalcări din veniturile persoanelor juridice, gospodăriilor țărănești și întreprinzătorilor individuali. Asemenea venituri nu s-au acumulat la BS, deoarece, în perioada anilor 2008-2009, subiecții menționați, conform art.15 lit.b) și lit.c) din Codul fiscal, au fost impozitați la cota zero. Totodată, unii dintre aceștia nu prezentau declarații pe venit, deși, potrivit prevederilor art.83 alin.(2) lit.c) din Codul fiscal, persoanele juridice sînt obligate să prezinte declarațiile cu privire la impozitul pe venit, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului. Astfel, la IFS Orhei gradul prezentării s-a înregistrat la nivel de 72%, iar 2,2% au prezentat această declarație cu întârziere. Pentru neprezentarea Declarației cu privire la impozitul pe venit, organul fiscal în majoritatea cazurilor n-a putut aplica față de agenții economici care au ignorat

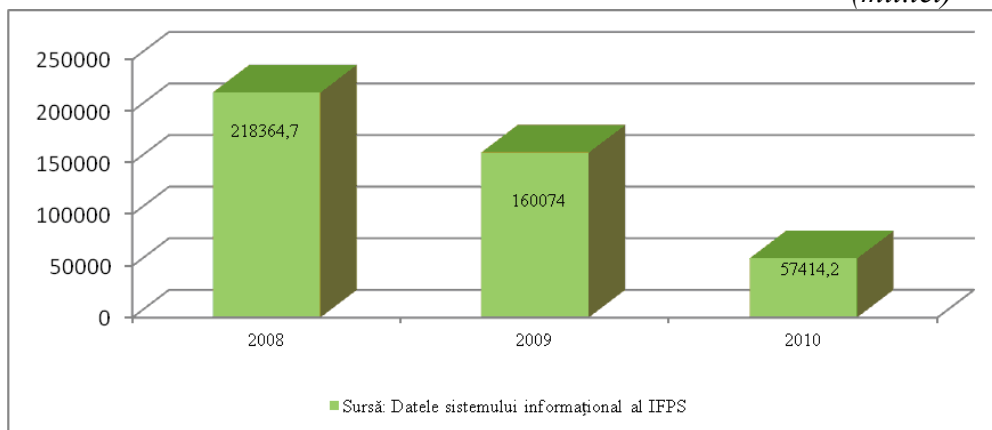
obligăția de a prezenta Declarația cu privire la impozitul pe venit sancțiunile prevăzute de Codul fiscal. O problemă în imposibilitatea aplicării sancțiunilor constă în faptul că, potrivit Codului fiscal, pentru neprezentarea Declarației privind impozitul pe venit agentul economic se sancționează cu o amendă în mărimea impozitului nedeclarat, și nu din mărimea venitului nedeclarat, iar în cazul cotei zero impozitul nedeclarat de asemenea este zero și nu se formează obligație fiscală. Totodată, în unele cazuri, SFS n-a utilizat drepturile prevăzute de art.134 alin.(1) lit.o) și art.229 din Codul fiscal, care îi permit suspendarea operațiunilor la conturile bancare.

Suma veniturilor declarate de către persoanele juridice se prezintă în Diagrama nr.2.

Diagrama nr.2

Dinamica veniturilor declarate de către persoanele juridice

(mil.lei)

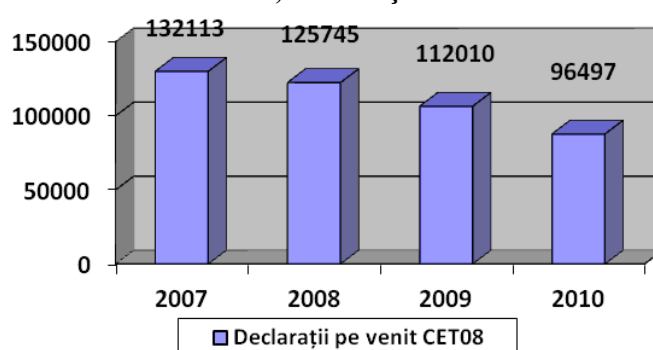

Pe parcursul anului, nu în toate cazurile IFST au efectuat verificări asupra obligațiilor fiscale ale persoanelor care au obținut venit sub formă de creștere de capital. Astfel, examinările efectuate în cadrul IFS pe mun.Chișinău au constatat că nu în toate cazurile au fost citate persoanele care au realizat creștere de capital în urma înstrăinării imobilelor sau a cotelor de participare în capitalul statutar. În acest sens, putem menționa că oficiile cadastrale, deținătorii registrelor de valori mobiliare, Î.S. „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”” nu prezintă către IFPS informația privind determinarea obligațiilor fiscale ce țin de înstrăinarea activelor de către persoane fizice. IFPS, pentru perioada auditată, n-a încheiat acorduri cu subiecții menționați, după cum prevede art.92 alin.(9) din Codul fiscal, deși au fost întreprinse unele măsuri în privința elaborării unui mecanism (program) care ar permite vizualizarea în fișa de verificare a informației aferente înstrăinării imobilului.

Urmare examinărilor efectuate de către echipa de audit, s-a constatat că din an în an numărul Declarațiilor privind impozitul pe venit al persoanelor fizice este în descreștere.

Diagrama nr.3

Dinamica Declarațiilor pe venit, depuse pentru anii 2007-2010, la situația din 02.09.2001

După cum denotă datele din diagramă, comparativ cu anul 2009, numărul declarațiilor depuse de către persoanele fizice s-a micșorat cu 15513, sau cu 13,8%. Analiza selectivă efectuată la unele IFST (Orhei și Edineț) a constatat că, la momentul finalizării auditului, se efectua verificarea corectitudinii determinării obligațiilor fiscale ale persoanelor fizice pentru anii 2008-2009.

Concluzii: Veniturile obținute de la impozitul pe venit au fost încasate în conformitate cu planul stabilit. Totodată, în anul 2010 au fost micșorate veniturile datorită impozitării și în continuare a persoanelor juridice la cota zero. Profitând de această normă, unii contribuabili au ignorat și prezentarea Declarației pe venit. N-au fost utilizate rezervele existente de majorare a veniturilor bugetare de la

încasarea veniturilor nefiscale, deși au existat asemenea posibilități. N-au fost asigurate IFST cu informația privind impozitarea venitului sub formă de creștere de capital al persoanelor fizice-cetățeni. Cele menționate sînt o consecință a controlului intern neadecvat în unele IFST, a unor neclarități în legislație, a neexaminării dărilor de seamă asupra achitării dividendelor în folosul statului, a neasigurării controlului și încasării plăților la buget.

Recomandări IFPS:

4. Să prevadă posibilitatea obținerii informației necesare de la oficiile cadastrale, deținătorii registrelor de valori mobiliare, Î.S. „Centrul Resurselor Informaționale de Stat „Registru”” privind determinarea obligațiilor fiscale ce țin de înstrăinarea activelor de către persoanele fizice, după cum prevede art.92 alin.(9) din Codul fiscal.

5. Să stabilească persoanele fizice-cetățeni care au obligații fiscale și să intensifice controlul asupra prezentării de către acestea și persoanele juridice a Declarațiilor pe venit.

6. Să informeze Guvernul despre faptul executării necorespunzătoare a funcțiilor de către unii reprezentanți ai statului în societățile pe acțiuni, președinți și membri ai Consiliilor de administrare ale întreprinderilor de stat.

Recomandări Ministerului Finanțelor:

7. În comun cu Ministerul Economiei, să asigure, prin intermediul instituțiilor de control din subordine, corectitudinea calculării și repartizării dividendelor obținute din profitul net pe anul 2009 de către întreprinderile de stat și societățile pe acțiuni cu cota majoritară a statului, cu întreprinderea măsurilor de rigoare, precum și să intensifice controlul asupra calculării și încasării depline la buget a dividendelor pentru perioadele ulterioare, totodată, să înainteze Guvernului un proiect de act normativ care ar prevedea expres organul responsabil de calculare, control și încasare a dividendelor.

3.3.3. Contribuția și problemele generate la formarea veniturilor bugetare de la aplicarea TVA

TVA este un impozit indirect, adică un impozit pe consum care se stabilește asupra operațiunilor privind transferul bunurilor. TVA reprezintă o impunere pe consum cu caracter general, care se aplică o singură dată asupra produselor, indiferent dacă acestea reprezintă bunuri de consum sau mijloace de producție, precum și asupra serviciilor. Veniturile de la TVA constituie 48,9% din suma tuturor veniturilor administrate de SFS.

3.3.3.1. Modul și nivelul încasărilor TVA

În anul 2010, veniturile încasate de la aplicarea TVA au constituit 22,1% din totalul veniturilor acumulate de SFS la BPN.

Pentru perioada respectivă au fost planificate venituri de la TVA în sumă de 3465,7 mil. lei, efectiv fiind executate în sumă de 3264,8 mil. lei, sau la nivel de 94,2%. În BS au fost încasate venituri de la TVA în sumă de 3222,5 mil. lei, iar în BUAT (UTA Găgăuzia) – 42,3 mil. lei.

Conform datelor IFPS, la BPN au fost calculate venituri de la TVA în sumă de 3341,2 mil. lei, față de planul stabilit în sumă de 3465,7 mil. lei, fiind încasate cu 124,5 mil. lei mai puțin decît suma calculată. În raport față de plan și comparativ cu perioada de gestiune 2009, suma TVA calculată s-a majorat cu 42,1 mil. lei și, respectiv, 166,7 mil. lei. Mai puține venituri decît cele planificate au înregistrat 19 IFST. Cele mai majore neîncasări s-au înregistrat la IFS pe mun. Chișinău – 173,3 mil. lei, IFS pe mun. Bălți – 6,9 mil. lei, IFS Cahul – 3,5 mil. lei, IFS Orhei – 2,8 mil. lei, IFS Sîngerei – 2,5 mil. lei.

Analiza efectuată asupra încasărilor TVA a stabilit că unii agenți economici au efectuat la sfîrșit de an (31.12.2010) plăți în avans, care au generat majorarea încasărilor față de sumele calculate. Astfel de transferuri au constituit suma de 89,7 mil. lei. Cele mai semnificative avansuri au fost transferate de către Î.M. „Orange Moldova” S.A. în sumă de 17,8 mil. lei, Î.M. „Moldcell” S.A. – 12,3 mil. lei, I.C.S. „Metro Cash & Carry Moldova” S.R.L. – 5,6 mil. lei etc.

3.3.3.2. Modul în care a fost gestionată și administrată TVA

Dispozițiile generale, subiecții și obiectele impozabile, modul de calculare și achitare a TVA, livrările scutite și impozitarea la cota zero, termenele obligației fiscale, precum și administrarea TVA sînt prevăzute în 25 de articole ale Titlului III din Codul fiscal.

Auditul a constatat că măsurile inadecvate întreprinse de către unele IFST, nerespectarea obligațiilor fiscale de către unii contribuabili, precum și imperfecțiunea și neclaritatea unor norme tratate în legislație au generat probleme, nereguli și încălcări în domeniul încasării veniturilor de la TVA, după cum urmează.

• Referitor la înregistrarea subiecților impozabili

Conform art.112 alin.(1) din Codul fiscal, subiectul care desfășoară activitate de întreprinzător, cu excepția autorităților publice, și a efectuat livrări de mărfuri și servicii în sumă ce depășește 300,0 mii lei (din septembrie 2010 – 600,0 mii lei), este obligat să se înregistreze ca plătitor TVA.

După înregistrarea agenților economici ca plătitori TVA nu se efectuau vizite fiscale, după cum a

fost stabilită modalitatea prin Ordinul IFPS nr:02 din 14.01.2008.

Astfel, IFS Glodeni nu a monitorizat timp de 6 luni 3 agenți economici înregistrați în calitate de plătitori TVA prin neefectuarea vizitelor fiscale și neverificarea activității pe adresa juridică înregistrată.

Verificările selective efectuate la IFS Drochia au constatat că în multe dosare ale contribuabililor înregistrați în anul 2010 ca subiecți ai impunerii cu TVA lipsesc actele de vizită fiscală.

• **Referitor la anularea înregistrării ca plătitor TVA**

Anularea înregistrării ca plătitor TVA se efectuează în temeiul art.113 din Codul fiscal, dacă livrările, în perioada de 12 luni consecutive, nu au depășit plafonul de 100,0 mii lei, sau subiectul impunerii n-a prezentat declarația TVA sau a prezentat informație neveridică prevăzută de art.8 alin.(2) din Codul fiscal. La examinarea selectivă a cazurilor privind anularea înregistrării în calitate de plătitor TVA, s-a constatat că, pe parcursul anului 2010, de către SFS au fost anulați ca subiecți ai impunerii cu TVA 764 de agenți economici.

Nu întotdeauna SFS întreprinde măsuri necesare și suficiente întru clarificarea circumstanțelor și anularea urgentă a înregistrării agenților economici ca subiecți ai impunerii cu TVA.

Astfel, pe parcursul a 7 ani de la înregistrarea ca plătitor TVA, n-au fost efectuate vizite fiscale și alte controale fiscale la S.R.L. „Bienestar-Plus” din raza de deservire a Direcției administrare fiscală (în continuare – DAF) Botanica, mun. Chișinău. Ulterior, în baza solicitării Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (în continuare – CCCEC) din 21.04.2010, la contribuabilul menționat s-a efectuat vizita fiscală la 30.04.2010, care a stabilit prezentarea informației neveridice de către subiectul impunerii în conformitate cu art.8 alin.(2) lit.b) din Codul fiscal. În baza actului de control, semnat și de conducătorul S.R.L. „Bienestar-Plus” (Levițki Oleg Leonid, potrivit datelor sistemului de evidență al SFS, în perioada anilor 2010-2011), a fost emisă decizia de anulare în calitate de plătitor TVA la 30.04.2010, deși, reieșind din explicațiile conducătorului nominalizat, contribuabilul urma a fi inclus și în lista firmelor-fantomă.

Totodată, agentul economic respectiv, în ziua anulării ca plătitor TVA, a eliberat facturi fiscale către S.R.L. „Cridens” în sumă totală de 715,6 mii lei, inclusiv TVA – 119,3 mii lei, ultima rezervându-și dreptul de a atribui la decontări cu bugetul suma TVA aferentă.

Analiza efectuată de audit a identificat agenți economici care au înregistrat livrări pe facturi fiscale după anularea înregistrării ca plătitor TVA, majorând trecerea în cont a sumei TVA la alți contribuabili.

S.R.L. „Premier-S.V.” (c/f 1002600025408) la 22.12.2010 a fost anulată ca plătitor TVA, iar la 25.03.2011 a fost inclusă în lista firmelor-fantomă. Totodată, în perioada 23.12.2010-25.02.2011, aceasta a efectuat 95 de livrări impozabile în sumă totală de 62130,8 mii lei, inclusiv TVA în sumă de 10104,6 mii lei, iar agenții economici care au înregistrat tranzacțiile respective cu S.R.L. „Premier-S.V.” și-au rezervat dreptul de a atribui suma TVA la decontări cu bugetul.

Urmare auditului, s-a constatat că, deși SFS a declarat S.R.L. „Premier-S.V.” ca firmă-fantomă, potrivit informației din sistemul de evidență al SFS, în privința întreprinderii este derulată procedura de insolvabilitate, începând cu 19.07.2011.

După cum a constatat auditul, SFS n-a întreprins măsuri pentru a efectua verificări operative și de contrapunere, nefiind excluse de la decontări cu bugetul sumele respective.

În alte cazuri, deși unii contribuabili erau incluși în lista firmelor-fantomă și anulați ca plătitori de TVA, ulterior aceștia au eliberat facturi fiscale către alți agenți economici plătitori de TVA.

Astfel, S.C. „Bricevic Agro” (c/f 1003604011323) la 13.09.2010 de către CCCEC a fost declarată firmă-fantomă, la 15.09.2010 de către SFS a fost anulată ca plătitor al TVA, în lipsa procurărilor pentru perioada 01.01.2010-31.12.2010, la 01.10.2010 a eliberat o factură fiscală în sumă totală de 389,0 mii lei, inclusiv TVA în sumă 64,8 mii lei către Î.M. „Aitel Sistem” și la 13.10.2010, eliberând o altă factură fiscală în sumă totală de 104,9 mii lei, inclusiv TVA în sumă de 7,8 mii lei către S.C. „Nordagroservice” S.R.L., aceasta din urmă rezervându-și dreptul de a atribui la decontări cu bugetul sumele TVA aferente.

În cazurile menționate, după cum a constatat auditul, suma TVA destinată trecerii în cont a fost neîntemeiat majorată cu 10,3 mil.lei.

• **Referitor la activitatea firmelor-fantomă care întrunesc indici de evaziune fiscală**

Fraudele la capitolul TVA ce întrunesc indici ai evaziunii fiscale și unele măsuri ineficiente întreprinse de organele fiscale în contracararea activității și în continuare a firmelor-fantomă reprezintă un factor negativ care diminuează veniturile bugetului de stat.

Legislația Republicii Moldova nu reglementează noțiunea juridică, statutul juridic, condițiile și criteriile de declarare, precum și eventualele efecte juridice ce ar surveni ca urmare a desfășurării

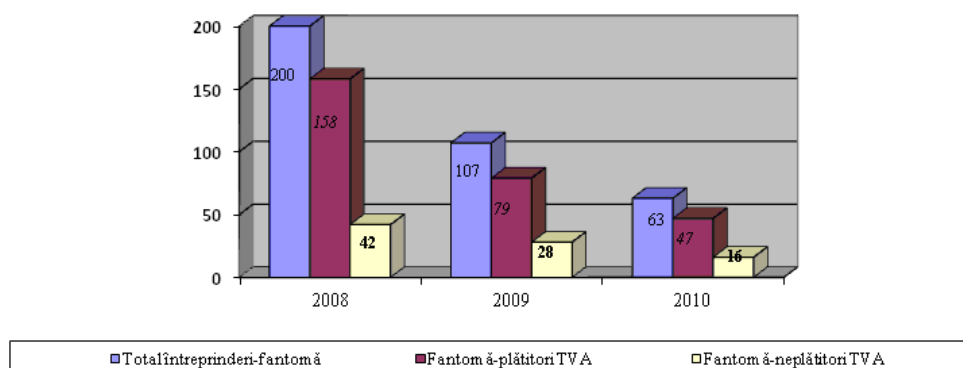
activității de către firmele-fantomă, precum și a relațiilor subiecților impunerii cu acestea. În acest sens, se creează o problemă la nivel național privind activitatea firmelor-fantomă, incriminarea fenomenului de evaziune fiscală sau pseudoactivitate în aspectul legii penale.

Auditul a constatat că statutul de uz intern – „firmă-fantomă”, utilizat de SFS, este atribuit unor categorii de contribuabili ce corespund criteriilor de identificare a întreprinderilor create cu intenția de a desfășura activitate de antreprenoriat fictivă.

Criteriile de identificare a întreprinderilor create cu intenția de a desfășura activitate de antreprenoriat fictivă au fost stabilite prin *Indicațiile metodice privind identificarea, evidența și controlul firmelor-fantomă, precum și prin Regulamentul privind criteriile de identificare a întreprinderilor create cu intenția de a desfășura activitate de antreprenoriat fictivă și mecanismele de conlucrare a Serviciului Fiscal de Stat cu Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției în domeniul prevenirii și combaterii activității acestora (în continuare – Regulament), aprobate prin Ordinele comune ale CCCEC și IFPS nr.70/135 din 30.06.2003 și nr.83/215 din 05.08.2009*. Actele normative interne respective specifică atribuțiile SFS în partea ce ține de depistarea, prevenirea și contracararea activității întreprinderilor ce desfășoară activitate fictivă, modul de includere în lista firmelor-fantomă, precum și mecanismele de conlucrare a SFS cu CCCEC în domeniul prevenirii și combaterii activității acestora. Utilizarea actelor respective în lipsa unui act legislativ privind depistarea atât a firmelor-fantomă, cât și a conducătorilor, fondatorilor care monitorizează activitatea acestora, modul de excludere de la decontări cu bugetul a tranzacțiilor efectuate, precum și responsabilitățile pentru tranzacțiile efectuate nu generează efecte imediate de contracarare a fenomenului de pseudoactivitate (firme-fantomă).

Deși înregistrarea firmelor-fantomă în ultimii ani este în descreștere, existența fenomenului persistă. Dinamica depistării firmelor-fantomă, pentru anii 2008-2010, se prezintă în Diagrama nr.4.

Diagrama nr.4

Pe parcursul anului 2010, SFS a înregistrat 63 de firme-fantomă, din care 48 – înregistrate anterior ca plătitori TVA. Majoritatea firmelor-fantomă sînt înregistrate la IFS pe mun. Chișinău – 73,4%, iar la IFST – 26,6%. Acestea s-au înregistrat într-o listă separată, inclusă în sistemul informațional al SFS de uz intern.

Prejudiciul adus de către firmele-fantomă, în perioada menționată, a constituit 261,3 mil. lei.

Cele mai semnificative procurări efectuate de la firmele-fantomă, cu atribuirea ulterioară la decontări cu bugetul a sumelor TVA, au înregistrat S.R.L. „PW Consulting” în sumă totală de 82995,9 mii lei, inclusiv TVA – 16599,2 mii lei; S.R.L. „Valeriac” în sumă totală de 81840,9 mii lei, inclusiv TVA – 15718,1 mii lei; S.R.L. „Proferus” în sumă totală de 62018,5 mii lei, inclusiv TVA – 12403,7 mii lei.

Cele mai mari livrări efectuate au înregistrat următorii agenți economici, care au fost incluși în lista firmelor-fantomă pentru anul 2010: S.R.L. „Solemio-Nest” în sumă de 126226,8 mii lei, inclusiv TVA – 21018,7 mii lei; S.R.L. „Abricol DC” în sumă totală de 55604,1 mii lei, inclusiv TVA – 10349,9 mii lei; S.R.L. „Mivitalex-Grup” în sumă de 34863,8 mii lei, inclusiv TVA – 5777,0 mii lei; S.R.L. „Ataix-Grup” în sumă totală de 27638,6 mii lei, inclusiv TVA – 5527,7 mii lei; S.C. „Tehvento” S.R.L. în sumă totală de 11876,6 mii lei, inclusiv TVA – 2375,3 mii lei; S.C. „Valil Grup” S.R.L. în sumă totală de 8895,2 mii lei, inclusiv TVA – 1779,0 mii lei.

Echipa de audit a constatat necoincidențe între data declarării firmelor-fantomă și data anulării înregistrării ca subiect al impunerii cu TVA, fapt ce a permis în această perioadă majorarea trecerii în cont a TVA unor întreprinderi viabile. În acest sens, exemplificăm următoarele cazuri.

Astfel, la 01.03.2010, CCCEC a declarat firmă-fantomă S.C. „Valdim Grup” S.R.L. (c/f 1005600019060), pe motiv că în numele întreprinderii înregistrate se desfășoară activitate de antreprenoriat de către persoane neidentificate și că aceasta nu se află pe adresele declarate la Serviciul Fiscal. La aceeași dată (01.03.2010), SFS a efectuat un control fiscal prin metoda verificării faptice în

scopul verificării adresei juridice. Conform Actului de control din 04.03.2010, s-a stabilit încălcarea art.8 alin.(2) lit.b) din Codul fiscal, prin prezentarea informației neveridice despre sediu și schimbarea lui, iar prin Decizia nr.4461 din 03.03.2010 SFS a anulat înregistrarea firmei respective ca plătitor TVA, conducătorul și fondatorul întreprinderii respective fiind citați pentru a se prezenta la SFS la 09.03.2010, potrivit citațiilor din 05.03.2010. În consecință, la 01.03.2010, S.C. „Valdim Grup” S.R.L. a eliberat 2 facturi la 2 agenți economici viabili, inclusiv una în sumă totală de 545,3 mii lei către „Vipcel” S.R.L. (c/f 1008600005899), rezervându-i dreptul acesteia de a-și atribui în cont TVA în sumă de 90,9 mii lei. O altă factură în sumă totală de 99,6 mii lei a fost eliberată către Î.M. „Accent Electronic” S.A. (c/f 1003600023124), rezervându-i dreptul de a atribui la decontări cu bugetul TVA în sumă de 16,6 mii lei.

Alte situații similare de eliberare a facturilor fiscale de către firmele declarate „fantomă” de CCCEC se prezintă în Tabelul nr.1 din Anexă.

În cazurile menționate SFS nu a efectuat verificări de contrapunere privind corectitudinea tranzacțiilor efectuate la 14 agenți economici cumpărători, care au înregistrat 20 de procurări de la firmele incluse în tabel în sumă totală de 42160,4 mii lei, inclusiv TVA în sumă de 7011,0 mii lei, care a fost atribuită agenților economici viabili la decontări cu bugetul.

În cazurile respective nu au fost întreprinse măsuri operative de transmitere organelor de anchetă a materialelor controalelor și estimărilor efectuate firmelor-fantomă menționate.

Ulterior situațiilor menționate, la 27.09.2010 (după 7 luni de la declararea acesteia ca firmă-fantomă și anularea înregistrării ca subiect al impunerii cu TVA) de către Direcția generală control fiscal mun.Chișinău au fost estimate obligațiile fiscale ale S.C. „Valdim Grup” S.R.L. pentru perioada 01.01.2007-06.02.2010, stabilind diminuarea impozitului în sumă de 23842,4 mii lei. La 18.03.2010 (după o lună) de către IFS Ialoveni s-a estimat obligația fiscală a contribuabilului S.R.L. „Tapet”, la capitolul TVA, în mărime de 5336,2 mii lei, pentru perioada 01.05.2009-11.03.2010, iar de către IFS Ocnița s-a estimat obligația fiscală (fără a indica data) a contribuabilului S.R.L. „Bricevic Agro”, pentru perioada 01.07.2010-31.10.2010, în sumă totală de 5355,3 mii lei.

Direcția antifraudă fiscală a IFPS a remis la 28.09.2010 și, respectiv, la 24.03.2010 și 13.01.2011 în organele de drept materialele privind estimările efectuate, pentru examinare și stabilirea elementelor componente de infracțiune, prevăzută la art.244 din Codul penal „Evaziunea fiscală a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor”. Totodată, la momentul efectuării auditului, SFS nu dispunea de informație despre rezultatele examinării sesizărilor, în sensul pornirii sau refuzului de a porni urmărirea penală în baza materialelor expediate către organele de drept.

Analiza datelor din sistemul de evidență al SFS a identificat agenți economici, prezentați în Tabelul nr.2 din Anexă, care înainte de includerea lor în lista firmelor-fantomă înregistrau livrări impozabile în lipsa procurărilor și efectuării importului, fără înregistrarea obligațiilor fiscale față de bugetul public național și prezentarea dărilor de seamă privind TVA conform articolelor 114-115 din Codul fiscal și care, potrivit declarației TVA, nu înregistrau trecere în cont a TVA pentru perioada precedentă, precum și TVA destinată trecerii în cont în perioada ulterioară, tranzacții ce nu au fost supuse verificărilor de către SFS sub aspectul veridicității.

Auditul a constatat 3 cazuri de excludere din listă a firmelor-fantomă, fără ca această modalitate să fie prevăzută de Ordinele comune ale CCCEC și IFPS nr.70/135 din 30.06.2003 și nr.83/215 din 05.08.2009, ca temei servind cererea privind modificarea documentelor de constituire, prezentarea documentelor pentru verificare și stingerea obligațiilor fiscale.

Concluzii: Pentru perioada anului 2010 n-a fost executat planul de încasări la TVA. Față de anul 2009, încasările au fost diminuate. N-au fost întreprinse măsuri corespunzătoare la înregistrarea și anularea contribuabililor ca subiecți ai impunerii cu TVA. Deși pe parcursul anului 2010 numărul firmelor-fantomă s-a micșorat, existența acestora a persistat, continuând activitatea generată de evaziuni fiscale. Drept dovadă de existență a fenomenului firmelor-fantomă pot servi lipsa la nivel central a unui act normativ privind depistarea firmelor cu pseudoactivitate (fantomă) și argumentarea fictivității operațiunilor acestora, în unele cazuri, conlucrarea insuficientă a organelor cu atribuții fiscale, precum și măsurile neadecvate întreprinse de către unele organe fiscale în asigurarea managementului corespunzător la administrarea TVA, fapt ce denotă existența prejudiciului adus bugetului de stat în sumă de peste 260,0 mil lei.

Recomandări IFPS:

8. Să elaboreze și să implementeze măsuri eficiente în vederea stabilirii și menținerii în cadrul organelor fiscale a unui sistem de management și control intern, capabil să asigure administrarea eficientă și în condiții legale a taxei pe valoarea adăugată.

9. Să stabilească o conlucrare mai eficientă cu organele de drept asupra depistării mai operative a

contribuabililor care practică pseudoactivitate și să urgenteze anularea înregistrării acestora ca plătitori TVA.

10. Să revizuiască derularea proceselor sistemului informațional pentru o actualizare și o analiză mai operativă a tranzacțiilor economice desfășurate de contribuabili.

11. În comun cu CCCEC, să examineze posibila includere în Indicațiile metodice privind identificarea, evidența și controlul firmelor-fantomă, aprobate prin Ordinul comun al CCCEC și IFPS, a temeiurilor și condițiilor de excludere din lista firmelor-fantomă a contribuabililor declarați anterior firme-fantomă.

Recomandări Ministerului Finanțelor:

12. Să înainteze Guvernului propuneri pentru o inițiativă legislativă întru adoptarea unei legi privind depistarea și contracararea activității firmelor-fantomă, stabilind statutul juridic, condițiile și criteriile de declarare, precum și eventualele efecte juridice ce ar surveni ca urmare a desfășurării activității de către acestea, argumentarea fictivității operațiunilor și excluderea de la decontări cu bugetul a tranzacțiilor efectuate, precum și responsabilitatea părților implicate.

13. Să prevadă o posibilă modalitate de gestionare și administrare a TVA numai prin conturi deschise în Trezoreria de Stat.

• ***Referitor la utilizarea formularelor facturilor fiscale de către subiecții impunerii cu TVA la efectuarea livrărilor impozabile***

Conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.294 din 17.03.1998⁸, una din sarcinile Inspectoratului Fiscal Principal de Stat constă în editarea centralizată a facturilor fiscale, prevăzute cu însemne de protecție, serie și număr, precum și înregistrarea, evidența, păstrarea și eliberarea acestora către entități prin intermediul Inspectoratelor fiscale de stat teritoriale contra plată și exclusiv contra semnătură persoanelor autorizate potrivit statutului, la prezentarea delegației și certificatului de atribuire a codului fiscal.

---

⁸ Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.294 din 17.03.1998 „Cu privire la executarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.406-II din 23.12.1997” (cu modificările și completările ulterioare).

Reglementările privind noțiunea de factură fiscală, eliberarea, evidența, utilizarea și răspunderea juridică pentru utilizarea neconformă a acesteia sînt prevăzute de articolele 93, 117, 1171, 257 din Codul fiscal.

Auditul a supus verificărilor DAF Centru, Botanica, Buiucani și Ciocana ale IFS pe mun.Chișinău privind modul în care acestea au eliberat, au ținut evidența stocurilor și au efectuat controlul asupra utilizării facturilor fiscale de către firmele devenite fantomă în anul 2010, constatînd unele nereguli și abateri:

Analiza datelor din sistemul informațional al SFS, efectuată de audit, a constatat erori și unele neregularități în administrarea și evidența facturilor fiscale.

Astfel, după cum indică înscrierile din sistemul informațional, la 11.10.2010, și, respectiv, la 29.10.2010, S.R.L. „Revolvex” (administrată de IFS pe mun.Chișinău, DAF Ciocana), fiind anulată ca plătitor TVA, la 13.10.2010 a eliberat 2 facturi fiscale (Seria XT nr.4297190 și nr.4297191) în sumă totală de 2549,6 mii lei, inclusiv TVA în sumă de 424,9 mii lei către S.R.L. „Baltpost” (administrată de IFS Strășeni), formulare care anterior, la 28.05.2010, au fost procurate de la organul fiscal de către S.R.L. „Inil Trans” și aparțineau acesteia (aflată la evidență la IFS Anenii Noi), care la 27.10.2010 a fost declarată firmă-fantomă, iar la 01.11.2010 a fost anulată ca plătitor TVA.

Alte situații similare stabilite de către echipa de audit se prezintă în Tabelul nr.3 din Anexă.

Verificările efectuate de SFS în baza materialelor auditului au constatat deficiențe și comiterea erorilor de către cei menționați în tabel, în rezultatul indicării incorecte în anexa la Declarația TVA, inclusiv de către cumpărători, a seriei facturilor fiscale, numărului facturilor fiscale, precum și comiterea erorilor de către Î.S. „Fiscservinform” la introducerea datelor, indicarea incorectă în facturi de către unii furnizori a codului fiscal. După cum au menționat responsabilii SFS, în cazurile date furnizorii și cumpărătorii vinovați de erorile comise au fost sancționați.

Eliberarea de către agenți economici a facturilor fiscale cu data anterioară primirii lor de la organul fiscal

Astfel, la 16.07.2010, S.R.L. „Revolvex” a procurat de la organul fiscal blanchete de facturi fiscale Seria KX nr.6198555, nr.6198556, nr.6198558, nr.6198560, iar livrările înregistrate ulterior pe această factură către „Baltpost” S.R.L. au fost date cu 12.07.2010 și, respectiv, 05.07.2010, 01.07.2010 și

21.06.2010, suma totală a tranzacțiilor efectuate constituind 5632,8 mii lei, inclusiv TVA în sumă de 938,8 mii lei.

În aceste circumstanțe organul fiscal nu a efectuat un control fiscal asupra corectitudinii tranzacțiilor efectuate.

Verificările efectuate de către echipa de audit au constatat cazuri în care SFS nu dispune de o informație veridică și, respectiv, de o evidență clară privind stocul blanchetelor de facturi fiscale ale agenților economici la data primirii altor blanchete de facturi fiscale conform comenzilor depuse.

În acest sens, menționăm situația agentului economic „Valil Grup” S.R.L. (inclusă în lista firmelor-fantomă la 06.09.2010). Astfel, în informația prezentată de către DAF Buiucani se indică că, la momentul procurării de către întreprindere a blanchetelor de facturi fiscale Seria KX nr.4825201-4825400 în număr de 200 de bucăți la 31.03.2010 și Seria KX nr.4973901-4974000 în număr de 100 de bucăți la 15.04.2010, stocul constituia 22 de blanchete de facturi fiscale neutilizate. Pe când echipa de audit, examinând datele sistemului de evidență al SFS privind blanchetele de strictă evidență livrate și privind livrările pe facturile fiscale efectuate, a constatat că în realitate stocul la acel moment constituia 49 de blanchete neutilizate care au fost procurate de acest agent economic de la SFS la 26.10.2009.

Totodată, din numărul total de 300 de blanchete procurate de la organul fiscal la 31.03.2010 și 15.04.2010 n-au fost utilizate 31 de blanchete. Reieșind din numărul existent în stoc de 49 de blanchete și din numărul de blanchete neutilizate din cele primite, la data finalizării auditului, numărul total de blanchete neutilizate în stoc a constituit 80.

Cazuri similare au fost constatate și la alte firme administrate de către DAF Centru, Botanica și Buiucani, care se prezintă în Tabelul nr.4 din Anexă.

Echipa de audit, analizând informația prezentată de SFS, a constatat că, din numărul total de 1454 de blanchete de facturi fiscale procurate de la organul fiscal de către 19 agenți economici incluși în anul 2010 în lista firmelor-fantomă, 343 de facturi fiscale procurate din ultima comandă nu au fost utilizate, generând riscul ca acestea să fie folosite în circuitul economic, fapt care ar atrage după sine prejudicierea bugetului public național.

Totodată, în acest context, auditul constată că SFS nu are elaborată o procedură privind aducerea la cunoștința contribuabililor a informației despre blanchetele de facturi fiscale procurate, dar neutilizate de către firmele-fantomă, și subiecții anulați ca plătitori TVA, precum și referitor la eventualele consecințe juridice ale efectuării unor operațiuni economice în baza acestor documente.

De asemenea, auditul a constatat că SFS a acordat unui agent economic care era anulat ca subiect al impunerii cu TVA și ulterior a fost inclus în lista firmelor-fantomă dreptul de a imprima de sine stătător facturi fiscale pe hîrtie specială cu însemne de protecție.

Astfel, prin Ordinul IFPS nr.626 din 27.12.2010 „Cu privire la aprobarea listei agenților economici care vor beneficia în anul 2011 de dreptul imprimării de sine stătător a facturilor fiscale pe hîrtie specială cu însemne de protecție”, i s-a acordat acest drept contribuabilului „Premier-S.V.” S.R.L., care la 22.12.2010 deja era anulat ca plătitor TVA și care, în perioada 23.12.2010-25.02.2011, a efectuat 95 de livrări impozabile în sumă totală de 62130,8 mii lei, inclusiv TVA în sumă de 10104,6 mii lei, majorînd neîntemeiat trecerea în cont a TVA agenților economici care au înregistrat tranzacțiile respective cu S.R.L. „Premier-S.V.”. Firma menționată la 25.03.2011 a fost inclusă în lista firmelor-fantomă. Conform explicațiilor responsabililor SFS, contribuabilul respectiv a fost anulat ca subiect al impunerii cu TVA la 12.03.2011, cu data anterioară de 22.12.2010, în vederea excluderii prejudicierii bugetului, pe cînd în alte cazuri („Tapet” S.R.L., „Bricevic Agro” S.R.L., „Inil Trans” S.R.L.) nu s-a utilizat această modalitate.

Concluzii: Deși IFPS, în perioada anului 2010, a întreprins unele măsuri privind evidența facturilor fiscale, pe parcursul anului 2010, SFS s-a confruntat cu unele probleme ale administrării fiscale, legate de monitorizarea și controlul asupra modului de evidență și utilizare regulamentară a blanchetelor de facturi fiscale de către unii subiecți ai impunerii incluși în lista firmelor-fantomă pe parcursul anului 2010 de către SFS. Măsurile întreprinse de unele IFST și Direcția administrare fiscală nu au fost tocmai adecvate, nefiind sancționate persoanele care se fac vinovate de încălcările fiscale asupra modului de păstrare, evidență și utilizare la efectuarea livrărilor impozabile de către subiecții impunerii a blanchetelor de facturi fiscale.

Recomandări:

14. Să examineze situațiile create, menționate de audit, și să efectueze controale fiscale similare la toate DAF ale IFS pe mun.Chișinău și IFST asupra corectitudinii și veridicității eliberării, evidenței și utilizării facturilor fiscale de către firmele care au devenit fantomă în anul 2010, cu întreprinderea măsurilor prevăzute de legislație.

15. Să întreprindă măsuri de sancționare a persoanelor care se fac vinovate de încălcările fiscale

privind modul de păstrare, evidență și utilizare la efectuarea livrărilor impozabile de către subiecții impunerii cu TVA a blanchetelor de facturi fiscale.

16. Să publice în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și în alte surse de informare în masă informația despre blanchetele de facturi fiscale procurate, dar neutilizate de către firmele-fantomă și agenții economici anulați ca subiecți ai impunerii cu TVA.

• ***Eficiența creării și activității posturilor fiscale în contracararea fenomenului de fraudă ce întrunește indici ai evaziunii fiscale***

Întru eficientizarea măsurilor de contracarare a evaziunilor fiscale, SFS a instituit la unii contribuabili posturi fiscale. Potrivit art.146 alin.(1) Cod fiscal, postul fiscal se creează de organul fiscal în scopul prevenirii și depistării cazurilor de încălcare fiscală, inclusiv a cazurilor de eschivare de la stingerea obligațiilor fiscale, precum și întru exercitarea altor atribuții de administrare fiscală.

Deși art.146 alin.(4) prevede că Inspectoratul Fiscal Principal de Stat aprobă regulamentul posturilor fiscale instituite, un asemenea regulament n-a fost elaborat și aprobat în anul 2010. La 26.04.2011, de către IFPS a fost aprobat un Regulament-cadru privind activitatea posturilor fiscale.

În anul 2010, conform ordinelor IFPS, au fost create 466 de posturi fiscale, inclusiv 341 mobile și 125 staționare, cu diferite perioade de funcționare, care se prezintă în Tabelul nr.3.

Tabelul nr.3

Perioada de instituire (zile)	13	17	30	41	43	60	66	72	90	120	150	180	365	Până la stingerea obligațiilor fiscale
Numărul posturilor fiscale	1	15	96	1	2	48	1	14	39	5	2	2	238	2

Sursă: Ordinele IFPS

Reieșind din ordinele IFPS privind instituirea posturilor fiscale, persoanele responsabile de funcționarea postului fiscal urmau să remită pe adresa IFPS o copie a notei informative privind activitatea postului fiscal. Din informația responsabililor din cadrul IFPS reiese că de la 466 de posturi fiscale instituite, de către inspectori au fost prezentate note informative aferente pe 136 de posturi fiscale. Examinările efectuate de audit au constatat că, în perioada misiunii de audit, 65 din numărul total de posturi instituite își continuau activitatea.

Pe anul 2010, IFPS nu dispunea de o analiză generalizată asupra eficienței activității posturilor fiscale și încasărilor acumulate în rezultatul acesteia.

În raport cu lipsa unor reguli prestabilite de creare și funcționare a posturilor fiscale instituite de SFS în anul 2010, a unor criterii de risc „aprobat” privind selectarea contribuabililor pentru instituirea posturilor fiscale, a analizei permanente și detaliate a riscurilor parvenite în rezultatul activității posturilor fiscale, auditul a constatat și alte deficiențe, după cum urmează:

Unele ordine de instituire a postului fiscal, emise de IFPS, nu conțin informații despre data instituirii postului.

Asemenea cazuri au fost constatate în ordinele de instituire a posturilor fiscale la S.C. „Autoimpex Prim”, „Conductgaz-apă” S.R.L., la S.C. „Tehvento” S.R.L., la S.C. „Climcom-Nord” S.R.L. la „Vizet Grup” S.R.L.

În unele ordine de instituire a postului fiscal, emise de IFPS, nu se indică obiective spre realizare.

De exemplu, în Ordinul nr.153 din 13.04.2010, aferent postului fiscal instituit la „Le Bridge Corporation Limited” S.R.L., se indică doar faptul că acesta se instituie, precum și tipul postului fiscal, perioada de funcționare, IFST care va decide asupra componenței postului și transmiterea la finalizarea activității postului a Notei către Direcția antifraudă a IFPS.

În unele ordine de instituire, pe lângă mențiunile indicate, se stabilește ca obiectiv doar asigurarea ridicării facturilor fiscale neutilizate, cu eliberarea acestora agentului economic la momentul efectuării livrărilor și verificării mărfurilor. În alte ordine de instituire se stabilește ca obiectiv vizualizarea tuturor livrărilor și procurărilor, cu întocmirea unei dări de seamă conform modelului prevăzut.

Obiectivele stabilite în ordinele de instituire a postului fiscal nu coincid cu cele reflectate în unele note informative privind activitatea postului fiscal.

De exemplu, în Ordinul de instituire a postului fiscal la S.A. „Basarabia Nord”, emis de IFPS, se indică ca scop sporirea eficienței administrării fiscale, prin verificarea corectitudinii calculării și achitării impozitelor, taxelor și a altor plăți la bugetul BPN, pe când în Nota informativă privind rezultatele postului fiscal se indică expres ca tematică doar verificarea reflectării livrărilor/procurărilor (de mărfuri/servicii) în zilele de acțiune a postului fiscal, fără efectuarea analizei prevăzută de ordin. Situații similare se constată în cazul posturilor fiscale instituite la „Verde&Co” S.R.L., „Conect-Com”

S.R.L., „Comaristo” S.R.L. etc.

Unele note informative nu cuprind o informație completă, nefiind specificate relațiile agentului economic cu firme care ulterior, în perioada activității postului fiscal, au devenit firme-fantomă, fapt ce pune la îndoială veridicitatea și corectitudinea rezultatelor postului fiscal, neatingînd scopul preliminar: depistarea și prevenirea cazurilor de eschivare de la stingerea obligațiilor fiscale.

Astfel, în Nota informativă privind rezultatele activității postului fiscal instituit, pentru perioada 31.03.2010-31.03.2011, la S.C. „Tehvento” S.R.L. (c/f 1006600052187) se indică lipsa relațiilor cu întreprinderi-fantome sau delincvente. De fapt, după cum a constatat auditul, la 07.04.2010 și, respectiv, la 01.05.2010 (cînd documentele contabile erau ridicate de CCCEC), agentul economic menționat a eliberat 2 facturi fiscale în sumă totală de 14251,9 mii lei, inclusiv TVA în sumă totală de 2375,3 mii lei către „Abricol DC” S.R.L., aceasta din urmă rezervîndu-și dreptul de a atribui la decontări cu bugetul sumele TVA aferente, fiind declarată firmă-fantomă de CCCEC la 15.02.2011. Totodată, este necesar de menționat că la 17.06.2010 CCCEC a declarat firmă-fantomă și S.C. „Tehvento” S.R.L., iar în Nota informativă privind rezultatele activității postului fiscal nu se constată nimic în acest sens. Cele expuse denotă o analiză neadecvată a tranzacțiilor efectuate, în rezultatul căreia n-a urmat anularea lor în perioada de activitate a postului fiscal.

În unele cazuri Notele privind activitatea posturilor fiscale nu conțin informația completă despre toate livrările și procurările efectuate de agent economic în perioada de acțiune a postului fiscal.

În acest caz, auditul a examinat veridicitatea Notei informative nr. 67-3-08/734 din 16.08.2010 privind rezultatele activității postului fiscal la S.R.L. „Viocon Lux” (c/f 1005600006127), instituit la 28.04.2010 pe o durată de 365 de zile. Conform Notei informative, din data instituirii postului fiscal întreprinderea nu a mai efectuat livrări de mărfuri, stocul mărfurilor la acel moment fiind nul. Urmare analizei efectuate de audit asupra bazei de date a IFPS, s-a constatat că în ziua de acțiune a postului fiscal, adică la 28.04.2010, firma, pe 2 facturi fiscale, a efectuat livrări către „Vitasistem” S.R.L. în sumă totală de 1401,6 mii lei, inclusiv TVA în sumă de 213,6 mii lei, aceasta rezervîndu-și dreptul de a atribui la decontări cu bugetul sumele TVA aferente. Totodată, din data instituirii postului fiscal contribuabilul menționat a efectuat procurări în sumă totală de 3840,3 mii lei, inclusiv TVA – 357,7 mii lei.

Analogic, în Nota privind rezultatele activității postului fiscal instituit la S.C. „Autoimpex Prim” S.R.L. (c/f 1007602002448) pe un termen de 30 zile se arată că, în perioada respectivă, nu s-au efectuat livrări și procurări, pe cînd echipa de audit a constatat că, de fapt, în această perioadă contribuabilul a avut livrări și procurări în sumă de 7868,0 mii lei, inclusiv TVA – 1311,3 mii lei și, respectiv, 116,5 mii lei, inclusiv TVA – 19,4 mii lei.

Instituirea posturilor fiscale pe o perioadă scurtă de timp nu disciplinează contribuabilii, permițînd unora să efectueze tranzacții neregulate prompt finalizării activității postului fiscal.

Astfel, exemplificăm cazul cînd S.R.L. „Maurt”, după finalizarea activității postului fiscal instituit pentru perioada 01.02.2010-02.03.2010, a efectuat la 12.03.2010 o procurare în sumă totală de 958,3 mii lei, inclusiv TVA în sumă de 159,7 mii lei de la S.R.L. „Tapet” (declarată firmă-fantomă de CCCEC la 24.02.2010), rezervîndu-și dreptul de a atribui la decontări cu bugetul suma TVA aferentă.

Examinările efectuate de echipa de audit au identificat cazuri de sistare a activității posturilor fiscale pînă la expirarea perioadelor de funcționare indicate în ordinile de instituire, fapt care nu este stabilit și reglementat de Codul fiscal.

Examinînd ordinele IFPS, auditul a identificat 109 cazuri de sistare a activității posturilor fiscale, cu durata de funcționare de 365 de zile, inclusiv 6 cazuri cu durata de 30 de zile și 1 caz cu durata de 180 de zile. După cum a constatat auditul, funcționalitatea posturilor fiscale instituite pe 365 de zile pînă la sistare a constituit de la 6 pînă la 133 de zile, iar cele cu durata de 30 de zile – nu mai mult de 10 zile.

Auditul a constatat cazuri cînd unii agenți economici, la care au fost sistate posturile fiscale înainte de expirarea perioadei pentru care a fost instituit, au efectuat procurări de la firme care au devenit firme-fantomă în scurt timp după efectuarea tranzacției.

Astfel, la „Sereb-Com” S.R.L. activitatea postului fiscal, instituit la 20.05.2010 pentru 365 de zile, a fost sistată la 04.08.2010, însă aceasta, în perioada 12.08-24.08.2010 a înregistrat procurări în sumă totală de 15139,2 mii lei și TVA – 3027,8 mii lei de la „Minacol-Gab” S.R.L., care la 16.09.2010 a devenit firmă-fantomă.

Asemenea cazuri, menționate în Tabelul nr.5 din Anexă, au fost constatate la încă 8 agenți economici, la care s-a sistat activitatea postului fiscal înainte de termenul stabilit la instituire, acestea efectuînd procurări de la 9 firme, devenite firme-fantomă în scurt timp după efectuarea tranzacției în sumă totală de 119347,0 mii lei, și TVA în sumă de 23364,2 mii lei, la care ulterior au fost instituite imediat repetat posturi fiscale.

Urmare auditului, s-a constatat că unii agenți economici la care a fost instituit postul fiscal au efectuat procurări de la firmele care au devenit firme-fantomă în timpul activității postului fiscal și care a fost sistată de către SFS după înregistrarea tranzacției.

Astfel, la 18.03.2010 a fost instituit post fiscal la „Cridens” S.R.L., pe o perioadă de 365 de zile, iar la 30.04.2010 aceasta a efectuat o procurare în sumă totală de 715,6 mii lei, inclusiv TVA, în sumă de 119,3 mii lei de la „Bienestar-Plus” S.R.L., care la 30.04.2010 a fost anulată ca subiect al impunerii cu TVA și inclusă în lista firmelor-fantomă de CCCEC, la 20.05.2010. Ulterior, la 21.06.2010, SFS a sistat activitatea postului fiscal instituit.

În alte cazuri, după cum a constatat auditul, unii agenți economici la care a fost instituit postul fiscal au înregistrat procurări de la firme care au devenit pînă la 30 de zile firme-fantomă. Astfel, „Danitel Plus” S.R.L. la care a fost instituit în septembrie 2010 postul fiscal pe 365 de zile, a înregistrat procurări, în perioada 09.09.2010-10.09.2010, de la „Bricevic Agro” S.R.L., în sumă de 6716,7 mii lei, care a devenit firmă-fantomă peste 4 zile de la efectuarea tranzacțiilor (13.09.2010) și, totodată, „Bricevic Agro” S.R.L., la 13 și 14 septembrie 2010, a înregistrat 2 livrări către „Aralia” S.R.L. în sumă de 1962,4 mii lei, TVA constituind 373,5 mii lei. Asemenea cazuri, menționate în Tabelul nr.6 din Anexă, au fost stabilite încă la 5 contribuabili („Marolinis Prim” S.R.L., „MTO-Plus” S.R.L., „Cridens” S.R.L., „Energ-Rotor” S.R.L., „Dimix-Com” S.R.L.), care au înregistrat procurări de la 4 firme („Ataix-Grup” S.R.L., „Granplast” S.R.L., „Nalex Prim” S.R.L., „Bienestar-Plus” S.R.L.), care, în termen de pînă la 30 de zile de la încheierea tranzacțiilor respective, au devenit firme-fantomă, suma procurărilor constituind 7878,5 mii lei și TVA – 1313,1 mii lei, și care urmează a fi verificată de SFS.

Motivul indicat în informația parvenită de la posturile fiscale în adresa IFPS, expusă ulterior în ordinele IFPS precum că sistarea posturilor fiscale atît staționare, cît și mobile are loc la agenții economici care s-au conformat și reprezintă un stimul mai ales pentru contribuabilii care încep să se racordeze la cadrul legal, să calculeze și să achite la buget, precum și că sistarea posturilor fiscale se face și în cazul agenților economici care și-au pierdut statutul de plătitor al TVA și ulterior și-au stopat activitatea, aceștia deja neprezentînd pericol pentru buget, nu în toate cazurile corespunde faptelor menționate.

Concluzie: Pe parcursul anului 2010, au existat probleme și deficiențe privind instituirea și activitatea posturilor fiscale. Astfel, au fost create posturi fiscale, fără a fi elaborate și aprobate regulamentul de funcționare a posturilor fiscale, un plan anual bazat pe obiective bine determinate, stabilite criterii de risc de selectare a contribuabililor. Modul de organizare, funcționare și de raportare, precum și cel de sistare a unor posturi fiscale a generat riscul eschivării unor contribuabili de la onorarea obligațiilor fiscale față de buget prin relații cu firmele-fantomă. Acestea se datorează controlului intern neadecvat stabilit în cadrul SFS, precum și lipsei unei analize permanente și detaliate a riscurilor parvenite în rezultatul activității posturilor fiscale, inexistenței unor reguli și cerințe unice privind criteriile de selectare și instituire a posturilor fiscale pe domenii de activitate, obligațiile și responsabilitățile funcționarilor postului fiscal.

Recomandări IFPS:

17. Să elaboreze și să aprobe odată cu instituirea postului fiscal regulamentul acestuia, care să prevadă modul și criteriile de selectare și instituire a posturilor fiscale, de organizare, funcționare, raportare și sistare a activității postului fiscal, drepturile, obligațiile și responsabilitățile funcționarilor postului fiscal.

18. Să efectueze o analiză permanentă și detaliată a riscurilor parvenite în rezultatul activității posturilor fiscale, cu întreprinderea măsurilor prevăzute de legislație.

19. Să verifice corectitudinea tranzacțiilor menționate și, după caz, să întreprindă măsuri legale privind anularea lor, cu restabilirea prejudiciului pricinuit bugetului de stat.

3.3.3.3. Analiza legalității și corectitudinii restituirii taxei pe valoarea adăugată

În perioada de gestiune, de către agenții economici a fost solicitată spre restituire TVA în sumă de 1130809,5 mii lei, din care s-a acceptat spre restituire suma de 991985,1 mii lei, sau 87,7 la sută.

Restituirile TVA efectuate în anul 2010 au însumat 10,8% din încasările totale la acest tip de venituri și 33,9% din încasările acestui impozit, administrate de SFS. Suma restituirilor TVA în anul 2010 s-a micșorat cu 115,5 mil.lei, sau cu 9,45%, în raport cu anul 2009.

Prin Ordinul IFPS din 31.03.2010, a fost instituită Comisia republicană cu privire la examinarea disensiunilor între subiecții impozabili și IFS teritoriale privind restituirea TVA. În anul 2010, Comisia respectivă a aprobat 6 decizii privind unele divergențe apărute pe marginea unor restituiri.

Verificările efectuate la DGCF din cadrul IFS pe mun.Chișinău au constatat nerespectarea termenului de efectuare a controlului la agenți economici și încălcarea termenelor de restituire a TVA prevăzute de art.101 alin.(5) din Codul fiscal și de Regulamentul privind restituirea TVA, aprobat prin

Hotărîrea Guvernului nr.287 din 11.03.2008⁹. Auditul a constatat un caz de dezafectare incontestabilă a mijloacelor bugetare direct de la bugetul de stat. Astfel, prin cererile din anii 2009 și 2010, Î.M. „Intertrascord” S.R.L. a solicitat instanțelor de judecată plata dobânzii aferente sumei restituite cu depășirea termenelor de 45 de zile. Prin deciziile Curții Supreme de Justiție, s-a dispus de a încasa de la bugetul de stat în beneficiul contribuabilului menționat dobânda calculată pentru perioada 07.05.2008-15.02.2010, care a constituit 1892,5 mii lei și care a fost transferată contribuabilului în anii 2009-2011 de la capitolul „Restituirea TVA”, în baza art.176 alin.(3) Cod fiscal, în temeiul hotărîrilor instanțelor de judecată.

⁹ Hotărîrea Guvernului nr.287 din 11.03.2008 „Pentru aprobarea Regulamentului privind restituirea taxei pe valoare adăugată” (cu modificările ulterioare). Abrogat la 01.11.2010.

Concluzii: Calcularea și restituirea TVA s-a efectuat de către IFS teritoriale și DMC în majoritatea cazurilor cu respectarea normelor legale. Totodată, unele inspectorate au admis încălcarea termenului de restituire, care s-a soldat cu pagube pricinuite bugetului de stat și, respectiv, cu micșorarea sumei TVA încasate la buget. Acestea au fost condiționate de managementul neadecvat stabilit în cadrul unor inspectorate.

Recomandări IFPS:

20. Să evite cazurile de tergiversare a examinării cererilor și restituirii TVA contribuabililor, ținând cont de consecințele suportate anterior.

3.4. Măsurile întreprinse pentru majorarea veniturilor prin stingerea restanțelor față de bugetul public național

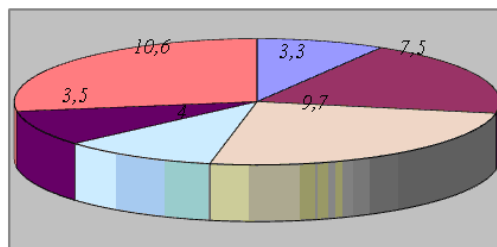
La situația din 01.01.2011, contribuabilii ale căror obligații fiscale sînt luate la evidență de organele SFS au înregistrat restanțe la bugetul public național în sumă totală de 1146,0 mil.lei, constatîndu-se o majorare cu 95,8 mil.lei, sau cu 8,3% față de cele existente la 01.01.2010. Majorarea restanței pentru perioada menționată a fost admisă de IFS pe mun.Chișinău cu 98,9 mil.lei, sau 23,7%, IFS pe mun.Bălți – cu 14,1 mil.lei, sau cu 27,5%, IFS Taraclia – 15,4 mil.lei, sau 36,9%, IFS Edineț – cu 4,4 mil.lei, sau 25,5%, IFS Ocnița – cu 2,6 mil.lei, sau 40,3%, IFS Ungheni – cu 4,1 mil.lei, sau 19,5%.

În aspectul bugetelor, ponderea cea mai mare a restanței în BPN revine BASS, care a constituit, conform raportului SFS, 683,6 mil.lei (BASS – 740,0 mil.lei), sau 47,2% față de suma totală a BPN. Restanța față de BS, la 31.12 2010, a constituit 291,7 mil.lei, sau 25,5% din suma totală a BPN. Suma restanței la BUAT a constituit 448,1 mil.lei, sau 39,1% din suma totală a BPN. În perioada anului 2010, restanța la BS a crescut cu 24,8 mil.lei, sau cu 9,3%, la BUAT – cu 2,5 mil.lei, sau cu 1,6%.

În aspectul clasificăției bugetare, restanța cea mai considerabilă la BS s-a format de la neachitarea TVA, care a constituit 256,4 mil.lei, fiind în creștere, față de 01.01.2010, cu 9,7 mil.lei, iar la BUAT – de la neachitarea plății pe bunurile imobile, care a constituit 19,4 mil.lei, față de 11,9 mil.lei la început de an. Structura restanței la BPN se prezintă în Diagrama nr.5.

Diagrama nr.5

Structura restanței la BPN

■ Impozit pe venitul din salariu	■ Impozit pe bunurile imobiliare
■ TVA	■ Accize
■ Fondul rutier	■ Restanță la alte impozite și plăți

După cum a constatat auditul, numărul restanțierilor înregistrați, la 31.12.2010, a constituit 231827. Din suma restanței de 1146,0 mil.lei, la 208070 contribuabili restanța recuperabilă constituie suma de 883,7 mil.lei, sau 77,1%.

3.4.1. Măsurile de executare silită și de asigurare a stingerii obligațiilor fiscale

Potrivit art.227 și art.194 din Codul fiscal, SFS a aplicat măsurile de asigurare a stingerii obligației fiscale și modalitățile de executare silită a obligației fiscale prin:

- a) suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabililor;
- b) încasarea mijloacelor bănești de pe conturile bancare ale contribuabililor;
- c) ridicarea de la contribuabil a mijloacelor bănești în numerar;
- d) urmărirea bunurilor contribuabililor;
- e) urmărirea datoriilor debitoare ale contribuabililor.

3.4.1.1. Suspendarea operațiunilor la conturile bancare

Asigurarea încasării mijloacelor bănești de pe conturile bancare ale contribuabililor prin suspendarea operațiunilor la conturile bancare este prevăzută de art.229 din Codul fiscal.

În scopurile menționate, SFS a încasat în mod forțat de pe conturile bancare ale contribuabililor suma de 272,8 mil.lei, iar de pe conturile debitorilor acestor plătitori – 17,7 mil.lei, sau cu 2,6 mil.lei mai mult față de anul 2009. După cum a constatat auditul, au existat mai multe rezerve pentru stingerea, prin acest mod, a obligațiilor fiscale, care de fapt au fost ratate din cauza unor deficiențe stabilite la unele subdiviziuni ale SFS.

Atitudinea loială din partea SFS față de unii contribuabili nu în toate cazurile a permis suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabililor rău-platnici.

Astfel, în multe cazuri au fost înaintate ordine incaso, fără suspendarea prealabilă a operațiunilor la conturile bancare ale contribuabililor. Pe parcursul anului 2010, de către DMC au fost înaintate 983 de ordine de incaso în valoare totală de 280320,0 mii lei, din care la BPN au fost încasate 7004,6 mii lei de pe conturile bancare ale contribuabililor și 8836,5 mii lei – de pe conturile debitorilor, ceea ce constituie 6%. Nivelul redus de încasare a mijloacelor bănești este cauzat de faptul că prin metoda incaso banca plătitoare trece la scăderi suma totală sau parțială înscrisă în ordinul incaso în ziua primirii acestuia spre executare (valabilitatea fiind de o zi), conform pct.5.5 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr.375 din 15.12.2005¹⁰. Ca exemplu pot servi 8 ordine incaso, înaintate în perioada 04.07.2010-07.09.2010 la conturile bancare ale S.A. „Drojii Chișinău”, în sumă de 203,9 mii lei, fiind încasate numai 5,3 mii lei. S.A. „Incorgaz” i s-au înaintat 17 ordine incaso în sumă de 3237,2 mii lei, fiind încasați numai 55 lei.

---

¹⁰ Hotărârea Băncii Naționale a Moldovei nr.375 din 15.12.2005 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind suspendarea operațiunilor, sechestrarea și perceperea în mod incontestabil a mijloacelor bănești din conturile bancare”.

Astfel, înlocuirea suspendării operațiunilor la conturile bancare pe un termen mai îndelungat cu ordine incaso nu permite SFS să disciplineze contribuabilii care au restanțe considerabile la executarea obligațiilor fiscale.

În unele cazuri aplicarea deciziei privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabililor se efectuează cu mari întârzieri.

Auditul, examinând informația din sistemul de evidență al SFS, a constatat că unor agenți economici, cum ar fi: S.A. „Produce Cerealiere”; S.A. „Basarabia-Nord”; S.R.L. „Glorinal”; S.A. “Uzina Turnătorie Aralit”; S.A. “Zimbru-Nord; S.A. “Carahasani-Vin; Î.M. “Regia Apă-Canal Bălți”, având restanță la BPN, li s-au aplicat măsuri de asigurare – suspendarea operațiunilor la conturile bancare. Totodată, s-a constatat că suspendarea de fapt a operațiunilor la conturile bancare, față de data emiterii dispoziției respective, s-a efectuat cu diferite întârzieri de la 5 zile (la S.A. „Basarabia-Nord”) până la 11 zile (la S.A. „Zimbru-Nord”), fiind condiționată atât de acțiunile SFS, cât și ale altor instituții implicate în acest proces, cum ar fi: oficiile poștale și instituțiile financiare.

Unele IFST nu au utilizat drepturile de adoptare a deciziilor privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabililor.

Astfel, IFS Șoldănești a emis dispoziția de suspendare a operațiunilor la conturile bancare ale S.R.L. „Mina Nouă” (c/f 1004606003246) abia la data de 10.09.2010, deși aceasta, la 01.01.2010, înregistra restanțe la plățile de bază în sumă de 52,1 mii lei și la sancțiuni – 6,4 mii lei, permițându-i să-și majoreze restanța cu 54,7 mii lei, care la momentul adoptării deciziei a constituit 106,8 mii lei. Asemenea neregularități au fost constatate în sume nesemnificative și la IFS Orhei, IFS Glodeni ș.a. Cazul respectiv și cel menționat anterior scot în evidență faptul că organele SFS n-au utilizat împuternicirile prevăzute de art.197 alin. (1) Cod fiscal, care stipulează expres că, începînd cu ziua următoare celei în care a apărut restanța sau în care s-a aflat despre apariția ei, organul fiscal este în drept să aplice modalitatea de executare silită.

Suspendarea operațiunilor la conturile bancare, în unele cazuri, la unii contribuabili s-a efectuat nu la toate instituțiile financiare în care aceștia aveau deschise conturi bancare. Totodată, unii contribuabili,

avînd conturile bancare suspendate, au deschis cu suportul SFS conturi bancare noi. Astfel, la Î.M. "Regia Apă-Canal Bălți", care la data de 09.12.2010 înregistra în sistemul informațional al SFS restanță în sumă de 832,5 mii lei, au fost suspendate operațiunile la toate conturile bancare, cu excepția a 2 conturi bancare înregistrate în BC „Moldova-Agroindbank” S.A., filiala Bălți. Analogic, Î.S. „Acva-Nord”, care dispunea de o datorie de 1666,8 mii lei, la 04.12.2009 de către IFS Soroca i-au fost suspendate operațiunile la conturile bancare înregistrate la BC “Banca Socială”, filiala Soroca, nefiind suspendat nici contul înregistrat la BC “Energbank”, filiala Soroca, și la BC „Moldova-Agroindbank” S.A. Mai mult decît atît, în momentul cînd erau suspendate operațiunile la conturile bancare ale Î.S. „Acva-Nord”, la 30.12.2009 acesteia i s-a deschis un cont nou bancar în lei la „Banca de Economii” S.A., filiala Soroca, iar la 31.03.2010 – un cont curent la BC „Banca Socială” S.A., or. Soroca. După cum a constatat echipa de audit, conturile noi au fost deschise în baza certificatelor eliberate de DMC, care la 13.01.2010 a preluat dosarul contribuabilului menționat, cînd datoria, la 30.12.2009, constituia 1579,1 mii lei, iar la 31.03.2010 – 2284,6 mii lei, fără a fi suspendate operațiunile la ele.

În acest context, auditul a constatat că restanța reflectată în certificatele privind lipsa datoriilor nu corespunde situației reale la data eliberării lor, prin ce nu s-a respectat art.136 din Codul fiscal și pct.79 din Regulamentul aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr.103 din 09.12.2005. Astfel, S.A. „Incomlac” i s-a eliberat certificat, indicîndu-se în el lipsa datoriilor, pe cînd, potrivit informației obținute de audit din sistemul informațional al SFS, la data eliberării certificatului contribuabilul înregistra datorii față de buget în sumă de 400,6 mii lei. Totodată, în unele certificate se indică o datorie diminuată față de datoria real înregistrată la acea dată după contribuabil. Astfel, în același eșantion supus auditului s-a constatat că la 06.09.2010 S.A. „Ascom Grup” înregistra o restanță la plăți de bază la BPN în sumă de 2198,3 mii lei, pe cînd în certificatul privind lipsa sau existența restanței față de BPN, eliberat la data respectivă, s-a indicat restanța în sumă de 42,2 mii lei, cu o diferență de 2156,1 mii lei. Asemenea situații au fost constatate și în certificatele eliberate agenților economici S.C. „Gorcomdorn” S.R.L., S.A. „Lusmecon”, la care suma indicată în certificatele eliberate a fost diminuată față de cea real înregistrată după contribuabil cu 357,5 mii lei și, respectiv, cu 49,3 mii lei.

După cum explică responsabilii din cadrul SFS, diferența dintre suma restanței reflectate în certificat și contul personalizat al contribuabilului este condiționată de plasarea întîrziată a dărilor de seamă prezentate de contribuabil, deși, reieșind din analiza efectuată de audit, unii contribuabili înregistrau datorii atît la începutul, cît și la sfîrșitul lunii în perioada de gestiune a obligației fiscale.

S-au constatat cazuri de anulare neîntemeiată a dispoziției privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabililor restanțieri, fapt ce contravine art.229 alin.(8) Titlul V din Codul fiscal. Astfel, S.A. „Avicola Roso”, înregistrînd la 29.12.2009 o restanță de 885,8 mii lei, i-au fost suspendate operațiunile la conturile bancare. Aceasta nefiind stinsă, la 03.02.2010 de către conducerea DMC a fost anulată suspendarea (ca urmare a încheierii contractului de eșalonare acțiunea căruia a durat 2 luni), atunci cînd, conform contului personal, restanța constituia 822,8 mii lei. La 06.07.2010 a fost emisă o altă dispoziție de suspendare a operațiunilor la conturile bancare, care ulterior, la 04.01.2011, a fost iarăși anulată, atunci cînd contribuabilul respectiv înregistra o restanță în sumă de 1326,3 mii lei, sau cu 503,5 mii lei mai mult față de ultima suspendare.

Analogic, de către IFS Drochia a fost anulată dispoziția privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale S.C. „Primsolagro” S.R.L. (c/f 1006607007382), care la 06.10.2010 înregistra o restanță de 3,7 mii lei.

Deși, prin decizia comună a IFPS, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Casei Naționale de Asigurări Sociale, Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, s-a prevăzut retragerea temporară (în legătură cu lucrările de primăvară) a dispozițiilor privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare și aplicarea altor măsuri și modalități de încasare a obligației fiscale, unele inspectorate au recurs doar la suspendarea operațiunilor la conturile bancare, permițînd unor contribuabili să majoreze restanța. Astfel, IFS Glodeni în 11 cazuri a anulat neîntemeiat dispozițiile de suspendare a operațiunilor la conturile bancare ale agenților economici restanțieri, fără ca să aplice o altă măsură de executare silită sau să lichideze încălcarea pentru care a fost aplicată suspendarea, suma restanțelor totale la momentul anulării fiind de 4520,1 mii lei.

În unele IFST restanțierii au fost facilitați prin înlocuirea suspendării operațiunilor la conturile bancare, cu încheierea contractelor de eșalonare, care de facto nu erau respectate. Astfel, IFS Orhei a suspendat operațiunile la conturile bancare ale „Vlaconic” S.R.L. (c/f 1002606001891) la data de 25.01.2010, care avea o restanță, la 01.01.2010, în sumă de 89,9 mii lei și sancțiuni în sumă de 3,9 mii lei. Ulterior, la 18.05.2010, a anulat dispozițiile de suspendare, încheind cu aceasta contractul de eșalonare. Contribuabilul respectiv n-a respectat nici condițiile contractului. Ca rezultat, suma restanței, la 31.12.2010, a crescut, înregistrîndu-se la plățile de bază – 116,0 mii lei și la sancțiuni –

15,1 mii lei.

3.4.1.2. Ridicarea mijloacelor bănești din casierile contribuabilului

În anul 2010, SFS a ridicat de la contribuabili mijloace bănești în numerar în sumă totală de 43,7 mil. lei, sau cu 10,1 mil. lei mai mult față de anul 2009. Cele mai mari încasări din casierii au fost efectuate de către IFS pe mun. Chișinău și IFS Anenii Noi în sumă de 8,0 mil. lei și, respectiv, 4,0 mil. lei.

IFS Căușeni a ridicat mijloace bănești în numerar în sumă de numai 10,5 mii lei, înregistrându-se o restanță față de BPN în sumă de 23,6 mil. lei; IFS Leova, IFS Basarabeasca, IFS Cimișlia, IFS Glodeni au ridicat mijloace bănești în sumă de, respectiv, 23,0 mii lei, 53,5 mii lei, 60,5 mii lei și 94,1 mii lei față de restanțele formate la acești contribuabili, care au constituit, respectiv, 9,4 mil. lei, 4,0 mil. lei, 11,4 mil. lei și 15,1 mil. lei.

Examinările efectuate de audit, precum și rezultatele auditului intern al SFS n-au stabilit cazuri de încălcare a modului de încasare a mijloacelor din casierile contribuabililor.

3.4.1.3. Sechestrarea bunurilor

Pe parcursul anului 2010, SFS, utilizând art.200 din Codul fiscal, a aplicat sechestrul asupra bunurilor contribuabililor ca măsură de asigurare a stingerii obligației fiscale. Conform datelor IFPS, în perioada respectivă au fost comercializate bunuri în sumă totală de 192,0 mil. lei, iar soldul bunurilor sechestrate în anii anteriori a constituit suma de 155,5 mil. lei.

După cum a constatat auditul, prin Ordinul IFPS nr.220 din 07.05.2010, a fost creată comisia (în număr de 3 persoane, angajați ai IFPS) de repartizare experților a materialelor pe bunurile sechestrate, pentru efectuarea evaluării și comercializării lor ulterioare. Tot prin acest ordin, a fost aprobat Regulamentul de organizare și funcționare a comisiei respective (în continuare – Regulament). Conform Regulamentului, bunurile sechestrate au fost repartizate la 3 firme evaluatoare. Repartizarea s-a efectuat prin tragerea la sorți.

O parte din bunuri au fost comercializate prin intermediul Bursei Universale de Mărfuri (în continuare – BUM) și Agenției Proprietății Publice.

Pe toată perioada auditată au fost restituite bunuri din cele sechestrate în sumă de 130,1 mil. lei. Drept motiv pentru restituirea bunurilor a servit achitarea restanțelor de contribuabili, suma restituirilor constituind 39,1 mil. lei. Printre alte motive care au servit ca bază pentru restituire au fost schimbarea modului de executare silită, astfel fiind înlocuit sechestrul, cu încheierea contractelor de eșalonare a datoriilor, suma constituind 15,0 mil. lei. O parte din contribuabili, nerespectând prevederile Codului fiscal, au înstrăinat samavolnic bunurile sechestrate în sumă de 2,5 mil. lei.

Bunurile sechestrate se comercializează destul de anevoios, iar altele practic nu pot fi realizate, fiind expuse la licitație de 3 și mai multe ori. Astfel, din pricina licitațiilor nule, au fost restituite contribuabililor bunurile sechestrate în sumă totală de 21,4 mil. lei. Din suma totală de 7839,5 mii lei a bunurilor sechestrate, 5127,8 mii lei, sau 65,4% au fost comercializate de SFS. Bunuri sechestrate în sumă de 2672,7 mii lei, sau 34,1% au fost comercializate prin intermediul BUM. Pe parcursul anului 2010, de către Agenția Proprietății Publice au fost comercializate bunuri sechestrate în sumă de numai 20,2 mii lei.

Una din cauzele comercializării dificile a fost sechestrarea unor bunuri care nu prezintă interes pentru societate și care din start nu vor putea fi comercializate. Astfel, în cea mai mare parte sînt sechestrate terenuri agricole în parcele mici, situate în diferite sectoare ale localității respective.

Unele inspectorate n-au fost cointerestate în comercializarea bunurilor, nefiind desfășurate licitațiile preconizate. Pe parcursul anului, de către IFS pe mun. Chișinău n-a fost desfășurată nici o licitație, acesta dispunând de bunuri sechestrate în sumă de 31,5 mil. lei. Nici o licitație din cele 9 preconizate n-au fost desfășurate la IFS Anenii Noi, acesta dispunând de astfel de bunuri în sumă de 9,7 mil. lei. Din totalul de 35 de IFST, la 20 nu s-au desfășurat licitații. Direcția marilor contribuabili, care dispune de bunuri sechestrate în sumă de 46,5 mil. lei, a desfășurat o singură licitație din cele 4 preconizate, fiind comercializate bunuri în sumă de 13,2 mil. lei.

Sechestrarea a fost efectuată cu nerespectarea art.200 alin.(7) din Codul fiscal, în unele cazuri fiind stabilit un preț mai mare decît suma restanței, în alte cazuri – mai mică față de rezultatele expertizei. Astfel, IFS Glodeni a stabilit valoarea bunurilor sechestrate de la S.A. „Fabrica de conserve” Glodeni de 5 ori mai mare decît suma restanței (407,1 mii lei), care a fost anulată abia după contestația contribuabilului. Tot la acest inspectorat, sechestrul în sumă de 2253,7 mii lei a fost retras din cauza sechestrării neregulamentare.

IFS Orhei a sechestrat automobilul „IVECO-3410” de la S.R.L. „Kloscom”, care la 22.02.2010 avea o datorie de 7,7 mii lei. Bunul respectiv a fost evaluat la un preț de 7,5 mii lei și transmis la păstrare unei persoanei fizice, în lipsa contractului, prin ce nu au fost respectate prevederile art.200 alin.(12) din

Codul fiscal. Expertiza efectuată la 31.05.2010 de către Agenția de expertiză și evaluare „Proexpert Sud” a evaluat starea tehnică a automobilului la un preț mediu de piață de 28,0 mii lei.

Tot IFS Orhei a sechestrat de la S.R.L. „Olliv” (c/f 1003606002149) și de la S.R.L. „Algadan-Com” (c/f 1003606000086) bunuri în sumă mai mică decât cea necesară pentru stingerea obligației fiscale, deși dispuneau și de alte bunuri pasibile sechestrării, acestea continuând să majoreze restanța cu 191,8 mii lei și, respectiv, cu 626,8 mii lei față de cea stabilită la data aplicării sechestrului.

Unele inspectorate n-au utilizat integral drepturile prevăzute de art. 196 alin.(5) din Codul fiscal, nefiind aplicate mai multe modalități de executare silită.

Astfel, IFS Glodeni a aplicat față de S.R.L. „Cosfem-Agro” (c/f 1005602007988), ca măsură de executare silită, doar încasarea mijloacelor bănești de pe conturile bancare, deși aceasta, la data de 01.01.2010, avea restanțe față de BPN în sumă totală de 693,3 mii lei, pe care le-a majorat la sfârșit de an până la 764,2 mii lei. Însă, IFS Șoldănești n-a aplicat față de F.C.P. „Dacia-Agrochim” S.R.L. (c/f 1003600027915), ca măsură de asigurare a stingerii obligației fiscale, suspendarea conturilor bancare, limitându-se doar la sechestrarea bunurilor, fiind sechestrate bunuri în valoare de 296,0 mii lei, sau în valoare mai mică decât cea necesară pentru stingerea obligației fiscale, estimată la 665,3 mii lei.

O problemă în executarea art.196 alin.(3) constă în faptul că nu sînt prevăzute termenele de remitere a dosarului și hotărîrii de executare silită a obligației fiscale a contribuabililor care au trecut complet sau parțial la evidență în alt organ fiscal, ceea ce permite unora tergiversarea acțiunilor de remitere. Astfel, IFS Șoldănești a informat abia la data de 14.09.2010 despre aplicarea măsurilor de executare silită contribuabilului Î.M. „T.Schmidt Landbau” S.R.L., înregistrat la IFS Anenii-Noi, a, restanța căreia față de bugetul public național, la 01.01.2010, constituia suma de 236,0 mii lei, majorîndu-se la sfârșit de an cu 446,9 mii lei.

Auditul a constatat cazuri de tergiversare a termenelor de evaluare și comercializare a bunurilor sechestrate. Astfel, în contul stingerii datoriei de 2,8 mil.lei, DMC, la 21.09.2010, a aplicat față de „Basconslux” S.R.L. sechestrul asupra a 2 apartamente, care au fost transmise Comisiei republicane de evaluare la 08.11.2010. Pînă la finalizarea auditului, bunurile sechestrate n-au fost evaluate și n-au fost expuse spre comercializare, permițîndu-i contribuabilului menționat să majoreze restanța, la 01.01.2011, pînă la 6,3 mil.lei.

Auditul constată că, pe parcursul anului 2010, de către SFS n-a fost declanșată executarea silită a obligației fiscale față de firmele declarate firme-fantomă, care dispuneau de bunuri asupra cărora putea fi aplicată executarea silită a obligației fiscale.

Astfel, materialele privind controalele estimative efectuate la firmele-fantomă nu conțin date despre verificări (interpelări în organele de resort: OCT, MTIC, AGEPI, Camera Înregistrării de Stat, Î.S. „Intehagro”, Comisia Națională a Pieței Financiare și registratorii independenți) asupra bunurilor ce aparțin firmelor respective.

Examinările efectuate de audit au constatat în unele cazuri existența bunurilor înregistrate după firmele declarate firme-fantomă în anul 2010, care nu au fost verificate și sechestrate de către SFS. De exemplu, S.A. „Valex”, inclusă în lista firmelor-fantomă la 21.04.10, conform informației selectate la 19.08.2011 din Registrul de Stat al Transportului, dispunea de 3 mijloace de transport: Ford Tranzit, Daewoo Matiz, Daewoo Damas. Similar, S.R.L. „Erisand”, inclusă în lista firmelor-fantomă la 08.12.2010, potrivit informației selectate la 24.08.2011 din Registrul de Stat al Transportului, dispunea de un mijloc de transport marca Peugeot J5.

Neexecutarea silită în asemenea cazuri ține de mai multe circumstanțe, printre care:

- SFS nu adoptă decizii privind cazul de determinare a obligației fiscale prin metode și surse indirecte, prevăzute de art.225 din Codul fiscal, deși în temeiul prevederilor art.133 alin.(1) lit.h1) din Codul fiscal, IFPS dispune de asemenea atribuție.

- Obligațiile fiscale ale firmelor-fantomă, estimate prin metode și surse indirecte, nu sînt incluse în sistemul de evidență al SFS și nici într-o evidență separată, constituind pentru anii: 2008 – 1,59 mlrd.lei; 2009 – 3,31 mlrd.lei; 2010 – 0,8 mlrd.lei.

- Nu s-au emis hotărîri cu privire la executarea silită a obligației fiscale, pentru a stinge integral obligația fiscală determinată prin metode și surse indirecte față de contribuabilii declarați firme-fantomă de organul fiscal.

3.4.2. Eșalonarea sau amînarea achitării restanțelor

În conformitate cu art.180 din Codul fiscal, organele SFS au încheiat cu contribuabilii-restanțieri la bugetul de stat și bugetele UTA contracte de amînare și eșalonare a obligațiilor fiscale. Această procedură de modificare a termenului de stingere a obligației fiscale, potrivit art.6 alin.(9) lit.g) din Codul fiscal, este determinată și ca facilitate (înlesnire) fiscală.

Pe parcursul anului 2010, pentru perioada anilor 2010-2011, de către organele fiscale teritoriale și

contribuabili au fost încheiate 485 de contracte de eşalonare a termenului de stingere a obligațiilor fiscale în sumă totală de 126,3 mil. lei. În anul 2010 au fost eşalonate restanțe în sumă de 75,4 mil. lei, din care au fost achitate 47,3 mil. lei, sau 62,7%. Pentru anul 2011, suma eşalonării constituie 50,9 mil. lei. Cu contribuabilii care nu și-au îndeplinit condițiile contractuale au fost reziliate 208 contracte. Cele mai mari eşalonări ale restanțelor s-au constatat la IFS pe mun. Chișinău – 33140,1 mii lei, IFS Taraclia – 22988,82 mii lei, IFS Cahul – 10961,5 mii lei, la care restanța a fost în creștere, respectiv, cu 23,7%, 36,9% și 11,3%. Contribuabilii administrați de IFST menționate au restituit din sumele eşalonate 20268,6 mii lei, 889,9 mii lei, 735,6 mii lei.

După cum a constatat auditul, nefiind îndeplinite condițiile contractelor încheiate, acestea n-au fost reziliate de către serviciile fiscale. De exemplu, S.A. „Cariera de granit și pietriș din Soroca” (c/f 1003607003198), pe parcursul valabilității contractului de eşalonare, nu a îndeplinit pct.2.2 lit.a), care prevede expres achitarea plăților curente în termenele stabilite. Contribuabilul respectiv, la 30.04.2010, urma să achite impozitul pe venitul din salariu în sumă de 30 mii lei, impozitul pe venitul din activitatea de întreprinzător reținut la sursa de plată – 12,7 mii lei, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală (art.113/01) – 30,0 mii lei, impozitul pe bunurile imobiliare – 1,5 mii lei ș.a. Conform fișei contului personal, la data menționată, agentul economic a prezentat numai calculul, nefiind îndeplinite condițiile contractuale. Totodată, contractele n-au fost reziliate de către IFST. Și în alte cazuri n-au fost reziliate de către DMC contractele încheiate cu S.A. „Avicola Roso”, S.A. „Carahasani-Vin” și altele. Ulterior, cu unii din acești contribuabili au fost reziliate contractele peste o perioadă îndelungată după momentul neexecutării.

La capitolul măsuri întreprinse pentru majorarea veniturilor prin acțiuni de lichidare a restanțelor constatăm că nu toate recomandările înaintate de auditul precedent au fost executate. Astfel, n-a fost elaborat și implementat programul electronic de ținere a evidenței acțiunilor de executare silită.

Concluzie: Măsurile întreprinse de conducerea SFS nu reflectă o ameliorare completă la capitolul micșorarea restanțelor, acestea înregistrând pe parcursul anului o creștere. În multe cazuri măsurile de executare silită au ameliorat puțin situația privind stingerea datoriilor și majorarea veniturilor la BPN. Atât suspendarea operațiunilor la conturile bancare ale contribuabililor, cât și sechestrarea bunurilor s-au efectuat cu unele neregularități, soldându-se cu o ineficiență. Pe parcursul anului n-au fost aplicate măsuri de executare silită față de firmele declarate firme-fantomă. Cele menționate sunt o consecință a controlului intern neadecvat stabilit la unele subdiviziuni ale SFS, neaprobării unui plan sau grafic de colectare a restanțelor, neclarității unor norme în actele normative, sperării unor contribuabili la o repetare a amnistiei fiscale, precum și a neexecutării unor recomandări ale auditului efectuat anterior.

Recomandări IFPS:

21. Să elaboreze un program de măsuri menite să rezolve problemele identificate, prin asigurarea unui mediu de control adecvat asupra activităților organelor SFS, care ar duce la neadmiterea majorării restanțelor, asigurând stingerea atât benevolă, cât și prin executare silită a obligației fiscale.

22. Să elaboreze și să aprobe un plan de colectare a restanțelor la BPN de către subdiviziuni.

23. Să determine reguli de eficientizare a modului de încasare a mijloacelor de pe toate conturile bancare ale contribuabililor restanțieri fără tergiversarea termenelor de adoptare și aplicare a deciziilor în acest sens.

24. Să elaboreze și să aprobe un mecanism de apreciere reală a obligației fiscale la data eliberării contribuabililor a certificatelor privind lipsa sau existența datoriilor.

25. Să aplice sechestrul asupra tuturor bunurilor existente în mărimea restanței și care pe parcurs vor putea fi comercializate la licitațiile preconizate.

26. Să prevadă unele excepții la încheierea contractelor de eşalonare a datoriilor, ținând cont că această măsură este aplicată sau înlocuită unor contribuabili cu restanțe pe care nu le vor putea achita prin metoda respectivă.

27. Să întreprindă măsuri suficiente privind aplicarea măsurilor de executare silită asupra bunurilor firmelor declarate firme-fantomă.

3.5. Măsurile întreprinse de SFS asupra riscului de evaziuni fiscale prin tranzacțiile efectuate cu firmele înregistrate în zona off-shore

După cum a constatat auditul, un risc potențial în acumularea veniturilor la BPN și scoaterea mijloacelor valutare din circuitul Republicii Moldova poate persista la efectuarea de către unii contribuabili a tranzacțiilor cu firmele înregistrate în zonele off-shore. Întru realizarea pct.2.7.4. „Administrarea impozitelor pe venituri obținute prin utilizarea jurisdicțiilor off-shore” din Planul de acțiuni pentru realizarea primei etape a Strategiei de dezvoltare economică a statelor CSI pentru perioada de pînă în anul 2020, în baza Indicației IFPS nr.65 din 06.08.2010, Direcția generală control fiscal a IFS pe mun. Chișinău și Direcțiile de control fiscal ale IFST urmau în anul 2010 să prezinte

lunar Direcției antifraudă fiscală din cadrul IFPS informația cu privire la tranzacțiile înregistrate cu întreprinderile din zonele off-shore.

Deși informația respectivă a fost prezentată pentru tranzacțiile efectuate în perioada 2006-2010, acestea n-au fost supuse unor verificări complexe atât de către Direcția antifraudă fiscală, cât și de către Direcțiile de control fiscal. Conform informației prezentate, în perioada anului 2010, 16 agenți economici rezidenți ai Republicii Moldova au înregistrat tranzacții în sumă de 71383,7 mii dol.SUA, 22512,5 mii euro, 5694,2 mii lei și 4000,0 mii ruble rusești cu întreprinderi din zonele off-shore, în baza contractelor încheiate în perioada anilor 2006-2010.

Analiza efectuată de audit asupra informației prezentate a identificat riscuri sporite la tranzacțiile înregistrate cu întreprinderile din zonele off-shore, care au ca obiect cesiunea creanței.

Din eșantionul stabilit echipa de audit a considerat prioritar să verifice tranzacțiile înregistrate de S.R.L. „Petalber” (cedent) (c/f 1003600086936) cu „Torwell Services Corp” (Panama) (cesionar) și debitorii „Nova Bimpeks Tar. Urun. Ith. Ihr. Ulus.Tic.” Ltd. Sti. (Turcia), „Milton Benefits” LLP (United Kingdom), „Odenville Group Limited” (British Virgin Islands), „Rockford Industry” LTD (British Virgin Islands), „Ronel Trade” LLC (USA), „Edilmacchine” SPA (Italia) și S.R.L. „Chemal”, Republica Moldova, în baza contractelor aferente perioadelor anilor 2009-2010, care au ca obiect cesiunea creanței.

Examinând rezultatele controlului fiscal efectuat la S.R.L. „Petalber”, auditul a constatat că acestea nu conțin date privind veridicitatea contractelor încheiate și corectitudinea tranzacțiilor efectuate între S.R.L. „Petalber” și debitori, ce ar confirma formarea datoriilor, extensiunea obligațiilor contractuale, termenele de scadență a acestora, precum și date despre plățile efectuate ce ar confirma stingerea obligațiilor contractuale în baza contractelor de cesiune de către debitori în favoarea Torwell Services Corp (Panama) (cesionar). În materialele de control nu sînt anexate nici copiile documentelor respective.

Din documentele prezentate (prin intermediul organului fiscal) la cererea echipei de audit s-a constatat că valoarea totală a creanțelor cesionate de S.R.L. „Petalber” (Republica Moldova) către „Torwell Services Corp” (Panama) în vederea încasării integrale a sumelor datorate de debitori constituie 1103,3 mii dol.SUA.

Totodată, echipa de audit a suspus unei analize separate alte 4 contracte care, de asemenea, au ca obiect cesiunea creanțelor, în care S.R.L. „Petalber” (Republica Moldova), spre deosebire de situația expusă, apare în calitate de debitor, avînd obligația de a stinge integral datoriile față de cesionar, conform contractelor de cesiune încheiate. Echipa de audit constată în situația menționată că valoarea totală a creanțelor cesionate către „Torwell Services Corp” (Panama) în vederea încasării integrale a sumelor datorate de S.R.L. „Petalber” (Republica Moldova) constituie 674,4 mii dol.SUA, sau cu 428,9 mii dol.SUA mai puțin decît valoarea totală a creanțelor cesionate de S.R.L. „Petalber” (Republica Moldova) către „Torwell Services Corp” (Panama) întru încasarea integrală a sumelor datorate de către debitori.

O situație distinctă este prezentată în alte 2 contracte, potrivit cărora S.R.L. „Petalber” (Republica Moldova), avînd calitatea de creditor, cedează creanța sa către S.R.L. „Speranța PF-Com”, rezident al Republicii Moldova (cesionar), în vederea încasării integrale de către ultima a datoriei în sumă de 198,0 mii dol.SUA și, respectiv, 196,0 mii dol.SUA de la „Torwell Services Corp” (Panama) care, potrivit contractului respectiv, posedă calitatea de debitor, contractele fiind valabile pînă la data executării integrale a cerințelor contractuale.

Urmare analizei efectuate asupra materialelor de control, s-a constatat că controlul fiscal efectuat pe perioada anului 2010 s-a axat integral pe datoriile și creanțele înregistrate în evidența contabilă a S.R.L. „Petalber” la data de 01.01.2010, fără a verifica proveniența lor.

Auditul, examinînd suplimentar tranzacțiile de import-export din baza de date a Serviciului Vamal, contractele de vânzare-cumpărare a mărfurilor și serviciilor, dispozițiile de plată și notele contabile pe conturile respective, a constatat că S.R.L. „Petalber”, în perioada anilor 2005-2010, a efectuat la 01.10.2007 un import (articole din sîrmă de oțel) în valoare de 20,2 mii lei și la 30.01.2009 a importat un autocamion uzat „MAN TGA10” (anul fabricării 2006), în valoare de 377,1 mii lei, neavînd înregistrat nici un export. Totodată, conform dispozițiilor de plată prezentate auditului, S.R.L. „Petalber” a transferat mijloace financiare firmei „Torwell Services Corp” (Panama) în sumă de 482,6 mii dol.SUA.

Reieșind din cele constatate, auditul menționează că, deși DGCF a IFS pe mun.Chișinău a identificat în cadrul controlului fiscal la S.R.L. „Petalber” tranzacțiile înregistrate cu „Torwell Services Corp” (Panama), care au ca obiect cesiunea creanței, aceste relații nu au fost examinate și supuse verificării prin prisma prevederilor Legii nr.845-XII din 03.01.1992¹¹, sub aspectul relațiilor de intermediere,

precum și ale Legii nr.1466-XIII din 29.01.1998¹², sub aspectul efectuării repatrierii în termen. E de menționat faptul că în alte cazuri asemănătoare, pe parcursul perioadelor precedente și în anul 2010, contribuabilii au fost sancționați.

---

¹¹ Legea nr.845-XII din 03.01.1992 „Cu privire la antreprenoriat și întreprinderi” (cu modificările și completările ulterioare).

¹² Legea nr.1466-XIII din 29.01.1998 „Cu privire la reglementarea repatrierii de mijloace bănești, mărfuri și servicii provenite din tranzacțiile economice externe” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.1466-XIII din 29.01.1998).

Concluzie: În procesul controlului fiscal Direcția generală control fiscal a IFS pe mun.Chișinău s-a bazat în totalitate pe înscrisurile contabile, fără o verificare amplă a provenienței acestora, veridicității documentelor și corectitudinii tranzacțiilor efectuate. Situația expusă denotă o conduită neconformă a SFS față de prerogativele conferite de lege, în vederea aplicării metodelor și operațiunilor concrete, utilizate la organizarea și exercitarea controlului fiscal, întru verificarea circumstanțelor relatate de echipa de audit, în scopul verificării modului în care contribuabilul respectă legislația în vigoare. Totodată, una din cauzele neefectuării verificărilor detaliate se datorează lipsei unui act normativ care ar reglementa relațiile economice cu rezidenții zonelor off-shore.

Recomandări IFPS:

28. De comun acord cu Banca Națională a Moldovei, să inițieze verificări tematice complexe și detaliate asupra corectitudinii tranzacțiilor economice efectuate cu firmele înregistrate în zonele off-shore.

29. Să examineze informația obținută de la Direcțiile teritoriale control fiscal privind tranzacțiile efectuate cu firmele înregistrate în zonele off-shore prin prisma prevederilor Legii nr.845-XII din 03.01.1992, sub aspectul relațiilor de intermediere, precum și ale Legii nr.1466-XIII din 29.01.1998, sub aspectul efectuării repatrierii în termen.

30. Să analizeze situația expusă referitor la S.R.L. „Petalber”, cu întreprinderea măsurilor corespunzătoare.

Recomandări Ministerului Finanțelor:

31. Să înainteze Guvernului propuneri pentru o inițiativă legislativă întru adoptarea unui act normativ privind zonele off-shore.

3.6. Monitorizarea de către SFS a tranzacțiilor comerciale de import și a lanțului valoric în comerțul interior

Prin Hotărârea Guvernului nr.128 din 22.02.2010¹³, au fost aprobate mecanismul de monitorizare a tranzacțiilor comerciale de import și a lanțului valoric în comerțul interior, lista mărfurilor importate supuse monitorizării, precum și componența nominală a Comisiei de monitorizare a tranzacțiilor comerciale de import și a lanțului valoric în comerțul interior.

---

¹³ Hotărârea Guvernului nr.128 din 22.02.2010 „Cu privire la monitorizarea tranzacțiilor comerciale de import și a lanțului valoric în comerțul interior”.

Verificarea efectuată de echipa de audit asupra modului de executare de către IFPS a principiilor de funcționare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.128 din 22.02.2010, a constatat că, deși prin ordinul IFPS și CCCEC au fost create grupuri comune de lucru conform pct.8 al Anexei nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.128 din 22.02.2010, nu s-a efectuat o monitorizare comună a tranzacțiilor comerciale de import a mărfurilor descrise de audit (citrice, castraveți, tomate, flori).

Astfel, după cum a fost informat Guvernul de către Ministerul Finanțelor, în anul 2010, SFS a verificat 78 de agenți economici, care au desfășurat activitate de comerț cu legume, carne și produse aferente, pește și produse aferente, conserve etc., precum și 12 persoane fizice. În rezultatul controalelor, s-au stabilit deținători de patente de întreprinzător, prin care se efectuează comercializarea mărfurilor la prețuri majorate, în documentele de evidență contabilă fiind reflectat un preț nesemnificativ, înaintându-se unele propuneri de modificare a legislației.

Auditul a supus analizei operațiunile de import ale unor agenți economici – rezidenți ai Republicii Moldova, modul de onorare de către ei a obligațiilor fiscale, precum și măsurile întreprinse de SFS asupra unor încălcări depistate la aceștia. Eșantionul analizat pentru perioada anului 2010 a cuprins 3 denumiri de produse, prevăzute în lista mărfurilor supuse monitorizării, precum și una din rețeaua de flori, după cum e redat în Tabelul nr.7 din Anexă.

După cum reiese din tabel, suma valorii totale a mărfurilor importate în anul 2010 de către agenții economici-importatori, menționați în tabel, constituie 8833,5 mii lei, inclusiv TVA la import – 1477,1 mii lei, taxa vamală – 801,3 mii lei, pe când suma totală a livrărilor în aceeași perioadă, efectuate pe teritoriul Republicii Moldova de agenții economici respectivi, constituie doar 579,3 mii lei, inclusiv TVA – 96,6 mii lei. Astfel, suma totală a devierilor, determinată ca diferență dintre valoarea totală a mărfurilor importate și suma totală a livrărilor impozabile, în aceeași perioadă de gestiune, în situația respectivă constituie 8254,2 mii lei, fapt ce presupune livrări către neplătitorii de TVA și deținătorii de patentă sau către alte persoane fizice.

Examinările detaliate ale dosarelor unor contribuabili din cei menționați au constatat următoarele.

Astfel, „Supersnack” S.R.L. a importat în anul 2010 citrice în sumă de 1362,0 mii lei, nefiind înregistrate în sistemul informațional livrări pe facturi fiscale, fapt ce demonstrează livrări către persoane neplătitori TVA. La agentul economic menționat, în scopul asigurării aplicării Mecanismului de monitorizare a tranzacțiilor comerciale de import și a lanțului valoric în comerțul interior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.128 din 22.02.2010, de către SFS a fost efectuat la 11.02.2011 un control fiscal pentru perioada de activitate 01.11.2010-31.12.2010. Controlul respectiv a constatat că livrările s-au efectuat în adresa unei persoane fizice, în sumă de 237,8 mii lei. Controlul tematic din 23.02.2011, efectuat tot la agentul economic respectiv, pentru perioada 01.04.2010-31.01.2011, în scopul aprecierii plafonului de înregistrare ca plătitor TVA, a constatat că, în perioada 01.12.2010-31.12.2010, persoanei fizice i s-au livrat, în baza facturilor de expediție, citrice în sumă totală de 3716,6 mii lei. Explicațiile depuse de către persoana fizică la 28.02.2011 confirmă că citricele procurate au fost realizate pe piața republicii, iar în schimb aceasta va livra „Supersnack” S.R.L. nuci și va declara veniturile obținute de la această tranzacție la DAF Ciocana. Verificând sistemul de evidență al SFS, echipa de audit a constatat că persoana fizică nu a declarat pentru anul 2010 venitul obținut în urma tranzacției efectuate. Totodată, SFS a efectuat, la 01.03.2011, un control fiscal, prin metoda verificării tematică, la „Supersnack” S.R.L., pentru perioada 01.12.2010-31.12.2010, în care nu se reflectă faptul dacă a avut loc stingerea obligației contractuale de către persoană respectivă și dacă aceasta a desfășurat activitate de întreprinzător, cu înregistrarea corespunzătoare la organul abilitat. Ca rezultat, persoana fizică n-a fost sancționată. N-au fost aplicate sancțiuni nici față de S.R.L. „Supersnack”, datorită faptului că legislația nu prevede o astfel de normă.

Analogic, auditul a constatat aceleași încălcări comise de către „Maris-TMS” S.R.L., care a livrat la 3 persoane fizice citrice în valoare totală de 556,8 mii lei, fără ca acestea să-și declare veniturile.

O situație mai specifică a constatat auditul la „TTL Construct” S.R.L. Astfel, la contribuabilul respectiv s-a constatat o diferență de 597,3 mii lei între suma citricelor importate și livrările înregistrate în baza de date a SFS, fapt ce demonstrează că și acest agent economic a efectuat livrări pe facturi de expediție sau marfa se află în stoc. Totodată, conform Actului de control fiscal din 16.05.2011, la acest contribuabil, la 05.05.2011, a fost efectuată inventarierea mărfii la depozitul din str.Feredeului nr.4/2, prin care s-au constatat lipsuri de mărfuri în sumă de 1258,2 mii lei, inclusiv TVA – 209,7 mii lei, fără a confirma documentar că acestea au fost sustrase sau au constituit pierderi supranormative.

În acest sens, organul fiscal nu a descris clar și exact încălcarea depistată (diminuarea TVA în sumă de 209,7 mii lei), inclusiv apariția în dinamică a lipsurilor, după cum prevede art.216 alin.(6) din Codul fiscal, plagiind doar prevederile art.102 alin.(4) din Codul fiscal, care stipulează că valorile materiale procurate care în procesul activității de întreprinzător au fost sustrase sau au constituit pierderi normative conform legislației nu se trec în cont și se raportează la cheltuielile perioadei.

În plus, organul fiscal, dispunând de prerogativa legală de a determina obligația fiscală a contribuabilului aferentă diminuării impozitelor și taxelor, de a calcula majorarea de întârziere și a aplica amendă în situația descrisă, nu a procedat conform legii, propunând, prin decizia adoptată, calcularea de sine stătător a TVA pentru perioada respectivă în sumă de 209,7 mii lei.

„Liatrans-Tur” S.R.L. a fost supusă de către Direcția generală control fiscal din cadrul IFS pe mun. Chișinău controlului fiscal la 09.08.2010, prin metoda verificării totale, pentru perioada 01.01.2007-30.06.2010.

Conform actului de control, au fost supuse controlului 16 pavilioane de comercializare a florilor (nr.49, 50, 51, 52, 61, 62, 65, 66, 71, 72, 75, 76, 77, 78, 79, 80), situate pe str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 20/1 (Piața de flori). Potrivit aceluiași act, firma dispune de numai 2 aparate de casă și control, înregistrate la SFS: unul pentru depozitul situat în com. Stăuceni, str. A.Mateevici 60, iar altul – pentru unitatea situată pe str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 20/1 (Piața de flori). Totodată, controlul a stabilit că, cu încălcarea prevederilor art.8 alin.(2) lit.c) din Codul fiscal, întreprinderea a efectuat decontările bănești în numerar în incinta pavilioanelor respective, situate pe str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 20/1 (Piața de flori), fără a dispune de mașina de casă și control cu memorie fiscală.

Conform deciziei adoptate, pentru încălcarea menționată contribuabilul respectiv a fost amendat în mărime de 5,0 mii lei, pentru un singur caz, potrivit prevederilor art.254 alin.(1) din Codul fiscal, pentru desfășurarea activității, fără a avea mașină de casă și control cu memorie fiscală.

La adoptarea deciziei respective SFS n-a ținut cont de faptul că, în conformitate cu art.8 alin.(2) lit.c) din Codul fiscal, contribuabilul este obligat să efectueze decontările bănești în numerar, cu utilizarea mașinilor de casă și control, precum și să asigure păstrarea benzilor de control emise de acestea în modul stabilit de Guvern. Această obligativitate se extinde asupra tuturor subdiviziunilor (filială, reprezentanță, oficiu, secție, magazin, depozit, unitate comercială, unitate de prestări servicii (inclusiv unitate de transport – taxi) etc.) în care contribuabilul primește plățile pentru tranzacțiile comerciale (consumatorul achită plata).

Această normă este prevăzută și de pct.4 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.474 din 28.04.1998¹⁴ (în continuare – Regulament), prin care se stipulează că la efectuarea decontărilor bănești în numerar pentru tranzacțiile comerciale cu consumatorii, contribuabilii sînt obligați să utilizeze mașinile de casă și control, iar potrivit pct.41 al Regulamentului, mașinile de casă și control se instalează în fiecare din locurile special destinate (loc de lucru al casierului, operatorului-casier, vînzătorului, prestatorului etc.), amenajate pentru primirea și păstrarea temporară a mijloacelor bănești, conform normelor în vigoare. Astfel, în viziunea echipei de audit, încălcarea trebuia constatată pentru fiecare pavilion în parte și, respectiv, urma a fi aplicată amenda în sumă totală de 80,0 mii lei (5000*16). Mai mult decît atît, ulterior, la 26.08.2010, SFS a efectuat 2 controale la fața locului prin verificare operativă la pavilioanele de flori nr.75 și nr.80 din str. Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni 20/1 (Piața de flori) care aparțin „Liatrans-Tur” S.R.L. Ca rezultat, la primul pavilion s-a stabilit că întreprinderea efectuează decontări în numerar fără utilizarea mașinii de casă și control existentă – model Datecs MP-55LD, înregistrată la IFS cu nr.1302011715, nr. de sigiliu CU 212540, iar în al doilea caz s-a stabilit că întreprinderea nu dispune de mașină de casă și control cu memorie fiscală.

¹⁴ Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.474 din 28.04.1998.

În decizia adoptată se constată doar încălcarea reflectată în actul de control al pavilionului nr.80, fiind aplicată amendă în mărime de 5,0 mii lei, pentru că întreprinderea nu dispune de mașină de casă și control cu memorie fiscală, conform art.254 alin.(1), și de 18,0 mii lei, potrivit prevederilor art.254 alin.(4) din Codul fiscal, pentru comiterea repetată a încălcării pe parcursul anului prin desfășurarea activității, fără a dispune de mașină de casă și control cu memorie fiscală, în total – 23,0 mii lei.

Totodată, în conformitate cu decizia adoptată pe marginea controlului, urmau a fi verificate toate cele 16 pavilioane, cu aplicarea amenizii în sumă totală de 368,0 mii lei (16*5000+16*18000). Dar și în ultimul caz, fiind verificate 2 pavilioane, amenda urma a fi aplicată pentru ambele, respectiv, la pavilionul 75 – pentru „efectuarea decontărilor în numerar fără utilizarea mașinii de casă și control existentă”, conform art.254 alin.(2) – 6,0 mii lei și pentru modul repetat – 18,0 mii lei, iar pentru pavilionul 80 – pentru că întreprinderea nu dispune de mașină de casă și control cu memorie fiscală, potrivit art.254 alin.(1) – 5,0 mii lei și pentru modul repetat – 18,0 mii lei. Astfel, suma totală a sancțiunilor pe ultimele 2 verificări trebuia să constituie 47,0 mii lei sau cu 24,0 mii lei mai mult față de suma aplicată.

Neregularitățile constatate de audit sînt confirmate și prin acțiunile întreprinse de DGCF în perioada anului 2011, conform cărora s-au efectuat verificări operative la 5 pavilioane, fiind întocmite actele respective și aplicată amenda corespunzătoare pentru fiecare pavilion în parte.

Analiza efectuată asupra tranzacțiilor Î.M. „Tropic-Mixt” S.R.L. a constatat că acesta, în perioada lunilor februarie-mai 2010, a efectuat tranzacții, după cum se prezintă în Tabelul nr.4.

Tabelul nr.4

Nr d/o	Denumirea a/e	Import						Livrări impozabile			Total devieri 8-11 (mii lei)
		Denumirea mărfii	Cantitatea (kg);(buc)	Valoarea (mii lei)	TVA (mii lei)	Taxa vamală (mii lei)	Total 5+6+7 (mii lei)	Valoarea livrării fără TVA (mii lei)	TVA (mii lei)	Total 9+10 (mii lei)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Î.M. „Tropic-Mixt” S.R.L.	Castraveți	47730	405,3	93,5	60,8	2167,5	0,00	0,00	0,00	2167,5
		Citrici	128130	943,4	208,3	94,3					
		Tomate	25120	251,2	60,5	50,2					

Astfel, se constată că, deși valoarea totală a importului efectuat constituie 2167,5 mii lei, în sistemul informațional nu s-au înregistrat livrările mărfurilor menționate.

În rezultatul examinării materialelor incluse în dosarul contribuabilului respectiv, la DAF Buiucani s-a constatat că IFPS a efectuat controlul fiscal tematic la Î.M. „Tropic-Mixt” S.R.L. (c/f 1008600051911) la 20.05.2010. După cum reiese din rezultatele controlului, fostul fondator și administrator a explicat despre faptul că a donat întreprinderea sa altor persoane fizice care nu se mai află pe adresa inițial înregistrată (la domiciliul său). La indicația IFPS, DAF Buiucani a determinat obligația fiscală a contribuabilului prin metode și surse indirecte în sumă de 444,3 mii lei. Materialele expuse în nota de serviciu din 26.07.2010 au fost transmise IFPS la 28.07.2010.

Urmare celor expuse, direcțiile responsabile din cadrul SFS, reieșind din explicațiile fondatorului, nu au analizat din punct de vedere al legislației în vigoare și al documentelor de constituire prerogativa unuia dintre fondatori de a dona întreprinderea, existența unui contract de donație în acest sens, data concretă a transmiterii gratuite, identificarea persoanelor care au preluat donația, responsabili la moment de activitatea întreprinderii, operarea modificărilor la Camera Înregistrării de Stat.

Asemenea eschivări de la plata obligației fiscale au fost constatate și la ceilalți agenți economici expuși în tabel.

Concluzie: Din cele relatate la capitolul respectiv, concluzionăm că monitorizarea tranzacțiilor comerciale de import și a lanțului valoric în comerțul interior nu s-a efectuat la cel mai înalt nivel. Astfel, numai în cazurile menționate suma riscului asupra eschivării de la achitarea obligațiilor fiscale constituie circa 1067,0 mii lei.

Administrarea incorectă de către unele subdiviziuni ale SFS a încălcărilor și aplicarea necorespunzătoare a sancțiunilor fiscale aferente lipsei/neutilizării mașinii de casă și control este generată, în mare măsură, de interpretarea diferită a actelor normative aplicabile, aprecieri neuniforme asupra modului, metodelor, operațiunilor de organizare și desfășurare a controlului, precum și de valorificare a rezultatelor lui. La inițierea controlului fiscal nu s-a determinat modul în care se va efectua controlul la subdiviziunile contribuabilului. Perceperea și tălmăcirea neunivocă de SFS a sensului și specificului noțiunii de subdiviziune, prevăzută de legislația fiscală, în coraport cu circumstanțele concrete ale cauzei, atît în ceea ce privește modul de amplasare și aria de suprafață integrală, cît și modul de declarare și înregistrare a acesteia la organul fiscal, au generat diverse interpretări la aplicarea sancțiunilor fiscale în quantum diferit.

Nu a fost aplicată modalitatea adecvată de sancționare a contribuabilului cînd prin controlul fiscal total se stabilesc încălcări privind decontări, fără utilizarea mașinilor de casă și control la mai multe subdiviziuni care aparțin unuia și aceluiași contribuabil.

SFS, dispunînd de informația aferentă importului efectuat de agenți economici, de informația (fișa contului personal generalizat) despre impozitele și taxele calculate și achitate de contribuabil la buget, precum și de pîrghii suficiente de administrare fiscală, a avut posibilitate reală de a interveni la timp, inclusiv de a preîntîmpina fenomenul de eschivare a contribuabililor de la achitarea TVA, care au fost ratate pe parcursul anului 2010.

Se recomandă Ministerului Finanțelor:

32. Să întreprindă măsuri de respectare a prevederilor Hotărîrii Guvernului nr.128 din 22.02.2010 privind crearea grupurilor comune de lucru, în scopul monitorizării eficiente a tranzacțiilor comerciale de import și a lanțului valoric în comerțul interior.

Se recomandă IFPS:

33. Să efectueze un control operativ concomitent la toate subdiviziunile “Liatrans-Tur” S.R.L. privind utilizarea mașinilor de casă și control, iar reieșind din situația stabilită, să aplice măsurile corespunzătoare, prevăzute de lege, și să efectueze modificări în sistemul de evidență al SFS ale datelor despre existența mașinii de casă și control cu memorie fiscală la contribuabilul respectiv.

34. Să verifice executarea obligațiilor fiscale ale persoanelor fizice implicate în tranzacțiile efectuate prin intermediul firmelor “Maris-TMS” S.R.L. și “Supersnack” S.R.L., precum și a obligațiilor contractuale față de ultima, cu aplicarea măsurilor prevăzute de legislație.

35. Să verifice suplimentar corectitudinea deciziei adoptate pe marginea actului de control efectuat la “TTL Construct” S.R.L. în privința recomandărilor propuse pe faptul lipsurilor de mărfuri stabilit.

3.7. Respectarea modului de eliberare a patentelor

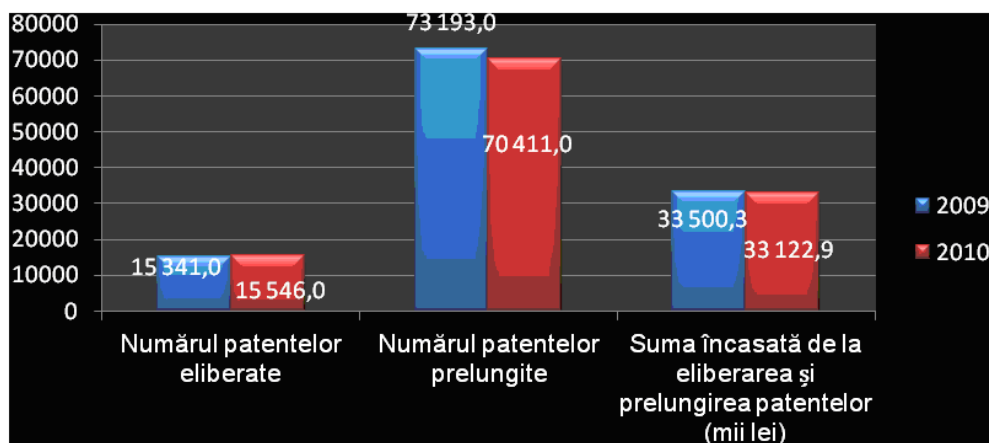
Conform informației IFPS, în perioada anului 2010, au fost eliberate 15546 de patente de întreprinzător, iar 70411 au fost prelungite.

Numărul patentelor valabile, la data de 31.12.2010, a constituit 14664. Suma încasată de la eliberarea și prelungirea patentelor pentru anul 2010 constituie 33122,9 mii lei. Dinamica eliberării patentelor, în ultimii 2 ani, se expune în Diagrama nr.6.

Diagrama nr.6

Dinamica patentei de întreprinzător pentru anii 2009-2010

(mii lei)

După cum s-a constatat, în anul 2010, printre cele mai solicitate genuri de activitate desfășurate în baza patentei au fost: comerțul cu amănuntul la tarabe, tezghele, tonete și din autovehicule în piețele autorizate și/sau în locurile autorizate de către AAPL în număr de 54664, sau 63,6% din totalul patentelor de întreprinzător valabile pentru a. 2010.

În urma examinării selective a unor dosare personale ale titularilor de patentă, s-a constatat că unele IFST, la prelungirea patentelor, n-au solicitat documentele ce confirmă statutul de persoană asigurată în sistemul asigurărilor de asistență medicală, astfel nefiind achitate primele de asigurări obligatorii de asistență medicală în fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală pentru anul 2010. De exemplu, IFS Glodeni în 65 de cazuri la prelungirea patentelor din anul 2009 în anul 2010 a stabilit neîncasarea primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală în sumă totală de 161,0 mii lei.

Problema, în acest sens, ține de neclaritatea unor norme prevăzute de legislație, care au generat neîncasarea veniturilor în FAOAM. Astfel, conform art.16 și art.22 din Legea nr.1593-XV din 26.12.2002¹⁵, precum și pct.1 lit.d) din Anexa nr.2 la această lege, titularii de patentă de întreprinzător achitau în mod individual primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă. Iar, potrivit Regulamentului privind modul de completare, eliberare și evidență a polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală – Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.1015 din 05.09.2006¹⁶, polițele de asigurare obligatorie de asistență medicală se perfectează după prezentarea confirmării achitării primei de asigurare, amenzii și penalității (după caz) pentru anul curent de gestiune.

¹⁵ Legea nr.1593-XV din 26.12.2002 „Cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală”.

¹⁶ Regulamentul privind modul de completare, eliberare și evidență a polițelor de asigurare obligatorie de asistență medicală aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1015 din 05.09.2006.

Totodată, art.4 alin.(5) din Legea nr.93-XIV din 15.07.1998¹⁷, prevede că la eliberarea patentei de întreprinzător de către SFS se solicită documentele confirmative de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat pentru întreaga perioadă solicitată de desfășurare a activității în baza patentei de întreprinzător sau actele care confirmă scutirea de plata contribuției, precum și documentele ce confirmă statutul de persoană asigurată în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală. În acest caz nu este reglementată de legislație achitarea primei în cazurile de prelungire a patentei pe parcursul anului curent de gestiune și prelungite dintr-un an în altul.

¹⁷ Legea nr.93-XIV din 15.07.1998 „Cu privire la patenta de întreprinzător” (cu modificările și completările ulterioare; în continuare – Legea nr.93-XIV din 15.07.1998).

La unele IFST n-a fost respectat modul de achitare a taxei pentru patentă în cazul prelungirii

termenului de valabilitate. IFS Orhei, nerespectând prevederile art.14 alin.(1) din Legea nr.93-XIV din 15.07.1998, în unele cazuri a încasat taxa pentru prelungirea termenului de valabilitate a patentei după expirarea termenului pentru care a fost achitată plata. Astfel, auditul a identificat potențialul risc de desfășurare de către contribuabili a activității în lipsa patentei, precum și de neîncasare în buget a plăților respective. În rezultatul tergiversării termenelor de depunere a cererilor de prelungire a patentelor și achitării plăților de către unii deținători de patentă, auditul a constatat la IFS Orhei, în 50 de cazuri verificate, neîncasarea veniturilor la BPN în anul 2010 în sumă de 6,4 mii lei, iar la IFS Șoldănești – în 15 cazuri verificate – 5,6 mii lei.

Pentru a examina legalitatea activităților desfășurate în baza legii menționate, auditul, în comun cu inspectorii fiscali, a efectuat unele verificări asupra modului de desfășurare a comerțului în bază de patente la piețele din or. Glodeni, Drochia, Edineț, Orhei și Șoldănești, relevând următoarele probleme și neajunsuri:

- titularii de patentă de întreprinzător comercializează mărfuri în lipsa documentelor de proveniență a mărfii (factura de expediție, chitanța de percepere a taxei vamale, actul de achiziție a mărfurilor), prin ce nu sînt respectate prevederile art.3 alin.(7) lit.a) din Legea nr.93-XIV din 15.07.1998; (IFS Glodeni – 46 de persoane);

- unele persoane fizice comercializau mărfuri industriale în lipsa patentei de întreprinzător, prin ce nu au fost respectate prevederile art.18 alin.(4) lit.o) din Legea nr.93-XIV;

- nerespectînd art.18 alin.(4) din Legea nr.93-XIV, unele persoane fizice comercializau mărfuri (piese de schimb, accesorii și cosmetică auto, articole pentru construcția rețelei de încălzire, de alimentare cu gaze și cu apă, pentru grupul sanitar și de evacuare a reziduurilor, aparataje sau utilaje cu termen de garanție stabilit ș.a.) care, conform legii, nu sînt pasibile comercializării în baza patentei de întreprinzător;

- unii titulari de patentă de întreprinzător comercializau mărfuri în baza patentelor cu termen de valabilitate expirat;

- unele persoane desfășoară activitatea de întreprinzător fără o înregistrare legală, astfel nerespectînd atît art.8 alin.(2) lit.a) din Codul fiscal, cît și art. 13 alin. (1) din Legea nr.845-XII din 03.01.1992, art.1 alin.(1) din Legea nr.93-XIV din 15.07.1998.

Reieșind din prevederile art.3 alin.(3) din Legea nr.93-XIV din 15.07.1998, care stipulează că asupra titularului patentei nu se aplică cerințele privind prezentarea dărilor de seamă financiare, auditul pune la îndoială efectuarea controlului asupra executării art.18 alin.(3) din Legea nr.93-XIV din 15.07.1998, care prevede că se permite comerțul cu amănuntul în baza patentei cu condiția că veniturile din vânzări ale titularilor de patente nu vor depăși 300,0 mii lei într-o perioadă de 12 luni consecutive. Deși, după cum a constatat auditul, unii titulari de patentă pot obține venituri și mai mari decît limita respectivă, dar nu pot fi pedepsiți reieșind din prevederile legilor actuale. În acest context, este necesar de revenit la cazurile expuse în capitolul monitorizarea tranzacțiilor comerciale de import în care se menționează că suma mărfurilor importate de 5 firme diferă de cea livrată pe facturi fiscale cu 8,3 mil.lei, fapt ce denotă realizarea mărfurilor prin intermediul deținătorilor de patentă sau persoanelor fizice neînregistrate ca subiecți ai antreprenoriatului. Ca exemplu poate servi persoana fizică care a comercializat citrice în sumă de peste 3,7 mil.lei, obținute de la un importator.

Concluzii: Activitatea în bază de patentă un ultimii ani este în creștere. Aceasta, în mare măsură, nu a permis majorarea veniturilor la BPN, ținînd cont de plățile achitate pentru patentă și de veniturile real obținute de deținătorii de patentă. Unele IFST s-au eschivat de la controlul adecvat și responsabilitățile oferite pentru eliberarea patentei, prelungirea termenului de valabilitate și încasarea taxei pentru patentă. Acestea se datorează faptului unor imperfecțiuni existente în actele normative, precum și controlului inadecvat al unor responsabili din cadrul SFS.

Recomandări Ministerului Finanțelor:

36. Să intervină către Guvern cu propunerea înaintării unei inițiative legislative privind completarea Legii nr.93-XIV din 15.07.1998 cu norme care ar prevedea modul de stabilire și control asupra limitei de comercializare pe bază de patentă, precum și responsabilitățile persoanelor care încalcă limita stabilită.

37. Să propună Guvernului completarea art.4 alin.(5) din Legea nr.93-XIV din 15.07.1998, care ar prevedea plata primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și în cazul prelungirii patentelor.

Recomandări IFPS:

38. Să elaboreze norme și să intensifice monitorizarea adecvată a activităților IFST în domeniul desfășurării genurilor de activitate de întreprinzător în bază de patentă.

3.8. Nivelul și modul în care au fost acumulate veniturile de la achitarea impozitelor și taxelor locale

Veniturile BUAT, în perioada anului 2010, au fost acumulate în majoritate de la 2 impozite: impozitul pe venitul din salariu și impozitul pe proprietate.

Impozitul pe venitul din salariu a fost colectat în sumă de 1514,9 mil. lei, planul fiind executat la nivel de 104,4%. Deși, în raport cu anul 2009, încasările aferente impozitelor pe proprietate s-au majorat cu 28,4 mil. lei, planul încasărilor de la impozitul pe proprietate n-a fost executat. Astfel, nivelul încasărilor a constituit 97,2%, fiind încasate 281,0 mil. lei, sau cu 8,2 mil. lei mai puțin față de suma planificată de 289,2 mil. lei. Aceasta se datorează neexecutării planului privind încasările de la impozitul funciar. Ca și în anul 2009, la toate compartimentele clasificăției bugetare aferente impozitului funciar, planul încasărilor n-a fost executat. Planul încasărilor la impozitul funciar a fost îndeplinit la nivel de 93,6%, fiind încasate 180,5 mil. lei, față de 192,9 mil. lei planificate. Totodată, la acest compartiment se înregistrează restanțe pe fiecare municipiu, raion, precum și pe UTA Găgăuzia, care în total pe republică constituie 37,4 mil. lei, sau de circa 3 ori mai mult decât suma neexecutăată a planului anual.

Încasările de la impozitul pe bunurile imobiliare au constituit 100,5 mil. lei, față de planul în sumă de 96,3 mil. lei, înregistrându-se o executare la nivel de 104,4%.

Sistemul taxelor locale este reglementat de art.289 alin.(2) din Titlul VII al Codului fiscal. Acest sistem include 12 taxe. Pe parcursul anului 2010, de către AAPL au fost aplicate 11 taxe.

Încasările aferente taxelor locale în anul 2010 au constituit 277,3 mil. lei, sau 107,9% față de nivelul planificat. Comparativ cu anul 2009, încasările au crescut la toate tipurile de taxe, majorarea constituind 76,9 mil lei.

Totodată, la taxa pentru amenajarea teritoriului planul încasărilor în total pe republică n-a fost executat cu 1871,5 mii lei de către IFS pe mun. Chișinău, IFS pe mun. Bălți, IFS UTA Găgăuzia și ale 18 raioane. De menționat că la taxa pentru amenajarea teritoriului, la situația din 31 decembrie 2010, restanța s-a înregistrat în toate cele 35 de unități administrativ-teritoriale, în sumă totală de 5044 mii lei, sau de 2,7 ori mai mult față de suma taxei neexecutate pe an.

Examinările efectuate de audit în teritoriu au constatat în unele cazuri:

- Nerespectarea de către unii contribuabili a termenelor legale de prezentare a dărilor de seamă privind taxele de amplasare a publicității.

- Neestimarea bunurilor imobile, cu altă destinație decât cea locativă, care aparțin persoanelor fizice. Asemenea neregularități au fost constatate în 16 cazuri din 50 supuse verificărilor la IFS Drochia.

În unele cazuri auditul a constatat divergențe dintre sumele calculate conform deciziilor AAPL și sumele incluse în calcul de către contribuabili și IFS la plata taxei de amplasare a publicității, precum și la taxa pentru amplasarea unităților comerciale.

Concluzie: IFPS și AAPL, pe parcursul anului 2010, au întreprins unele măsuri de acumulare a veniturilor provenite din impozitele și taxele locale, dar totuși acestea n-au atins nivelul oportun. Astfel, n-au fost încasate pe deplin taxele, s-au diminuat și nu s-au încasat unele impozite locale. Cele menționate sînt condiționate de conlucrarea neadecvată a organelor fiscale cu AAPL, de controlul intern insuficient desfășurat în aceste instituții, ceea ce poate determina micșorarea veniturilor BUAT, precum și ale BPN.

Recomandări IFPS:

39. Să stabilească o modalitate de conlucrare eficientă a IFST cu organele administrației publice locale și să monitorizeze în permanență termenul de executare și responsabilitatea părților.

3.9. Modul de evidență, evaluare și comercializare a bunurilor confiscate, transmise SFS de către organele împuternicite

Potrivit pct.3 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.972 din 11.09.2001¹⁸, inspectoratele fiscale de stat teritoriale își exercită atribuțiile privind evidența, evaluarea și vînzarea bunurilor confiscate, fără stăpîn, sechestrate, ușor alterabile sau cu termenul de păstrare limitat, a corpurilor delictive, bunurilor succesoriale și a comorilor în conformitate cu Codurile: civil; penal; de procedură civilă; de procedură penală; contravențional, precum și cu alte acte normative.

---

¹⁸ Hotărîrea Guvernului nr.972 din 11.09.2001 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență, evaluare și vînzare a bunurilor confiscate, fără stăpîn, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor”.

Conform informației prezentate de IFPS, în anul 2010, instituțiile subordonate au primit pentru comercializare bunuri confiscate în valoare de 5896,5 mii lei de la organele de stat competente, pe

lîngă soldul existent, la 01.01.2010, în sumă de 13911,5 mii lei.

Analiza efectuată asupra mișcării bunurilor confiscate a constatat că, în perioada anului 2010, s-a înregistrat o ieșire a bunurilor confiscate în sumă de 5559,5 mii lei, la prețul de preluare la evidență. Pe parcursul anului, în rezultatul reevaluării unor bunuri, a fost micșorată valoarea lor în sumă de 992,4 mii lei. Unor persoane, în baza hotărîrilor judecătorești, le-au fost restituite bunuri în sumă de 205,5 mii lei. Suma corespunzătoare a bunurilor nimicite a constituit 1485,4 mii lei. Printre bunurile nimicite se numără țigări și articole din tutun, produse alimentare, produse alcoolice (vin și votcă), fructe și legume, condimente și praf pentru vin, petarde, medicamente, producție chimică, parfumuri.

Cu titlu gratuit au fost transmise bunuri în sumă de 1031,7 mii lei, inclusiv mărfuri de larg consum în sumă de 802,6 mii lei au fost transmise cetățenilor din localitățile care au suferit în urma inundațiilor.

Auditul a constatat probleme în acumularea veniturilor bugetare de la comercializarea bunurilor confiscate, preluate de organele fiscale. Astfel, de la comercializarea bunurilor confiscate în perioada anului 2010 au fost obținute venituri în sumă de 1723,9 mii lei, ce constituie 8,7% din suma bunurilor confiscate, preluate de către SFS, și soldul existent la 01.01.2010. Nivelul scăzut de realizare a bunurilor confiscate se datorează cazurilor de nimicire a bunurilor din motivul expirării termenului de valabilitate, precum și faptului descompletării unor bunuri, care impune reducerea prețurilor acestora. Mai mult decît atît, SFS i se transmit bunuri confiscate care necesită a fi nimicite și care ar putea fi nimicite și de organele care au efectuat confiscarea. Totodată, bunurile confiscate inițial procesului de transmitere organelor fiscale sînt evaluate de Camera de Comerț și Industrie reieșind din prețul mediu existent pe piață, care nu întotdeauna corespunde bunului confiscat. Diminuarea costului bunurilor confiscate față de valoarea lor inițială a constituit în total pe SFS 1112,8 mii lei, sau 32,2%. Potrivit constatărilor auditului, reieșind din informația prezentată de IFPS, cea mai mare diminuare a prețului la comercializarea bunurilor confiscate s-a înregistrat la IFS pe raioanele: Soroca – 74,8%, Florești – 59,5%, Ocnița – 58,5%, Hîncești – 57,9%, Căușeni – 53,7%, Bălți – 45,9%.

În alte cazuri, de exemplu la IFS pe mun. Chișinău, păstrarea îndelungată în condiții nefavorabile în depozit a mărfurilor a condus la pierderea calității lor și la imposibilitatea de a mai fi realizate. Un alt factor al nivelului redus de realizare a mărfurilor depozitate este că agenții economici nu cunosc denumirea mărfurilor, cantitatea și prețurile lor. Anunțurile asupra bunurilor confiscate expuse spre vînzare, publicate în Monitorul Oficial, nu întrunesc astfel de informații.

Examinările efectuate asupra bunurilor confiscate transmise IFS pe mun. Chișinău denotă că unele bunuri se transmit în expresie naturală, fără indicarea valorii.

Astfel, la 01.09.2010, în 122 de dosare au fost înregistrate mărfuri păstrate la depozit, fără ca acestea să fie evaluate, inclusiv din anii 2003-2009. În anul 2010, în 4 cazuri din 5 n-au fost evaluate metalele prețioase transmise de la Vistieria de Stat.

Cheltuielile privind organizarea evidenței, păstrării bunurilor sînt în creștere. La unele inspectorate acestea constituie peste 50 la sută din volumul celor comercializate. *La IFS pe mun. Chișinău astfel de cheltuieli, în anul 2010, au constituit 444,2 mii lei, sau 59,6% din mijloacele obținute de la comercializarea bunurilor confiscate. Din suma totală, pentru păstrarea mărfurilor la Combinatul „Liman” al Agenției Achiziții Publice s-au cheltuit 188,7 mii lei și la depozitul S.R.L. „Aldoni-Impex” – 29,7 mii lei, descărcarea, încărcarea mărfurilor la depozit – 3,9 mii lei și altele. În total, pe SFS cheltuielile aferente procesului de comercializare (comisioanele, licitațiile) au constituit 120,4 mii lei.*

La situația din 01.01.2011, soldul bunurilor confiscate păstrate la IFST constituie 14248,8 mii lei.

Auditul a constatat că, în unele cazuri, bunurile confiscate în baza hotărîrilor instanțelor judecătorești nu s-au transmis în natură Inspectoratului fiscal de stat respectiv de către executorul judecătoresc în termen de 20 de zile de la primirea titlului executoriu, după cum prevede pct.5 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.972 din 11.09.2001.

Astfel, pînă la momentul finalizării auditului, de către executorul judecătoresc n-au fost transmise IFS Orhei 1003 truse medicale, trecute în venitul statului, în baza titlului executoriu al Judecătoriei Orhei din 30.06.2009. Prin asemenea fapte persistă riscuri de netransmitere totală a bunurilor confiscate organelor fiscale.

Totodată, unele Inspectorate fiscale de stat teritoriale n-au efectuat în anul 2010 controale la judecătorii, organele Ministerului Afacerilor Interne, procuratură, la parcări auto, ministere și departamente, precum și la depozitele din subordinea lor, în scopul exercitării de către acestea a atribuțiilor privind constatarea și evidența bunurilor confiscate, fapt ce contravine pct.75 din Regulamentul aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.972 din 11.09.2001.

Concluzie: În perioada anului 2010, de către SFS au fost întreprinse măsurile de preluare, evidență, păstrare, comercializare a bunurilor confiscate de către organele abilitate. Totodată, completarea veniturilor bugetare cu surse provenite din comercializarea bunurilor confiscate n-a avut o mare

semnificație. La desfășurarea acestui proces au existat un șir de probleme, care au diminuat această sursă de venituri, cauzate, în special, de prețuri ireale stabilite la unele bunuri, neevaluarea bunurilor într-un termen îndelungat, păstrarea bunurilor în condiții neadecvate, nivelul insuficient de informare a societății despre bunurile confiscate și altele, care duc la formarea unor stocuri imense în cadrul SFS, suportându-se cheltuieli în organizarea comercializării sau nimicirii unor bunuri. Mai mult decât atât, SFS cu personalul existent nu întrunește toate posibilitățile de organizare a acțiunilor referitor la bunurile confiscate.

Se recomandă Ministerului Finanțelor:

40. Să examineze situația creată în ceea ce privește bunurile confiscate și depozitate la SFS și să întreprindă măsuri radicale în eficientizarea activității de valorificare a bunurilor confiscate.

41. Să propună Guvernului soluții privind nimicirea bunurilor confiscate, care nu pot fi comercializate, prin intermediul organelor care au efectuat confiscarea, precum și privind modul de evaluare și comercializare a bunurilor confiscate prin intermediul unităților de comerț specializate, subordonate SFS.

Se recomandă IFPS:

42. Să intensifice controlul asupra plenitudinii transmiterii SFS a bunurilor confiscate de către organele împuternicite.

43. Să întreprindă măsuri adecvate pentru urgentarea și corectitudinea desfășurării procesului de valorificare a bunurilor confiscate.

3.10. Eficiența controalelor fiscale și corectitudinea deciziilor adoptate

Potrivit situației din 31.12.2010, conform Raportului 4-SF, în total pe republică sînt luați la evidență 686489 de contribuabili, din care persoane juridice – 101481, gospodării țărănești – 521604 și întreprinderi individuale – 61471.

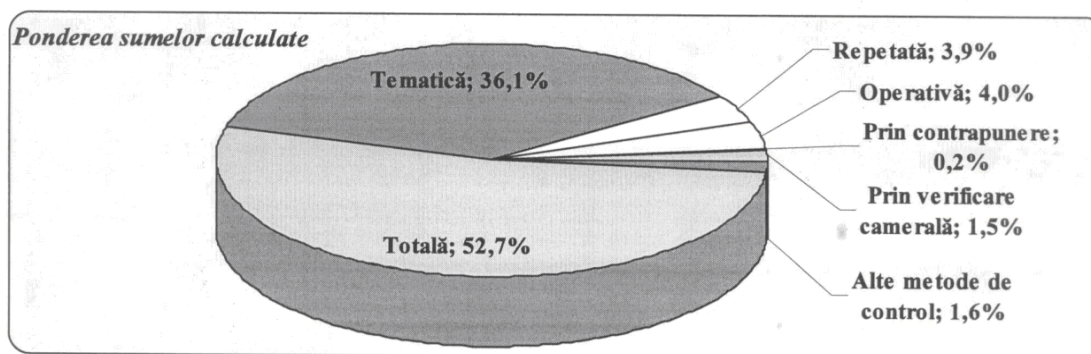
În perioada anului 2010, au fost efectuate 66875 de controale fiscale, comparativ cu perioada similară a anului precedent (63297 de controale fiscale), ce constituie cu 3578 de controale fiscale mai mult. Astfel, din numărul total al contribuabililor, controlului fiscal au fost supuși 9,7%.

După cum a fost menționat și în auditul efectuat de Curtea de Conturi în anul 2010, selectarea agenților economici care vor fi supuși controlului se efectuează de către IFPS în baza factorilor de risc, în mod automat. Însă metoda planificării de către IFPS și inspectoratele fiscale teritoriale a agenților economici care urmează a fi supuși controlului prin verificare totală, reieșind din factorii de risc, pînă la momentul auditului, nu este reglementată și nu este elaborat un act normativ intern în domeniul respectiv.

În perioada de gestiune, în rezultatul controalelor fiscale efectuate, au fost calculate suplimentar la buget impozite, taxe și alte plăți în sumă totală de 497974,2 mii lei, inclusiv sancțiuni 253119,2 mii lei. În comparație cu perioada similară a anului 2009, au fost calculate impozite și sancțiuni (449560,3 mii lei, inclusiv sancțiuni – 185435,6 mii lei), mai mult cu 48413,9 mii lei.

Ponderea sumelor calculate, divizată pe metode de control este prezentată în Diagrama nr.7.

Diagrama nr.7

În rezultatul controalelor fiscale efectuate, din suma totală calculată pentru 12 luni ale anului 2010 au fost încasate impozite, taxe, majorări de întârziere în sumă totală de 143039,5 mii lei, sau 28,7 la sută, inclusiv sancțiuni fiscale în sumă de 64428,8 mii lei, sau 25,4 la sută din suma sancțiunilor calculate.

În urma reexaminării actelor de control și a deciziilor asupra cazurilor de încălcare fiscală, sancțiunile au fost micșorate cu 32795,5 mii lei, inclusiv conform art.234 alin.(2) din Codul fiscal – cu 29427,1 mii lei.

Totodată, în perioada auditată, în rezultatul controalelor efectuate și deciziilor adoptate, au fost micșorate pierderile fiscale cu 170054,1 mii lei, precum și suma TVA destinată trecerii în cont

neargumentat cu 59843,0 mii lei.

Deși în urma controalelor fiscale efectuate au fost calculate suplimentar la buget impozite, taxe și alte plăți mai mult cu 20,0 mil.lei, comparativ cu anul 2009, la buget au fost încasate mai puțin cu 2,0 mil.lei.

Verificările efectuate de audit asupra unor acte de control și decizii adoptate denotă că în timpul controalelor nu se supun inventarierii mărfurile procurate și nu sînt examinate cazurile privind diferențele stabilite în urma controalelor repetate. Astfel, exemplificăm că, prin controlul efectuat la S.R.L. „Cerialis-Prod” (c/f 1006600033908), n-a fost supus inventarierii motorul sincronic în valoare de 57000,0 mii lei, donat de către Compania „Milport Marketing” LLP (Anglia) și păstrat la depozitul Î.M. „Metalgazcom” S.R.L. din or. Vulcănești și nu s-a stabilit corectitudinea raportării la venituri a acestuia. Dacă în actul de control inițial S.R.L. „Cerialis-Prod” a fost amendată doar pentru nedeclararea depozitului, atunci prin controlul repetat s-a stabilit diminuarea venitului impozabil pentru anul 2008 cu 24755,2 mii lei, fiind aplicată o amendă în conformitate cu prevederile art.260 alin.(5) din Codul fiscal, în mărime de 3713,3 mii lei. În cazul respectiv nu s-au examinat cauzele divergențelor dintre actul inițial efectuat la 24.08.2009 și cel repetat la 19.05.2010.

Unele decizii adoptate pe marginea controalelor efectuate au fost modificate în baza unor scrisori explicative ale SFS.

Astfel, controlul din 04.11.2010, efectuat de către Direcția generală control fiscal din cadrul IFS pe mun. Chișinău la S.A. „Transcom” (c/f 1003600017682), a constatat că această instituție a primit gratis de la S.A. „Pietriș” (c/f 1003600062729) mijloace fixe în sumă de 4192,6 mii lei. Prin decizia adoptată, s-a cerut încasarea TVA diminuată, majorări de întârziere și aplicarea amenzii în sumă totală 4990,1 mii lei. În baza contestației agentului economic și interpelării IFS pe mun. Chișinău, IFPS în răspuns a menționat că bunurile materiale (mijloace fixe) transmise de către o întreprindere subiect al impunerii cu TVA către o altă întreprindere în cadrul realizării contractului de investiții este o acțiune de transmitere a activelor, care nu presupune o achitare regulamentară. Însă, reieșind din considerentele că o astfel de livrare totuși este rambursabilă (obținerea unor drepturi, dividende ș.a.), suma TVA calculată de către investitor la transmiterea valorilor materiale se trece în cont de către subiectul impozabil, care a recepționat bunurile în baza facturii fiscale primite.

În baza scrisorii, s-a efectuat controlul repetat și s-a modificat decizia anterioară, prin care s-a permis trecerea în cont a sumei TVA și s-au anulat amenzile respective.

Pe situația respectivă auditul a constatat că, în conformitate cu art.102 alin.(1) din Codul fiscal, în cazul achitării TVA la buget, subiecților impozabili înregistrați conform prevederilor art.112 și art.112¹ din Codul fiscal, li se permite trecerea în cont a sumei TVA achitate sau care urmează a fi achitate furnizorilor – plătitori ai TVA pe valorile materiale, serviciile procurate pentru efectuarea livrărilor impozabile în procesul desfășurării activității de întreprinzător. Totodată, reieșind din unele afirmații ale agentului economic precum că bunurile au fost transmise în scopul executării contractului de investiții, atît în legislație, cît și în indicațiile Ministerului Finanțelor și SFS nu este prevăzut modul de impozitare a mijloacelor transmise gratuit în acest scop.

Prin modificarea unor decizii adoptate, au fost înlocuite unele sancțiuni cu micșorarea trecerii în cont a sumei TVA diminuată. Astfel, controlul din 15.02.2010, efectuat la S.C. „Calitate Construct” S.R.L. (c/f 1007600002271) a constatat diminuarea TVA aferentă bugetului în sumă de 1659,3 mii lei, diminuarea venitului impozabil cu 202,0 mii lei și a impozitului pe venit cu 30,3 mii lei. În baza acestui act, s-a decis de a încasa de la agentul economic impozite și taxe în sumă de 1689,6 mii lei, majorări de întârziere – 12,1 mii lei și amenzi în sumă de 524,9 mii lei. Suma totală a obligațiilor fiscale a constituit 2304,8 mii lei.

Agentul economic, printr-un demers, a solicitat anularea deciziei, motivînd prin faptul că S.C. „Bigaz Inert” nu a achitat datoriile de plată față de S.R.L. „Calitate Construct”. Controlul repetat efectuat la acest contribuabil la 27.10.2010 a constatat acțiuni inverse controlului inițial, și anume: majorarea impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător cu 30,3 mii lei; majorarea TVA aferentă bugetului pe anul 2009 cu 1659,1 mii lei, precum și majorarea TVA destinată trecerii în cont pe perioada ulterioară cu 3052,4 mii lei, iar prin decizia adoptată anulează obligațiile fiscale stabilite prin controlul inițial prin micșorarea TVA destinată trecerii în cont pentru perioada ulterioară cu 3052,4 mii lei; micșorarea TVA cu 1659,1 mii lei în fișa contului personal generalizat al contribuabilului; micșorarea majorării de întârziere, calculată în rezultatul controlului precedent, cu 212,3 mii lei; micșorarea amenzii, calculată în rezultatul controlului precedent, cu 512,9 mii lei.

Tot la acest contribuabil a fost inițiat în luna martie 2011 un control, prin verificare totală, care a constatat că în 3 declarații s-a micșorat neîntemeiat TVA aferentă procurărilor cu 1552,4 mii lei, iar în una – majorarea TVA cu 3,5 mii lei. Totodată, s-a constatat că nu s-a executat decizia SFS pe marginea

controlului precedent, nefiind micșorată în declarația TVA suma TVA destinată trecerii în cont pentru perioada ulterioară cu 3052,4 mii lei.

În cazul respectiv de către SFS nu s-a cerut achitarea impozitului diminuat, dar s-a aplicat o micșorare de trecere în cont pe suma diminuată. Totodată, n-au fost aplicate prevederile art.261 alin.(4) din Codul fiscal.

Conform art.4 alin.(1) din Legea nr.1466-XIII din 29.01.1998, controlul asupra repatrierii mijloacelor bănești, a mărfurilor și serviciilor provenite din tranzacțiile economice externe se efectuează de către organele Serviciului Fiscal de Stat în timpul controalelor efectuate la agenții economice, în modul stabilit de legislație.

În acest sens, auditul menționează că SFS efectuează controlul asupra repatrierii mijloacelor respective doar prin verificări totale. Reieșind din aceasta, persoanele responsabile care n-au respectat termenul de repatriere în unele cazuri nu pot fi sancționate contravențional conform art.292 al Codului contravențional¹⁹, datorită faptului că, potrivit art.30 alin.(2) din acest Cod, termenul de prescripție al răspunderii contravenționale este de 3 luni.

¹⁹ Codul contravențional, adoptat prin Legea nr.218-XVI din 24.10.2008 (cu modificările ulterioare).

Pe parcursul anului n-au fost respectate prevederile art.4 alin.(4) din Legea nr.1466-XIII din 29.01.1998, care stabilesc că organele vamale prezintă lunar Inspectoratului Fiscal Principal de Stat informațiile privind nerepatrierea mijloacelor materiale provenite din tranzacțiile menționate, precum și informațiile referitoare la export-import în baza contractelor de leasing.

Examinările efectuate asupra activității auditului intern din cadrul IFPS a stabilit unele deficiențe. Astfel, Direcția audit intern dispune de un plan de efectuare a inspectărilor în anul 2010 ale Inspectoratelor fiscale teritoriale, bazat doar pe criteriul duratei termenului de efectuare a ultimului audit.

Cele 10 inspectări efectuate de această direcție pe parcursul anului 2010 au cuprins în majoritate perioadele anilor 2007-2009. Responsabilitatea executării deciziilor Consiliului Coordonator, adoptate în baza rezultatelor inspectărilor efectuate, a fost pusă în sarcina direcției respective, deși prin regulament acesteia nu i s-a aprobat funcția de control asupra executării cerințelor înaintate pe marginea inspecțiilor efectuate.

Concluzie: Pe parcursul anului 2010, SFS a majorat obligațiile fiscale calculate în rezultatul mării numărului de controale efectuate, neasigurând încasarea deplină a acestor obligații. Deciziile adoptate sînt modificate în baza actelor de control repetat, unele din care nu au avut la bază motive bine argumentate. Nu sînt examinate divergențele actelor de control inițiale și repetate. IFPS, în unele cazuri, a intervenit cu unele explicații care nu se încadrează în prevederile legii. În rezultatul unuia și aceluiași control, sînt adoptate decizii contradictorii. Cele menționate sînt o consecință a controlului neadecvat din partea conducerii IFPS asupra executării funcțiilor stabilite, precum și a unor neclarități existente în actele normative.

Recomandări:

Se recomandă Ministerului Finanțelor:

44. Să elaboreze un act normativ care ar specifica modalitatea de impozitare cu TVA a mijloacelor fixe transmise gratuit, în scopul executării programului investițional, totodată examinînd corectitudinea deciziei luate pe marginea controlului efectuat la S.A. „Transcom”.

Să recomandă IFPS:

45. Să intensifice controlul asupra încasărilor sumelor calculate în rezultatul controalelor efectuate.

46. Să examineze cazurile de divergențe stabilite în cadrul controalelor repetate și inițiale.

47. Să aprobe în Regulamentul Direcției audit intern al IFPS funcția de control asupra executării cerințelor înaintate pe marginea inspecțiilor efectuate.

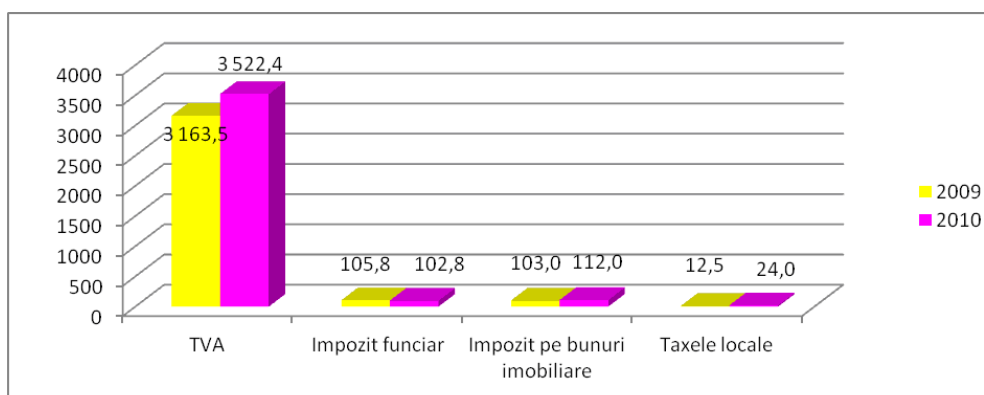
3.11. Acordarea facilităților fiscale

Facilitățile fiscale sînt definite prin prevederile art.6 alin.(9) lit.g) din Codul fiscal. În perioada anului 2010, SFS a acordat facilități fiscale în baza a 15 articole din Codul fiscal în sumă totală de 3761,2 mil.lei, sau cu 376,4 mil. lei mai mult decît în a.2009. În anul 2010, cele mai multe facilități în sumă 3522,4 mil.lei au fost acordate la TVA, ceea ce constituie 93,7% din totalul facilităților acordate. Suma facilităților acordate în anii 2009-2010 se prezintă în Diagrama nr.8.

Diagrama nr.8

Facilitățile fiscale acordate în anii 2009-2010

(mil. lei)

Auditul a examinat unele aspecte ce țin de aplicarea bazei impozabile de 8% la producția din fitotehnie, horticultură și zootehnie în formă naturală masă vie și sacrificată, constatând că IFPS, în rezultatul unor interpretări, a extins aplicarea cotei reduse a TVA la un cerc mai mare de contribuabili decât cel permis de Codul fiscal, fapt care generează riscul neacumulării veniturilor bugetare la acest tip de venituri. Astfel, IFPS, prin Scrisoarea nr. (26-2/2-02/1-66)1 din 13.01.2010, a informat Direcțiile teritoriale și DMC că taxa redusă se aplică indiferent de faptul dacă subiectul impunerii este producătorul sau nu este producătorul ei, deși art.96 lit. b) din Codul fiscal prevede că cota redusă în mărime de 8% se aplică la producția din fitotehnie, horticultură și zootehnie în formă naturală masă vie și sacrificată produsă și livrată pe teritoriul țării. Prin interpretarea respectivă, IFPS permite aplicarea cotei reduse nu numai producătorului, dar și intermediarilor.

Concluzii: Comparativ cu anul 2009, în anul 2010, statul a acordat unor contribuabili mai multe facilități fiscale. Pe parcursul anului, IFPS a extins numărul lor prin tălmăcirea unor articole din Codul fiscal la discreția proprie.

Recomandări IFPS:

48. Să reexamineze conținutul scrisorii privind aplicarea cotei reduse la producția din fitotehnie și horticultură în formă naturală și zootehnie în formă naturală masă vie și sacrificată și să determine subiecții asupra cărora poate acționa norma respectivă.

IV. Concluzii generale

Auditul veniturilor, efectuat pe perioada anului 2010, în majoritate a constatat gradul de regularitate al îndeplinirii de către organele SFS a atribuțiilor și obligațiilor prevăzute de Codul fiscal și de Regulamentele interne pentru asigurarea eficace a administrării fiscale în vederea acumulării impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii, administrării restanțelor, facilităților fiscale, restituirilor TVA etc. Importanța activității SFS este determinată de ponderea majoră a impozitelor, taxelor și altor plăți la BPN, administrate de acesta, de rolul principal metodologic și generalizator în administrarea fiscală, precum și de alte funcții necesare altor organe cu atribuții de administrare fiscală.

În anul 2010, SFS a depus unele eforturi pentru majorarea nivelului de încasări de venituri la BPN, reducerea restanțelor, ridicarea profesionalismului funcționarilor fiscali, precum și a întreprins și alte acțiuni.

Totodată, constatările din raport evidențiază prezența unor nereguli, probleme și încălcări la administrarea veniturilor, precum și cauzele și efectul acestora. Printre acestea, se menționează:

Ajustarea planului la încasările reale pe parcursul întregului an; incapacitatea SFS de a obține rezultatele planificate, nefiind executată partea de venituri a BS; neutilizarea de către SFS a rezervelor de majorare a veniturilor bugetare din încasări nefiscale; ignorarea de către unele persoane juridice a prezentării Declarației cu privire la impozitul pe venit; neefectuarea în unele cazuri a verificărilor asupra obligațiilor fiscale ale persoanelor care au obținut venit sub formă de creștere de capital. Cea mai critică situație se atestă la încasările din TVA la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova, din care s-au acumulat cu circa 5,8% mai puține venituri decât era prevăzut, nefiind respectate regulile la înregistrarea contribuabililor ca subiecți ai impunerii cu TVA, la anularea înregistrării, persistența evaziunilor fiscale la capitolul TVA și unele măsuri ineficiente întreprinse de organele fiscale în contracararea activității și în continuare a firmelor-fantomă – factori negativi care diminuează veniturile bugetului de stat, precum și în unele cazuri întreprinderea măsurilor ineficiente în contracararea fenomenului de evaziune fiscală prin crearea posturilor fiscale. Printre alte probleme și deficiențe putem evidenția: măsurile neadecvate privind executarea silită și de asigurare a stingerii obligațiilor fiscale, nerespectarea modului de eliberare a patentelor și a modului de activitate în baza acestor patente, neîncasarea unor impozite locale, nerespectarea modului de evidență, evaluare și comercializare a bunurilor confiscate, transmise SFS de către organele împuternicite, și adoptarea unor decizii neadecvate în urma controalelor fiscale.

Cauza problemelor identificate depinde nu numai de organul fiscal, ci și de alte circumstanțe produse pe parcursul anului. Printre acestea, pot fi enumerate: administrarea fiscală neadecvată din partea unor organe fiscale, controlul intern insuficient stabilit în unele inspectorate fiscale, instabilitatea actelor normative, prezența evaziunilor fiscale, situația economică instabilă a unor contribuabili, lipsa analizei permanente și detaliate a riscurilor parvenite în rezultatul unor activități de combatere a infracțiunilor fiscale, precum și a unui program național de colectare a restanțelor, faptul sperării într-o eventuală amnistie fiscală, lipsa metodelor unice la organizarea și exercitarea controlului fiscal, neutilizarea tuturor pârghiilor la prevenirea evaziunilor fiscale, măsurile neadecvate întreprinse în scopul colectării veniturilor și din alte surse decât cele fiscale.

În rezultatul celor expuse, pe parcursul anului 2010, au fost ratate încasări de venituri la BPN, au fost efectuate cheltuieli ineficiente de la BPN, nu s-a stopat complet activitatea firmelor-fantomă ce întrunesc indici ai evaziunii fiscale, au fost facilitați neobiectiv unii contribuabili.

Pentru combaterea și înlăturarea celor menționate, este necesară intensificarea controlului asupra procesului de colectare a veniturilor la BPN, conlucrarea mai eficientă cu organele de drept, identificarea operativă a persoanelor care desfășoară activitate ilicită/ilegală, intensificarea operativității controalelor efectuate, cu examinarea tuturor circumstanțelor cauzei, înaintarea urgentă a propunerilor privind modificările legislației în contextul încălcărilor și neajunsurilor constatate de audit, implementarea măsurilor eficiente de menținere a unui sistem de management și control intern adecvat, capabil să asigure o administrare fiscală eficientă, modernizarea sistemului informațional al SFS, cu utilizarea unui sistem de gestiune mai eficient a bazelor de date, optimizarea controlului fiscal în scopul conformării benevole a contribuabililor.

În acest context, menționăm că auditul a urmărit scopul de a localiza zonele în care rezultatele activității de acumulare a veniturilor au fost ineficiente, precum și de a identifica cauzele acestora, oferind părților implicate recomandări de îmbunătățire a managementului în domeniul de completare a bugetului public național cu venituri administrate de SFS.

Recomandări generale:

Conducerea Ministerului Finanțelor să examineze materialele auditului efectuat de către Curtea de Conturi, cu întreprinderea măsurilor prevăzute de legislație.

Conducerea IFPS să examineze rezultatele auditului efectuat în cadrul SFS și să întreprindă măsuri de implementare a recomandărilor din acest Raport și din Notele informative ale auditului efectuat în instituțiile subordonate.

Prezentul Raport a fost întocmit în baza probelor acumulate de către auditorii publici: la IFPS – T.Suhan, I.Bulmaga, V.Pantelei; la IFS pe mun.Chișinău – N.Misail, D.Ivanov, V.Gheorgiță; la IFS Drochia – A.Lazari, S.Malevici; la IFS Orhei – C.Furculița, M.Gonciar; la IFS Șoldănești – S.Josan; la IFS Glodeni – Ig.Lungu, A.Răileanu.

**Responsabil de consolidarea Raportului: Tudor Suhan,
director-adjunct de Departament**

Lista abrevierilor

SFS	– Serviciul Fiscal de Stat
IFPS	– Inspectoratul Fiscal Principal de Stat
IFS	– Inspectoratul Fiscal de Stat
IFST	– inspectoratul fiscal de stat teritorial
OF	– Oficiu fiscal
BPN	– bugetul public național
BS	– bugetul de stat
BUAT	– bugetul unităților administrativ-teritoriale
BASS	– bugetul asigurărilor sociale de stat
FAOAM	– fondurile asigurării obligatorii de asistență medicală
DMC	– Direcția marilor contribuabili
UAT	– unități administrativ-teritoriale
AAPL	– autorități administrației publice locale
CNAS	– Casa Națională de Asigurări Sociale
TVA	– taxa pe valoare adăugată
Î.S.	– Întreprindere de Stat
S.A.	– Societate pe Acțiuni
S.R.L.	– Societate cu răspundere limitată

Î.M.	– Întreprindere mixtă
Î.C.S.	– Întreprindere cu capital străin
S.C.	– Societate comercială
DAF	– Direcția administrare fiscală
CCCEC	– Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției
BC	– bancă comercială
BUM	– Bursa Universală de Mărfuri
FCP	– firmă comercială de producție
OCT	– O ficu l cadastral teritorial
MTIC	– Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor
AGEPI	– Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală
CSI	– Comunitatea Statelor Independente
DGCF	– Direcția generală control fiscal

[tabelul nr.1](#)

[tabelul nr.2](#)

[tabelul nr.3](#)

[tabelul nr.4](#)

[tabelul nr.5](#)

[tabelul nr.6](#)

[tabelul nr.7](#)